

Hechos

¹Mägu'ughajpä Teófilo, mänáajøch miičh jayøbajt nnäjaayø'øyän, mänitøch ngøxy cujahy nebiatiä Jesús yaa wiädijty hädaa yaabä naaxwiin, møød nebiaty yajnähixøøyy, ²⁻⁴mänaa jaduhn tiägø'øyän wädijpä høxtä coonä hänajty ñøcxtägatsa'añ tsajpootyp. Cahnä Jesús hänajty yho'ogyñä, tøøyyämä jiamiøød hänajty wyiinguexy coo miädia'agy yajwá'xäxät wiinduhmyhagajpt. Coo Jesús yho'cy, mänit jiuypijøjtägajch. Coo Jesús jaduhn yhiyä ja'a jiamiøødhajxy, jaduhnä tøyhajt hajxy miøødhajty coo Jesús hänajty tøø jiaančh jujypijøjtägach. Coo Jesús jaduhn jiuypijøjtägajch, mänitä jiamiøød jiaac møødwädijty juxychägui'xxøø. Jaduhnä Jesús hänajty yajnähixø'øy coo Dios hajxy xyhanéhmäm ja'a miøcmäjaahaam. Coo juxychägui'xxøø yhabejty, mänitä Jesús ja'a jiamiøød miøødhamugøøyy maa tun hänajty xiøhatiän Olivostún. Mänitä Jesús tiägøøyy hanehmä ja'a DioshEspíritu miäjaahaam. Mänit miänaañ:

—Coo hajxy jim mnøcxtägätsät Jerusalén, cab hajxy jim mdsohndägätsät. Jim hajxy jaduhn mjøbhixøt cooçh mijtsä nDeedy ja'a yhEspíritu xyajnäguéxät nej mijts tøø nnäma'ayän. Tøøçh mijtsä nDeedy xyhuuc yajwiinwaanøøbiä coo hajxy jaduhn xyajnäguexa'añ. ⁵Ja'a Juan, nøøhaam hijty miäyajnäbety. Tøyhajt jaduhn. Pero jaboom juxtøpc mijtsä Dios ja'a yhEspíritu xjiaančh yajnäguexa'añ. Ja'a yhEspirituhaam hajxy jaduhn xyajnäbeta'añ

—nòmä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy, ja'a hajxy hänajty tøø yhamugó'øyäbä.

⁶ Mänitä Jesús miäyajtøøwä:

—Wiindsón, nej, jaduñ miich tøø mwiinmahñdyhatiä coo højtsä nmädsip mga'a yajmäjädáacnädä, højts judíos, møød coo højtsä nhamdsoo mägunaax ngobiernähájñät.

⁷ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Ja'a nDéedyhöchä tøyhajt møød mänaa jaduñ yajtøjiada'añ nej mijts myajtøyyän. Je'e cuhdujt nidiuhm møød coo jaduñ yajtøjiädät. Pero mijts, caj yhahixø'øy coo mijtsä tøyhajt mmøødhädät.

⁸ Coo mijtsä Dioshespíritu xñägädá'agät, mänitä mäjaa hajxy xmio'owa'añ. Mänitøch hajxy jim xmiädiá'agät Jerusalén cooch tøø njujypiøjtägach, hóyhøch hänajty tøø nja ho'ogy. Møød jim hajxy xmiädiáacpät Judea-naaxooty, møød jim Samaria-naaxooty, møød jim wiinduhmyhagajpt høxtä mäduhñtiä cajpt quiugøxø'øyän.

⁹ Mänitä Jesús miädiaacpädøøyy. Jimä Jesús hänajty wyiinhee'ppedyii ja'a jiamiøødhajxy, mänitä Jesús nä'ä nägoobä chajpejty. Mänit hoy tiägø'øy jocjooty. Mänitä Jesús yhiixtägøøyyä ja'a jiamiøødhajxy. ¹⁰ Jim hajxy hänajty chajheebyñä, mänitä jäya'ayhajxy metsc ñäguehxtøø'xy jim maa Jesús ja'a jiamiøødä wyiinduumhajxiän. Nähboobwit hajxy hänajty nämetsc. ¹¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøødhajxy ñämaayyä:

—Mägu'ughajpädøjc, jim hajxy mdsooñ Galilea maa Jesús chooñän. Mijtsä mmägunaax yø'ø. Quipxy hajxy hijty mmøødwädity. Ca'a hajxy mwi'i yuugheeby. Ca'a hajxy mwi'i tiajy mwi'i miay.

Tøø Jesús jaduññ ñøcxnä tsajpootyp. Pero coo yhabáadät, mänit jaduññ wyiimbijtägatsa'añ neby hajxy tøø mhijxnøcxian.

¹² Mänitä Jesús ja'a jiamiøødhajxy jim chohñ maa tun hänajty xiøhatiän Olivos. Mänit hajxy ñøcxy Jerusalén. Tu'kilómetro hänajty jiäguemä. ¹³ Jue'e Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänajty xiøhaty: Pedro, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Simón ja'a Celote, møødä Judas. Nämetsc hajxy hänajty xiøhaty Santiago. Judas ja'a piuhya'ay je'e ja'a tu'jäya'aybä. Alfeo ja'a Judas ja'a tieedyhajxy hänajty xiøhaty. ¹⁴ Naxy hajxy hänajty yhamugø'øy Diospa'yaaxpä nägøxiä, näguipxy møødä Jesús ja'a tiaj María, møødä Jesús ja'a piuhya'ayhajxy, møødä to'oxiøjc-hajxy, ja'a Jesús hänajty quipxy tøø piawädityijäbä.

¹⁵ Cujaboom cumaaxc, mänitä mähøjpädøjc-hajxy yhamugøøyy. Nämägo'x-cu-ii'x hajxy hänajty. Mänitä Pedro tiänaayyø'cy. Mänit miänaañ:

¹⁶⁻²⁰ —Mägu'ughajpädøjc, jéquiänä David quiujahy salmosjooty ja'a Judascøxpä, nebiatiä Dioshespíritu ñajtsapxøøyyä: Pactsacä tiøjc jiada'añ; caj pøñ jim chäna'awaannä. Ja'a Judas ja'a tiøjc jaduññ nänøømäxä. Jaduññ jim miänaambä coogä Judas wiingjäya'ay hänajty ñähduundu'uda'añii. Jaançh tøjiajt jaduññ ja'a Judascøxpä nebiatiä David jecy quiujahyyän. Näguipxy højtsä Judas hijty xmiøødwädijtäm. Näguipxy højts hijty xmiøødtuunmújcäm. Mänitä Judas wyiinmahñdyhajty coo Jesús ñähdügät. Mänitä Judas ja'a jäya'ay wiomejch maa Jesús

hänajtiän, ja'a Jesús hajxy hänajty madsaambä. Coö Judas jaduñ haxøøg jiatcøøyy, mänit miäjuuuyä. Mänitä naax hoy jiuuy. Mänit hoy quiuhgahnaxxy cuhmänac. Coö mioxtsäbijty, mänitä tyiinčh yhöxhänøømbädsøømy. Coö jäya'ayhajxy jaduñ miädoyhajty, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Jerusalén, coö ja'a Judas hänajty tøø yho'ogy, mänitä naax hajxy yajxøbejty Acéldama, ja'a Judas hänajty tøø jiuuyäbä; jaduñ miädia'agytiägø'øyy yhamdsoo hayuuc-haambyhajxy, Nø'ñnaax.

²¹⁻²² Jii højtsä nmägu'ughajpähajtäm, näguipxy hajxy tøø xmiøødwädjätäm mänaa Jesús hijty jiiän, mänaa Juan ja'a Jesús yajnäbetiän, høxtä coö Jesús chajpejty cøxp. Hahixøøby jaduñ coö hajxy tu'jäya'ay nwiinguéjxämät, ja'a Judas nähduuñdu'udaambä. Näguipxiä mädia'agy hajxy xmiøødyajwá'xämät coö Jesús tøø jiuypioöcy —nømä Pedro miänaañ.

²³ Mänitä jäya'ay metsc ñänøømä. Tu'ug hänajty xiøhaty Matías. Jatu'ugpä, tægøøgtu'u hänajty xiøhaty: José, Barsabás, Justo. ²⁴ Mänitä Pedrohajxy tiägøøyy Diospa'yaaxpä:

—Teedy, miich mnajuøøby neby højts nägøxiä nwiinmahñdyhatiän. Højts hawáanäc mädyii miich tøø mwiimbiy hädaahajxy nämetspä, ²⁵ mädyiibä Judas jaduñ nähduuñdú'udäp. Coö Judas jaduñ quiädiehy, paadiä tiuung yajtägoöyy. Paady jiiiby yhädaacy haxøøgtuum —jaduñhä Dios hajxy pia'yaaxy.

²⁶ Mänit hajxy yhäyø'cy suertehaam mädyii hänajty tuuñgtägø'øwaamb. Mänitä Matías piaatä.

Mänitä Matías hajxy quiumaayy, ja'a hajxy hänajty nämajtu'ugpä.

2

¹ Coo Pentecostés-xøø yhabaaty, mänitä mábøjpädøjc-hajxy nägøxiä yhamugøøyy. ² Jiiby hajxy hänajty tøgooty yhäña'ay. Mänit hajxy miädooyy nebiä poj yhamuuyän coo møc piojy. Cøxp jaduñ chohndaacy. Møc jiiby yhawaandsøøyy tøgooty. ³ Mänit hajxy nägøxiä ñägädaacä hanidiuhmjaty ja'a Dioshespíritäm. Jaduñ hänajty quiähxø'øgy nebiä tootsän, nebiä jøønhaayän. ⁴ Mänit hajxy nägøxiä yhadägøøyyä jioottägøøyyä ja'a Dioshespíritäm. Mänit hajxy tiägøøyy mädiaacpä wiinghayuucjaty. Ja'a Dioshespiritu hänajty jaduñ yajmädiaacp.

⁵ Tøø judíoshajxy hänajty nämay miech Jerusalén xøøhajpä. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänajty chooñ. Paady hajxy miech Jerusalén xøøjooty, quiudiunaambiä quiuhdujt hajxy hänajty jaduñ neby hajxy hänajty quiuhdujthatiän. ⁶⁻⁷ Coo judíoshajxy miädooyy coo poj hänajty møc yhamuuy jiiby tøgooty maa mábøjpädøjc-hajxy hänajty tøø yhamugøøyän, mänitä judíoshajxy jiiby tiøjtägøøyy. Coo judíoshajxy jaduñ miädooyy coo mábøjpädøjc-hajxy hänajty quiapxy miädia'agy wiinghayuucjaty, mänitä judíoshajxy wyiinjuøøyy yhamdsoo hayuuc-haamby neby hajxy hänajty miädia'aguiän majaty hajxy hänajty chooñ wiinduhmyhagajpt. Coo hajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy jiaanç tehñ yagjuøøyy nägø'ø nädecypiä. Mänit hajxy ñiñämaayyä:

—Yø'ø jäya'ayhajxy xiiby capxpä mädiaacpä, haagä Galilea yø'ø hajxy chooñ. ⁸ Tii hajxiäda'a coo tøø nmädóowäm nebiaty hajxy cøjwiinghayuuc tøø nmämín tøø nmäga'awóøyyäm. ⁹ Hiç, wiinduhmyhagajpt hajxy ndsóhñäm, Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, Asia, ¹⁰ Frigia, Panfilia, Egipto, møød jim Libia, Cirene mäwiingón. Høxtä Roma hajxy näje'e ndsóhñäm, ¹¹ møød Creta, møød Arabia. Näje'e hajxy judíos nmämín nmäga'awóøyyäm. Näje'e ja'a judíos quiuhdujt wyiinmahñdy hajxy tøø njøjpøgøøyyäm neby hajxy quiuhdujthatiän. Coo yø'ø Galileabä-jäya'ayhajxy jaduhñ tøø quiapxy tøø miädia'agy wiinghayuucjaty nebiatiä Dios ja'a hoy-yagjuóøñäbä tøø yajcähxø'ogy, jaduhñ hajxy tøø nwiinjuóøyyäm ja'a nhamdsoo hayuuc-haamby cøjwiinduum —nømä judíoshajxy ñiñämaayyä.

¹² Coo judíoshajxy jaduhñ wyiinjuóøyy ja'a yhamdsoo hayuuc-haamby, paady hajxy jiaançh tehñ yagjuóøyy nägø'ø nädecypä. Mänit hajxy ñimiäyajtøøwä:

—Tii yø'ø jäya'ayhajxy coo quiapxy coo miädia'agy wiinghayuucjaty, yø'ø hajxy tsohm̄bä Galilea.

¹³ Mänit hajxy näje'e yhadsooyy xi'igy hanähaty:

—Múucäp hajxiäda'a.

¹⁴⁻¹⁵ Mänitä Pedrohajxy tiänaayyø'cy møøddä ji-amioødhajxy ja'a nämajtu'ugpä, ja'a hajxy hänajty jaduhñ Dioswiinguexypä. Mänitä Pedro møc tiägøøyy mädiaacpä:

—Mägu'ughajpädøjc, nägøxiä hajxy
njudíoshájtäm mäduhñtiä hajxy yaa nyajpáatäm,

mäduhñtiä hajxy jäguem mdsooñ, mөөd mijts yaa tsohm̄bä Jerusalén. Näje'e mijts mmäna'añ cooc tyijy højts nmu'ugyii. Pero cab jaduһñ tiöyyä. Cab jaduһñ pөñ yhu'ugy jopyñä. ¹⁶ Coö hajxy tөө mhixy tөө mmädoy coö højts tөө ngapxy tөө nmädia'agy wiinghayuucjaty, jaanč tøjiajt jaduһñ nebiä Joel jecy quiujahyyän ja'a Dioscөxpä. Diosquexiä Joel hänajty. Jaduһnä Joel jecy quiujahy:

¹⁷ Jaduһnä Dios miänaañ: Coö hänajty yhabaadaañnä coö naaxwiimbä hänajty wyiimbidaañnä,

mäníthөchä nhEspíritu nguexa'añ maa jäya'ayhajxy nägөxiän, mäduhñtiä hajxy yaa yhity hädaa yaabä naaxwiin.

Y mijtsä mnөөx mmajc-hajxy, mäníthөchä nmädia'agy hajxy xyajwa'xaanä.

Ja'a hөxcujc-häna'c-hajxy, hoy-yagjuөөñjätyhөch hänajty nyajwiinhixa'añ.

Jaanä jaduһnä majjäya'adiөjc-hajxypä, nyajcuma'awáambiөch hajxy hänajty hoy-yagjuөөñjäty.

¹⁸ Coö hänajty yhabaada'añ, mäníthөchä nhEspíritu nyajnäguexaambä ja'a nmoonsähajxy, ja'a ya'aybä, ja'a to'oxypä.

Mäníthөchä nmädia'agy hajxy xyajwa'xáanäbä.

¹⁹ Nyajcähxө'өгáambiөchä hijxtahnd hoy-yagjuөөñjätypä jim tsajtcөxp mөөd hädaa yaabä naaxwiin.

Hөchähgөөөñjätyhөch jaduһñ nyajcähxө'өga'añ nebiä nө'tiän, nebiä jөөнän, nebiä jөөнjocän.

²⁰ Wiingoodsө'өwaambä xөө hänajty.

Ja'a po'o, tsapts hānajty yhana'añ nebiä nø'tiän.
 Ja ween hānajty quia'a habaadyñä coochä
 naaxwiimbä nyajwiimbidaannä, coochä
 nHuung Jesucristo yaa quiädaactägatsa'añ
 hädaa yaabä naaxwiin.

Mänitä jäya'ayhajxy nägøxiä yajtøyhajtyega'añii.
 Jadúhñhøchä nmøcmäjaa hānajty nyajcähxø'øga'añ.
²¹ Pønjatiä Jesucristo hānajty capxpaadaamb, je'e
 hānajty hodiium mähmø'øwaamb,
 nømä Dios miänaañ. Jim jaduhñ myiñ maa Joel
 jecy quiujahyyän.

²² 'Mijts israelitas, huuc hamädoowhit hajxy
 hoy. Mnajuøøby hajxy jaduhñ coo Dios ja'a Jesús
 ja'a Nazarettsohmä wyiinguejxy coo jii tiünät
 maa mijtsän. Madiu'u ja'a Jesús hijxtahnd ya-
 jcähxø'cy hoy-yagjuøøñäjatypä maa mijtsä mwiin-
 duumhajxiän. ²³ Tøø Dios hānajty yajnähdijy coo
 mijtsä Jesús mmádsät. Mänitä cahwiindøyhána'c
 hajxy hoy myajcø'ødägø'øy. Mänitä Jesús hoy
 miøjpahbedyii cruzcøxp. Mänit yho'cy. ²⁴ Pero
 mänitä Dios ja'a Jesús yagjujypiøjtägajch. Jaduhñä
 Dios hānajty tøø miäna'añ coogä Jesús tsipcøxp
 jiujypiøgät. ²⁵ Hix, jaduhñä David jecy miädiaacy
 ja'a Jesuscøxpä:

Nnajuøøbiøch jaduhñ cooch homiänaajä xpiuh-
 bety.

Homiänájøch jaduhñ xcwieendähaty, jadúhñhøch
 pøn xquia'a hadsähgø'øwøt.

²⁶ Páadyhøch jootcujc njaanç tehñ ñijiäwø'øyii.

Páadyhøchä Dios jootcujc nba'ya'axy.

Cábøchä nho'og ndsähgø'øy je'eguiøxpä coochä
 njuøhñdy nbäda'agy maa Diosän.

27 Xyagjuyypiøgáambøch miich jaduhñ.

Cábøch miich jii by jutjooty xyajmähmø'øwa'añ
cooçh jii by nbú'udsät,

je'eguiøxpä cooçh miich xyHuunghaty.

28 Xyagjugyhadáambøch miich cøjxta'axiøø nej
miich homiänaajä mjugyhatiän.

Cooçh miich jaduhñ xmiøødhida'añ tehñgajnä,
páadyhøch jootcujc nnijäwø'øwa'añii.

29 Mänitä Pedro miänáanğumbä:

—Mägu'ughajpädøjc, nmøødhajtämä tøyhajt
hajxy jaduhñ coo David jaduhñ jecy quia'a
nimiädiaacä hamdsoo. Hix, coo David jecy yho'cy,
mänit hoy ñaaxtägø'øy. Jii by jaduhñ yhitynä
jutjooty høxtä jäda'anäbaadyñä. 30 Coo David
jaduhñ jecy miädiaacy, ñajuøø by hänajty jaduhñ coo
yhapä yhoc hänajty tu'ug wyiinguexáanäxä ja'a
Diósäm, møød coo hänajty yhane'emaambä nebiä
David jecy yhanehmiän. Tøøyyämä Dios hänajty
miäna'añ coo hänajty yajtøjiada'añ coo David
ja'a yhapä yhoc hänajty tu'ug wiindsøn tiuna'añ.

31 Jaduhñä David tøyhajt jecy miøødhajty coo Dios
ja'a wyiinguexypä yagjuyypiøga'añ coo hänajty tøø
yho'ogy, møød coo hänajty quia'a mähmø'øwa'añ
jutjooty, møød coo ñi'xä quiopc hänajty jii by quia'a
pu'uda'añ. 32 Ja'a Jesúsøxpä David jecy miädiaacy
coo Jesús hänajty jiiuypiøjtägatsa'añ. Tøø højts
nhamdsoo hixy coo jiaanç juyypiøjcy. 33 Mänitä
Jesús jim miøjyaaxä maa Tieediä wyiinduumän.
Mänit ñämaayyä coo jim yhöxtä'agät maa Tieediä
yhahooyhaampiän. Mänitä Jesús jaa Tieediä
yhEspíritu miooyyä nebiä Tieedy hänajty tøø
yajwiinwaanø'øyijän. Mänitä Jesús ja'a Tieediä

yhEspíritu yaghawa'xøøyyä. Je'e hajxy jaduhñ tøø mhixy tøø mmädoy. ³⁴ Ja'a Jesúsäts jim møjyaaxä tsajpootyp, ca'a Diavitä. Hix, jaduhñä David jecy miänaambä:

Ja'a høøchä nWiindsón, je'e jaduhñ nämaayyä ja'a

Tiéediäm:

“Min yaa häña'aw maačh nhahooyhaampiän.

³⁵ Nmo'owáambiøch miičh cuhdujt jaduhñ coo mmädsip mga'a yajmäjädá'agät.” Jaduhñä Dios ja'a yHuung ñämaayy.

³⁶ Mänitä Pedro miänáangumbä:

—Jaduhñds je'e, ja'a Jesús, ja'a mijts mmøjpahbéjtäbä cruzcøxp, je'e ja'a Dios jaduhñ wyiinguejx coo hajxy nWiindsøn hájtämät, coo hajxy xyajnähwáatsämät. Tøyhajt jaduhñ. Hahixøøby jaduhñ coo hajxy nägøxiä mmäbøgät ja'a Jesúsçøxpä, mijts israelitas. Ca'a hajxy mga'a mäbøcy —nømä Pedro miänaañ.

³⁷ Ja'a jäya'ayhajxy hänajty jiiiby hamädoowhijpä, coo hajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy tiägøøyy tajpä maabiä hoyhoy. Mänitä Pedrohajxy ñämaayyä møødä jiamiøødtøjc:

—Mägu'ughajpädøjc, neby jaduhñ yhahixø'øyy højts ngudiünät.

³⁸ Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Najtshixø'øw ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy. Jøjpøgøøyyä ja'a Dios ja'a quiuhdujt hajxy. Näbet hajxy ja'a Jesucristocøxpä. Jaduhñä Dios ja'a mbojpä mgädieeybä hajxy xyajnähwáatsät. Jaduhñä yhEspíritu hajxy xmióobiät. ³⁹ Pønjatiä Dios ja'a nWiindsøn hájtämbä miøjyaaxyp, jé'egädsä piojpä quiädieeybä yajnähwáatsäxäp, jé'egädsä Dios yhEspíritu mio'owaamby, møød

mijts, mөөдä mhap mөөдä mhoc-hajxy, mөөд pønjaty jäguem tsänaaby. Jадuhñ hajxy xyajwiinwaanõøyyäm —nømä Pedro miänaañ.

⁴⁰ Madiu'ujä Pedro jiaac mädiaacy. Mänit jiaac tehñ miänaañ:

—Yø'ø cahwiindøjiäya'ayhajxy, ca'a hajxy tehñgajnä mbahixy neby hajxy quiuhdujthatiän, coo hajxy jадuhñ mnä'a padägöyyät —nømä Pedro miägäpxy yhanehmy.

⁴¹ Mänitä Pedro miädia'agy miäböjcäxä nädägøøgmil-jäya'ay. Mänit hajxy hoy nägøxiä ñäbety. ⁴² Hamuumdu'joot hajxy hänajty miäböcy nägøxiä neby hajxy hänajty yajnähixø'øyiiän ja'a apóstoldøjcäm. Naxy hajxy hänajty yhamugø'øy tsajcaagyquiaamiujpä, mөөд hajxy hänajty Dyiospa'ya'axy. Tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy hajxy hänajty yhity. Hamiñ haxøpy hajxy hänajty ñibiuhbedyii.

⁴³ Madiu'ujä apóstoldøjcø hijxtahñd hajxy hänajty yajcähxø'øgy hoy-yagjuøøñäjaty. Jiaanç tehñ yagjuøøbiä mäböjpädøjc-hajxy hänajty neby hajxy hänajty yhixiän. ⁴⁴ Tu'ugmädia'agy hajxy hänajty yhity mäduhñtiä hajxy hänajty miäböcy. Yajtuunmujpy hajxy hänajty tijaty hajxy hänajty miøød. ⁴⁵ Mänit hajxy nägøxiä tiägøøyy too'pä tijaty hajxy hänajty miøød. Pønjataiä xädø'øñ hänajty yajmaajiajp, mänitä xädø'øñ hajxy hänajty mio'oyii mäduhñjaty hajxy hänajty yajmaajiaty. ⁴⁶ Jabom-jabom hajxy hänajty yhamugø'øy maa mõjtsajtøjcän Diospa'yaaxpä. Jootcuic hajxy hänajty quiaamiucy yhuucmucy maa yhamdsoo tøjc-hajxiän. Hojioot hajxy hänajty

miøød. ⁴⁷ Wyiingudsähgøøbiä Dios hajxy hänajty. Møødä cu'ug hajxy hänajty wyiingudsähgøøbiä. Jabom-jabomä mabøjpadøjc-hajxy hänajty yajmayø'øyii ja'a Diósäm. Jaduhñ hajxy hänajty yajnähwa'ačhii.

3

¹ Tu'ugxøøbä Pedrohajxy hänajty ñøcxy tsajtøgooty møødä Juan. Mänacyxiøø hänajty je'e. Jaduhñ hajxy hänajty quiuhdujthaty jabom-jabom coo hajxy mänacyxiøø Dyiospa'ya'axy. ² Jimä pa'amjäya'ay hänajty tu'ug yhäña'ay maa tsajtøghaawän. Tecymia'adä mähdiøjc hänajty tøø myiñ tøø quia'ay. Jabom-jabom hänajty jim yajmečhii maa tsajtøjcän xädø'øñyujwaambä. Jim hänajty jabom-jabom ñajtshäña'awø'øyii maa tsajtøghaawän, ja'a hänajty xøhajpä ja'a yajxonbä. Pønjaty hänajty jiihy tægøøby, mänitä xädø'øñ hajxy hänajty miäyujwa'añii ja'a pa'amjäya'ay. ³ Coo Pedrohajxy hänajty jiihy tiøjtägø'øwa'añ tsajtøgooty, mänit hajxy yhiixä ja'a pa'amjäya'ay. Mänitä xädø'øñ hajxy miäyujwaanä. ⁴ Mänitä Pedro ja'a mähdiøjc ñaaxcuheebøøyy maa hänajty yhäña'ayän. Mänitä Pedro miänaañ:

—Højts wiinhee'ppéjtäc.

⁵ Mänitä Pedrohajxy jiaanč wiinhee'ppejtä. Jaduhñä mähdiøjcä yhaa jioot hänajty yagjaty coo xädø'øñ hänajty mio'owa'añii. ⁶ Mänitä Pedro miänáangumbä:

—Cab højtsä xädø'øñ nnä'ä møødä tii højts miich nnä'ä mó'owäp. Pero ndunaamby højtsä mayhajt maa miichcøxpän. Jaduhñ højts miich nnäma'ay

coo mbädö'ögät, coo myo'oyó'ögät. Ja'a Jesu-cristocöxpä höjts miich jaduñ nnäma'ay, ja'a hijty jim tsohm̄bä Nazaret.

7-8 Mänitä Pedro ja'a mähdiöjčä yhahooguiö'ö miajtsä. Mänitiä ja'a mähdiöjčä tiecy miögööyy mөөdä tiecy-yo't. Coö Pedro wyidsö'cy, mänitä pa'amjäya'ay tiöpxö'cy. Mänit yo'oyö'cy. Mänitä Pedrohajxy jiiby miөөdtöjtägööyyä tsajtögooty. Töpxäp júhyäp ja'a craa tiöjtägööyy, ja'a hänajty tөө miöcpö'quiäbä. Mänit tiägööyy Dioscapxpaatpä. 9 Jiibiä jäya'ayhajxy hänajty nämay tsajtögooty. Mänit hajxy yhijxy coö craa hänajty yo'oy, mөөd coö Dios hänajty quiapxpaady. 10 Mänitä craa yhöxcäjpä coö hänajty je'e jie'ejä, ja'a hänajty jim tөө xiädö'öñyujwá'añäbä maa tsajtögħaawän, ja'a hajxy hänajty tyijpiä ja'a jaanč tehñ yajxonbä. Mänitä jäya'ayhajxy jiaanč tehñ yagjuööyy nägö'ö nädecypiä coö craa hänajty tөө miöcpöcy.

11 Jimä Pedrohajxy hänajty tiäna'ay maa hajxy hänajty tyijjiän Pórtico de Salomón, mөөdä Juan, mөөdä craa ja'a hänajty tөө miöcpö'quiäbä. Cabä Pedrohajxy hänajty piuhwa'adsa'añii. Mänitä jäya'ayhajxy jim ñöcxööyy yagjuööyyäp maa Pedrohajxy hänajty tiäna'ayän. 12 Coö Pedro jaduñ yhijxy coö jäya'ayhajxy hänajty yagjuö'öy, mänitä jäya'ay ñämaayy:

—Mägu'ughajpädöjč, israelitadöjč, tii hajxy jaduñ coö mwi'i yagjuö'öy. Tii höjts jaduñ coö xwyl'i yheeby. Coö hädaa craa tөө miäböcy ja'a Jesúsöxpä, paady jaduñ tөө yo'oyö'ögy, ca'a jie'eguiöxpä coö höjts mäjaa nmөөdä, ni quia'a je'eguiöxpä coö höjtsä Dios hoy nwiingudsähgö'öy.

13-15 Jue'e hajxy jecy nhaphájtäm ndeedyhájtäm, ja'a Abrahamhajpä, mөөдä Isaac-hajpä, mөөдä Jacobhajpä. Wyiingudsähgөөbiä Abraham ja'a Dios hajxy hänajty jegyhajty. Pero coo Dios ja'a yHuung Jesús yaa quiejxy hädaa yaabä naaxwiin, cab hajxy mwiingudsähgөөyy. Mänit hajxy hoy mmach. Mänitä tuungmөөdpä hajxy hoy myajcө'ödägө'өy. Mänitä Pilato ja'a Jesús jia yaghөxmadsaanä. Pero mijts, caj mijts jaduһn mmänaañ coo Jesús yhөxmadсө'өjät, hoyyä Jesús tii pojpä tii cädieey hänajty quia'a jagä mөөдä. Mänit mijtsä haxөөghäna'c mnä'ägä nähdujcy coo yhөxmadсө'өjät, ja'a hänajty төө jiäya'ay-yaghö'oguiäbä. Mänit hajxy mmänaañ coo Jesús yagho'ogө'өjät. Coo Jesús jaduһn yho'cy, xyajnähwáatsäm hajxy jaduһn; jaanä jaduһn hajxy xyagjugyhadáanäm cөjxta'axiөө neby je'e jiugyhatiän. Mänitä Dios ja'a Jesús yagjuypiөjtägajch. Jaduһnä Dios ja'a Jesús yajmөjtägөөyy. Coo Jesús hänajty төө jiuypio'cy, mänit höjts nhijxy, paady höjts төyhajt jaduһn nmөөдä. ¹⁶ Hoorä, hädaa craa, mnajuөөby hajxy hijty coo hijty tiecymia'adä. Mhíjxnäp hajxy jaduһn coo төө choocnä. Paady төө cho'ogy coo төө miäböcy ja'a Jesúsөxpä, coo Jesús mөcmäjaa miөөдä, mөөдä mөccuhdujt.

¹⁷ 'Mägu'ughajpädөjc, huuc mäadow hajxy. Nnajuөөbiөch jaduһn coo mijts hänajty mga'a najuө'өy coo Jesús Dyioswiinguexiä, paady hajxy myajyagho'cä. Ni ja'a mwiindsөnhajxy hänajty quia'a najuө'өy coo je'e Dyiosquexiä. ¹⁸ Jéquiänä Dios ja'a profetadөjc ñajtsөapxөөyy coo Mesías

hänajty tsipcøxp yho'oga'añ, ja'a Dios hänajty tøø wyiinguéxiäbä. Jaduhnä profetadøjc-hajxy jiaanč cujahy. Y coo Jesús jaduñ jiaanč ho'cy, jaduñä Dios yajtøjiajty neby hänajty jecy tøø miäna'añän. ¹⁹ Paadiä mhaxøøgcuhdujt hajxy mnajtshixø'owät. Jøjtägøøyyä ja'a Dios ja'a miädia'agy hajxy. Jaduhnä Dios ja'a mbojpä mgädieeybä hajxy xyajñähwáatsät. Y jaduñä hoybä weenbä hajxy xmió'owät. ²⁰ Coo yhabáadät, mänitä Dios ja'a Jesús yaa quiejxtägatsa'añ hädaa yaabä naaxwiin, ja'a tøø wyiinguéxiäbä coo mijts xyajñähwá'adsät. ²¹ Cahnä yhabaady coo Jesús jim chohndägátsät tsajpootyp, coo yaa miänajtägátsät hädaa yaabä naaxwiin. Jim jaduñ yhida'aññä høxtä coonä yhabáadät coo Dios yaghoyøødiägátsät tijaty yaa hijp hädaa yaabä naaxwiin. Jaduhnä Dios ja'a profetadøjc jecy ñämaayy coo hajxy quiujáayät, ja'a Dios hänajty tøø wyiinguéxiäbä. ²² Hix, jéquiänä Moisés jaduñ ñämaayy ja'a nhaphájtäm ja'a ndeedyhájtäm: “Tøøchä Dios xwyiinguexy coochä profeta ndúnät. Coo yhabáadät, mänitä Dios tu'jäya'ay wyiinguexa'añ, ja'a højts nmägunáaxäm. Jaduhnä je'e tiunaambä profeta nébiøch nduñän. Nebiaty mijts xyhane'ema'añ, mgudiúunäbä miädia'agy hajxy. ²³ Pønjaty hänajty ca'a mabøgaamb, yajcuhdägoyyáañäp hajxy hänajty ja'a cú'ugäm”, nõmä Moisés jecy miänaañ.

²⁴ 'Jaduhnä profetadøjc-hajxy jecy miädiaacy nägøxiä nebiaty jäda'ahaty jiadyii tiuñii, møødä Samuel, møød hajxy jaac túunäbä profeta.

²⁵ Ja'a hajxy jecy túunäbä profeta, mänitä Dios

hajxy ñajtscaꝑxøøyyä coo mijtsä Dios xñämaayy coogä Dios ja'a Mesías hänajty wyiinguexa'añ mijtscaꝑä. Jaanä jaduhnduhmbä, jéquiänä Dios yajcuhdujcy møød højtsä nhaphájtäm møød højtsä ndeedyhájtäm coo Mesías hänajty wyiinguexa'añ mijtscaꝑä. Hix, jaduhnä Dios ja'a Abraham jecy ñämaayy: “Ja'a miichä mhapä mhoccaꝑä tu'ug, jadúhnhøchä jäya'ay nägøxiä ngunuu'xa'añ wiinduhmyhagajpt”, nømä Dios jecy miänaañ. ²⁶ Y coo Dios ja'a yHuung yagjuypiojtägajch mänaa hänajty tøø yho'oguiän, mijts jayøjp xyajnäguejx. Paady mijts jaduhñ xyajnäguejxy coo mijts jaduhñ xquiunúu'xät, coo weenä mhaxøøgcuhdujt hajxy jaduhñ nägøxiä mnajtshixó'øwät, —nømä Pedro miänaañ.

4

¹⁻² Jimä Pedro ja'a cu'ug hänajty miøødmädia'agyñä tsajtøgooty, mänitä teedyhajxy miädoyhajty møødá saduceodøjc coogä Pedro ja'a cu'ug hajxy hänajty yajnähixø'øy coogä Jesús hänajty tøø jiuypiojtägach mänaa hänajty tøø yho'oguiän. Coogä Jesús jaduhñ jiuypiojcy, jadúhñägä Pedro tøyhajt hajxy hänajty miøødá coogä ho'ogyjiäya'ayhajxy hänajty jiuypioğaambä. Coo teedyhajxy jaduhñ miädoyhajty coogä Pedrohajxy hänajty jaduhñ yajnähixø'øy, mänitä teedyhajxy jiaanč tehñ jiootma'ty møødá saduceodøjc-hajxy, møødá tsajtøjcueendähajpä wyiindsønñhajxy. Mänitä Pedrohajxy ñämejtsä møødá Juan. ³ Mänitä Pedrohajxy hoy chumyii. Tøø hänajty chuujø'øy. Mänit hajxy jiiiby yhijtjy pujxtøgooty tu'tsuhñ. ⁴ Mänitä jäya'ayhajxy nämay

miäbøjcy ja'a Jesúscøxpä, ja'a hajxy hänajty tøø miädóyyäbä nebiä Pedrohajxy yajnähiçøøyyän tsajtøgooty. Nämägooxmil ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduñ jiajty, haagä ya'adiøjc.

⁵ Cujaboom, mänitä judíos wyiindsøn6 møødä Anás, ja'a hänajty tuumbä teedywiindsón, møødä Caifás, møødä Juan, møødä Alejandro, møødä teedywiindsøn jiuju miägu'ughajxy. ⁷ Mänitä Pedrohajxy yajnøcxä møødä Juan jim maa judíos wyiindsøn

—Coo mijts hädaa craa tecymia'adpä tøø mya-jtso'ogy, pønä quiuhdujthaam, pønä miäjaahaam hajxy jaduñ myajtsoocy.

⁸ Haa ja'a Pedro, miøødä Dioshespíritu hänajty je'e. Mänitä Pedro miänaañ:

—Mijts cu'ugwiindsøn9 mijts højts jaduñ xmiäyajtøøb neby højts hädaa mähdiojc tøø nyajtso'ogy, hädaa hijty tecymia'adpä. ¹⁰ Huuc tunä mayhajt hajxy, huuc hamädoowhit hajxy weeñtiä neby højts cham nmädia'aga'añän maa mijtsä mwiinduumhajxiän. Jaduñä tøyhajt hajxy nägøxiä mmøødhädät møødä israelitadøjc-hajxy nägøxiä neby hädaa mähdiojc miøcpøjcy, hädaa hijty tecymia'adpä, hädaa yaa tänaabiä mijtsä mwiinduum. Ja'a Jesucristo jaduñ yajmøcpøjc, ca'a yhøjtsä. Nazaret ja'a Jesucristo hijty chooñ. Mänit

mijts myajmøjpahbejtä cruzcøxp. Mänitä Dios yagjuypiojtägajch. ¹¹ Jaduhn jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän: “Jaa tsaa mädyiibä tøjcojpadøjc-hajxy quia'a cumaayy, je'eds jaduhn jayøjp pädaactsohnä jim tøjteec.” Haa jaa Jesucristo, jaduhn je'e miäbaady nebiä tsaajän, ja'a jayøjp jim pädaactsóhnäbä teectuum. Pero mijts, cab hajxy mgumaayy, paady hajxy myajyagho'cä. ¹² Jaaya'ay hajxy jaduhn xyajnähwáats xyajcuhwáatsäm. Ja'a Dios jaduhn mänaan coo Jesús hajxy jaduhn xyajnähwáats xyajcuhwáatsämät —nømä Pedro miänaañ.

¹³ Coo Pedrohajxy hänajty quiapxy hamøj jootmøj, paadiä mõjtøjc-hajxy hänajty yagjuø'øy. Hix, ñajuøøbiä mõjtøjc-hajxy hänajty coo Pedrohajxy hänajty quia'a høxpøquia. Mänitä mõjtøjc-hajxy ñajuøøyy coo Pedro ja'a Jesús hänajty tøø piawädity, paady hajxy hänajty quiapxy hamøj jootmøj. ¹⁴ Cabä Pedrohajxy hänajty hoy quiapxhaduga'añii, je'eguiøxpä coo hajxy hänajty piuhdäna'awø'øyii ja'a craa ja'a hänajty tøø chó'oguiäbä. ¹⁵ Mänitä Pedrohajxy jiiby yhøxquejxpädsøømä. Mänitä teedyhajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä:

¹⁶ —Neby hajxiäda'a nnä'ä jatcøøyyämät maa yø'ø häna'cøxpän. Mäduhñtiä cu'ughajxy yaa chäna'ay Jerusalén, quiøxy hixy quiøxy mädoxy hajxy jaduhn coo yø'ø häna'c yø'ø tecymia'adpä hajxy tøø yajtso'ogy. Neby hajxy jaduhn nnä'ä mänáanämät coo jaduhn quia'a tøyyä neby yø'ø häna'c yø'ø tecymia'adpä hajxy tøø yajtso'oguiän. Pero cab jaduhn yhahixø'øy coo

yø'ø capxy coo yø'ø mädia'agy jaduhñ tehngahnä yhawa'xó'øwät. ¹⁷ Hahixøøby jaduhñ coo hajxy nhadsähgøøyyämät, jaduhñä dijuuntä Jesús hajxy tehngahnä quia'a ja wi'i quiapxpáadät —nømä teedyhajxy ñiñämaayyá.

¹⁸ Mänitä Pedrohajxy yajmøjyaaxä møødä Juan. Mänit hajxy yhanehmä coo Jesús hajxy quia'a capxpáatnät, coo cu'ug hajxy quia'a yajnähixø'øñät ja'a Jesúsøxpä. ¹⁹ Mänitä Pedrohajxy yhadsooyy:

—Huuc wiinmahñdyhat hajxy waambä Diosäda'a miäna'añ, pø hahixøøby jaduhñ coo højts mijtsä mmädia'agy ngudiúunämät, cahnä højtsä Dios ja'a miädia'agy hänäjty ngudiuunä. ²⁰ Caj pues, cab jaduhñ yhahixø'øy coo højts mijtsä mmädia'agy ngudiúunämät, cahnä højtsä Dios ja'a miädia'agy hänäjty ngudiuunä. Hoorä, jaduhñ højtsä Dios tøø xyhane'emy coo højtsä miädia'agy tehngahnä ngapxwá'xät coo højtsä Jesús tøø nhijxjujypiøcy, coo højts tøø nmädoy nebiatiä Jesús tøø yajnähixø'øyän. Paady højts jaduhñ nga'a hamona'añ —nømä Pedrohajxy miänaañ.

²¹⁻²² Mänitä Pedrohajxy jadähooc yhadsähgøøyyä. Mänit hajxy yhøxmajtsä. Paady hajxy jaduhñ yhøxmajtsä coo teedywiindsønñhajxy hänäjty quia'a najuø'øy nebiä Pedrohajxy ñä'a tsaachtuunøøjät. Hix, chähgøøbiä teedywiindsønñä cu'ug hajxy hänäjty je'eguiøxpä coo cu'ugä Dios hajxy hänäjty tehngahnä wyl'i quiapxpaady coo mähdiøjc tøø cho'ogy, ja'a hänäjty tøø myiñ tøø quiá'ayäbä tecymia'ad. Jiaanç tehñ yagjuøøbiä cu'ughajxy hänäjty jaduhñ, je'eguiøxpä coo

mähdiøjc juxychägui'x naxy jomøjt hänajty miøødä, ja'a tøø chó'oguiäbä.

²³ Coo Pedrohajxy yhöxmájtsänä møødä Juan, mänit hajxy jim ñøcxy maa jiamiøødhajxiän. Mänit hajxy quiøxy mädiaacy waambatiä teedywiindsøn hänajty tøø miäna'añ, møødä majtøjc-hajxy. ²⁴ Coo jiamiøødhajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy nägøxiä tiägøøyy Diospa'yaaxpä:

—Diosteedy, miich højts nWiindsøn Miichä tsajt jaduhñ mhädiuun møød hädaa yaabä naaxwiin, møødä mejy, møød tijaty jim hijp tsajtcøxp, møød hädaa yaabä naaxwiin, møød jii by mejjiooty. ²⁵⁻²⁶ Jaduhñ miichä David jecy mnajtscapxøøyyä ja'a mhEspírituhaam:

Nä'a nägoobä jäya'ayhajxy yhawa'anda'agy, ja'a Dios hajxy ca'a wiingudsähgøøbiä. Xiøøbä hajxy ñä'a wiinmahñdyhaty, cab hajxy tii yhoyøøyyäxä.

Mänitä gobiernähajxy yhamugøøyy, ja'a hajxy yaa hanehmbä hädaa yaabä naaxwiin.

Mänitä Dios hajxy jia näbädø'cy.

Jaanä Mesías jaduhñ ja näbädø'cäbä, ja'a Dios hänajty wyiinguexaambiä, nõmä David jecy miänaañ, ja'a miich jecy mmoonsähjtabä, ja'a højts jecy nhaphajt ndeedyhajtäbä.

²⁷ 'Coo Jesús jaduhñ miajtsä, mänitä Herodeshajxy yaa yhamugøøyy juntahajpä yaa Jerusalén, møødä Poncio Pilato, møødä israelitahajxy, møødä jäya'ayhajxy ca'a israelítäbä. Jaduhñ jiaanč tøjajty nebiä David jecy jiaanč mänaañän. Mänitä Herodes ja'a

Jesús hajxy ñähwaambejty, hoyyá Jesús hánajty tii cádieey quia'a jagä møødá. Miichä mHuung je'e. Miich je'e mwiinguejx coo Mesías tiúnät. ²⁸ Tóøyyám miich hánajty jaduñ mmána'añ coo Jesús hánajty jaduñ tsipcøxp jiada'añ yhabeta'añ, paady miich jaduñ waamb mga'a mänaañ coo Jesús jaduñ jiaanč jajty jiaanč habejty. ²⁹ Hoorä, Diosteedy, mnajuøøby miich jaduñ coo højtsä teedywiindsøndøjc tøø xjia hadsähgø'ø. Højtsä mäjaa jaac móoyäc, jaduñ højtsä miichä mmädia'agy jaduñ hoy njaac yaghawa'xøøyyät hamøj jootmøj. ³⁰ Højtsä jaac puhbéjtäc, jaduñ højtsä pa'amjäya'ay nyajmøcpøgät ja'a miichä mHuungä miäjaagøxpä, ja'a Jesúshajpä, weenä cu'ughajxy jaduñ jiaanč tehñ yagjuø'ø nej mijtsä møcmäjaa hajxy mjaanč tehñ miøødá —nømä Pedro ja'a Dios hajxy pia'yaaxy.

³¹ Coo Pedrohajxy jaduñ Dyiospa'yaaxpädøøyy, mänit jim chäyuuyy maa hajxy hánajty tøø yhamugø'øyøn. Mänitä Dioshespíritu hajxy nägøxiä yhadägøøyyä jioottägøøyyä. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy yajwa'xpä hamøj jootmøj.

³² Tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdiä mähøjpädøjc-hajxy hánajty nägøxiä. Mäduñjaty hajxy hánajty miøødá cøxiä wiinä, tu'ugmucy hajxy hánajty yajtuunmucy. Cab hánajty pøn miána'añ coo hánajty nidiuhñ jie'ehaty. ³³ Haa ja'a apóstoldøjc-hajxy, Diosmäjaamøød hajxy hánajty quiapxy miädia'agy coogä Jesús hánajty tøø jiuypioøcy, ja'a hajxy nWiindsønñájtämbä.

Jaanč tehṃ piuhbéjtäp hajxy hänajty nägøxiä ja'a Diósäm. ³⁴ Cab hänajty pøn tii yajmaajiaty. Hiṣ, pønjatiä naax hänajty møød, møødä tøjc, tioo'py hajxy hänajty. Pønjaty hänajty tøø ñaaxtoogy tøø tiøjtoogy, ³⁵ mänitä xädø'øñ hajxy hänajty yecy maa apóstoldøjc-hajxiän. Mänitä mæbøjpädøjcä xädø'øñ hajxy hänajty yajniñäwa'xø'yii pønjaty hänajty yajmaajiajp. ³⁶ Jimä mæbøjpä hänajty tu'ug xiøhaty José. Chiprenaaxooty hänajty chooñ. Ja'a Leví ja'a José hänajty jegyhaty tøø yhaphaty tøø tieedyhaty. Bernabé ja'a José yajxøbejtä ja'a apóstoldøjcäm. (Jue'e Bernabé miädia'agytiägø'oy hahebreohaam, “mäjootcapxmøcpøjp.”) ³⁷ Jimä José naaxcam hänajty miøødä. Mänit tioo'cy. Mänitä xädø'øñ hoy yecy maa apóstoldøjc-hajxiän.

5

¹ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Ananías. Safira ja'a tio'oxiøjc hänajty xiøhaty. Mänitä ñaax hajxy je'e piadoo'pä. ² Tøø hajxy hänajty quiojyquiapxytiuñ møødä tio'oxiøjc coogä xädø'øñ hajxy hänajty cujjiä yega'añ maa apóstoldøjc-hajxiän. Cújjiäc hajxy hänajty miämähmø'owa'añ. Coö Ananías ja'a Pedro ja'a xädø'øñ yajnämejch, mänitä Ananías miänaañ cooc tyijy ja'a xädø'øñ hänajty tøø quiøxy yecy mäduhñtiä hänajty tøø tioogy. ³⁻⁴ Mänitä Pedro miänaañ:

—Ananías, coö miichä mnaax tøø mdoogy, cujjiä xädø'øñ tøø mmämähmø'oy mäduhñtiä tøø xquiujuuuyä. Coöch miichä xädø'øñ cujjiä tøø xmio'oy, jaduñ miich tøø mmäna'añ coöch tyijy cøxiä tøø xmio'oy. Coö naax hänajty mga'a toogyñä, mje'ehajpyñä hänajtyñä. Coö tøø

mdoo'nä, miich mje'e hijty je'e ja'a naaxtsov. Coo jaduhñ tøø mhøhnda'agy, mgädiehy jaduhñ. Ja'a Dios miich mja wiinhøønaañ, ca'a yhøjtsä. Ja'a mõjcu'ugong miich jaduhñ xyajcapxtägooyy, paadiä Dioshespíritu jaduhñ mja wiinhøønaañ —nømä Ananías ñämaayyä.

⁵ Coo Ananías jaduhñ miädooyy, mänitiä ho'ogy quiädaayy. Pønjaty jaduhñ mädoyhajt coo Ananías jaduhñ yho'cy, mänit hajxy chähgøøbiøjcy. ⁶ Mänitä høxcujc-häna'c-hajxy näje'e miehch. Mänitä ho'ogyjiäya'ay hajxy ñähbijty. Mänit hajxy hoy yajnaaxtägø'øy.

⁷ Cudägøøghorä, mänitä Ananías tio'oxiøjc pi-amejtspä, ja'a hänajty xøhjäpä Safira. Cahnä Safira hänajty miädoyhatyñä coo ñihyhap hänajty tøø yho'ogy. Mänitä Safira tiøjtägøøyy maa Pedro hänajtiän. ⁸ Mänitä Pedro ja'a Safira miäyajtøøyy:

—Nej, jaduhñä mnaax hajxy mjaanç yejquiä, neby hajxy tøø mnägapxiän.

—Jaduhñ —nømä Safira yhadsooyy.

⁹ Mänitä Pedro miänáaṅgumbä:

—Tii hajxy coo mja cojyquiapxytiuuñ coo hajxy hänajty mhøhnda'aga'añ. Nej, cab hajxy mnajuø'øyä coo Dioshespíritu hotyijjä yajcopcø'øy. Cab hajxy jaduhñ hoy mwiinhøønät. Coo mnihyhap yhøhndaacy, paady tøø yho'ogy. Xii häna'c-hajxy je'e tiøjtägø'øy, ja'a hajxy hoy tøø miäyajnaaxtägø'øyäbä. Nøcxaamb miich yø'ø häna'c xyajnaaxtägø'øwaambä —nømä Safira ñämaayyä.

¹⁰ Tuunä Safira jaduhñ ñä'ä mädooyy, mänitiä Pedro tiecyquiädawøøyyä ho'ogy. Coo høxcujc-häna'c-hajxy tiøjtägøøyy, mänitä

Safira hajxy yhijsy coo hānajt̃y t̃õo yho'ogy. Mānit hajxy yh̃oxc̃õobiāds̃õomy. Mānit hajxy hoy yajnaax̃t̃āg̃õ'oy maa ñihyhap̃ā ñāhm̃ojc̃ān. ¹¹ P̃onjaty jaduh̃ñ mādoyhajt̃ nebiā Ananías̃hajxy hānajt̃y t̃õo jiaty t̃õo yhabetiān, mānit hajxy nāg̃õxiā chāhg̃õobĩojcy, m̃õødä m̃äb̃ojp̃äd̃ojc̃-hajxy nāg̃õxiā.

¹² Mānitā ap̃ostold̃ojc̃-hajxy jim̃ tiäg̃õoy m̃äb̃a'amyajnajxp̃ä cajptooty. Jaañch teh̃m̃ yhoy-yagjũõñā hajxy hānajt̃y tiuñ. Jaduh̃ñ hajxy hānajt̃y yajc̃āhx̃õ'ogy coo Dios m̃äjaa jiaañch teh̃m̃ mĩõødä. Jim̃ä m̃äb̃ojp̃äd̃ojc̃-hajxy hānajt̃y yhamug̃õ'yhaty tsajt̃ogooty maa hānajt̃y xĩohatiān ja'a Pórtico de Salomón. ¹³⁻¹⁴ Teh̃ngahñä m̃äb̃ojp̃äd̃ojc̃-hajxy hānajt̃y miaỹõ'oy nāya'ay-nādo'oxy, ja'a hajxy hānajt̃y m̃äb̃ojp̃ä ja'a Jesucristoc̃oxp̃ä. Haa ja'a jäya'ayhajxy hānajt̃y ca'a m̃äb̃ojp̃ä, cab hajxy hānajt̃y jim̃ ñä'ägädä ñocxy maa m̃äb̃ojp̃äd̃ojc̃-hajxy hānajt̃y naxy yhamug̃õ'yān, hoyyā m̃äb̃ojp̃äd̃ojc̃-hajxy hānajt̃y jiaañch teh̃m̃ quiimayii ja'a cú'ugām. Paady hajxy hānajt̃y jim̃ quia'a ñocxa'añ, ja'a hajxy hānajt̃y ca'a m̃äb̃ojp̃ä, coo hajxy hānajt̃y chāhg̃õ'oy. ¹⁵ Coo ap̃ostold̃ojc̃ä pa'amjäya'ay hajxy hānajt̃y may yajm̃oc̃p̃ocy, paadiā pa'amjäya'ayhajxy hānajt̃y jim̃ quĩõñ̃ocxyii tu'haam maa Pedro hānajt̃y ñax̃õ'owa'añān. Jadúh̃ñägä pa'amjäya'ayhajxy jaduh̃ñ näje'e mĩoc̃p̃ögät coogä Pedro yhahapc̃ hajxy ñä'a páatät maa hajxy hānajt̃y quio'na'ayān c̃ojxc̃oxp̃, m̃õød to'ogyquĩoxp̃. ¹⁶ Mayyā pa'amjäya'ayhajxy hānajt̃y jim̃ yajmẽchii

Jerusalén, møød ja'a hajxy haxøøgpä ca'a hoybä møødpä, ja'a hajxy hänajty tsohm̄bä Jerusaléncajptpa'a mäwiingón. Nägøxiä hajxy hänajty yajmøcpøgyii.

¹⁷ Coo teedywiindsøn̄hajxy jaduh̄n miädoyhajty coo pa'amjäya'ayhajxy hänajty may tøø wyi'i miøcpøcy, mänit hajxy nägø'ø nädecypiä jiootma'ty, møødä saduceodøjc-hajxy. Hix, cabä apóstoldøjc-hajxy hänajty yajmädsogyii coo hajxy hänajty tehngahnä wyi'i yajnähixø'øy ja'a Jesúsøxpä. ¹⁸ Mänitä apóstoldøjc-hajxy hoy chumyii. ¹⁹ Mänitcoodsä Diosmoonsä ja'a pujxtøghaaw hoy yaghawa'ačh. Mänitä apóstoldøjc-hajxy yhøxwoobädsøømä ja'a Diosmóonsäm. ²⁰ Mänit hajxy ñämaayyä:

—Coo jiobö'øwät, mänit hajxy jim̄ mnócxät maa tsajtøjcän. Jimä cu'ug hajxy myajnähixø'øwät neby hajxy ñähwá'adsät, neby hajxy jaduh̄n jiugyhádät cøjxta'axiøø nebiä Dios jiugyhatiän —nømä Diosmoonsä miänaañ.

²¹ Coo jioböøyy, mänitä apóstoldøjc-hajxy jim̄ jiaančh nøcxy tsajtøgooty neby hajxy hänajty tøø ñäma'ayijän ja'a Diosmóonsäm. Mänitä cu'ug hajxy tiägøøyy yajnähixøøbiä.

Mänitä teedywiindsøn̄hajxy miänaañ coo hajxy nägøxiä yhamugø'øwät juntahajpä, møødä matjøjc-hajxy israelitabä. Mänit hajxy miänaañ coo tsumyhäna'c-hajxy jim̄ yajmedsøøjät maa junta hajxy hänajty yagjadyijän. ²² Coo policíashajxy jim̄ miejch maa pujxtøjcän, cab pøn̄ hänajty jiibiän. Mänitä policíashajxy wyiimbijty. ²³ Mänit hajxy miänaañ:

—Coo højts jim nmejch maa pujxtøjcän, je'enä hänajty hoy yhaawguiichä. Jimä soldadohajxy hänajty yhadäna'aynä maa pujxtøghaawän. Pero coo højts jiiby nja tøjtagøøyy, cab pøn hänajty jiibiän —nømä policíashajxy miänaañ.

²⁴ Coo teedywiindsøn_hajxy jaduñ miädooyy, møødä tsajtøjcueendähajpä wyiindsøn_hajxy, møødä møjteedywiindsøn, mänit hajxy jiaanč tehñ yagjuøøyy. Cab hajxy hänajty ñajuø'oy tii hänajty jájtäp túunäp. ²⁵ Mänitä jäya'ay tu'ug miejch maa teedywiindsøn_hajxy hänajty juintahatiän. Mänitä craa miänaañ:

—Ximä cu'ug wyi'i yajnahixøøyyägumbä tsajtøgooty —nømä teedywiindsøn_hajxy ñämaayyä.

²⁶ Mänitä apóstoldøjc-hajxy hoy wioyii. Ja'a tsajtøjcueendähajpähajxy hoy miäwoy møødä policíashajxy. Hahoy haweenä apóstoldøjc-hajxy jaduñ jim yajmejtsä maa junta hänajty jiadyiijän. Hix, tsähgøøbiø policíashajxy hänajty coo hajxy ñä'a paga'ads ñä'a pawobøøjät ja'a cú'ugäm.

²⁷ Coo apóstoldøjc-hajxy jim wioomejtsä maa junta hänajty jiadyiijän, mänit hajxy jim yajnøcxä maa møjteedywiindsønä wyiinduumän. Mänitä apóstoldøjc-hajxy ñämaayyä:

²⁸ —Tøø højts mijts nja näma'ay coo hajxy mga'a nä'ägädä yajnahixøøñät ja'a dijuuntä Jesúsøxpä. Pero cab højts mijtsä nmädia'agy tøø xquiudiu-unä. Tøø cu'ug hajxy jaduñ mgøxy yajnahixø'oy, mäduhñtiä hajxy yaa chäna'ay Jerusalén. Y højts mijts jaduñ xjia wi'i yajnahdsømaamb cooc tyijy højtsä dijunto Jesús nyajyagho'cä.

29 Mänitä Pedrohajxy yhadsooyy mөөдä jiamioөdhajxy:

—Cab yhahixө'өy coo hөjtsä jäya'ay miädia'agy ngudiúunät, cahnä hөjtsä Dios miädia'agy hänajty ngudiuunä. ³⁰ Coo mijtsä Jesús myajyujmánoonä cruzcөxp, mänitä Dios ja'a Jesús yagjujypiөjtägajch, ja'a hөjtsä nhapä ndeedyhajtäm jecy wyiingudsähgөөyyäbä.

³¹ Mänitä Dios ja'a Jesús cuhdujt miooyy coo Jesús jim miähané'emät tsajpootyp maa Dios yhahooyhaampiän. Coo judíos ja'a yhaxөөгcuhdujt hajxy ñajtshixө'өwät, jaduһnä piojpä quiädieeybä hajxy jaduһnä yajnahwaats yajcuhwáatsäxät Jesúsäm. ³² Hөjtsä төyhajt nyejpy coo Jesús jiujypiөjtägajch coo hänajty төө yho'ogy. Jaanä jaduһnä Dioshespíritu төyhajt yejpä coo Jesús jiujypiөjcy. Pөnjatiä Dios ja'a miädia'agy jaduһnä cudiúunäp, je'e ja'a Dios ja'a yhEspíritu miooby —jaduһnä Pedrohajxy miänaañ.

³³ Coo teedywiindsөnhajxy jaduһnä miädooyy, mänit hajxy jiaanч tehм jiootma'ty. Mänit hajxy jaduһnä jia mänaañ coo Pedrohajxy yagho'ogөөjät. ³⁴ Jimä fariseo hänajty tu'ug teedywiindsөnhagujc. Jue'e hänajty xiөhaty Gamaliel. Ley-yajnahixөөbiä hänajty tiuunghajpy.

Jaanч tehм wyiingudsähgөөyyäp hänajty je'e ja'a cú'ugäm. Mänit tiänaayyө'cy. Mänit yhanehmy coo apóstoldөjc-hajxy nөcxy yajpädsөmyii tu'habaquiä.

³⁵ Mänitä Gamaliel ja'a jiamioөdtөjc ñämaayy:

—Mägu'ughajpädөjc, huuc wiinmahñdyhat hajxy hodiägaamby neby yө'ө häna'c hajxy mduna'añ. ³⁶ Huuc jahmiets hajxy nebiä Teudas

jecy jiajtiän. Mänit jootmøj ñibiädaacä. Mänit ñiñänøømä cooc tyijy miøjjäya'ay jiaančhjäya'ayä. Mänit piadu'ubøjcä nämädaaxmägo'x jäya'ay. Mänitä Teudashajxy tiägøøyy tsiptuumbä. Mänitä Teudas yagho'cä. Ja'a soldadohajxy jaduhñ mäyagho'c. Mänitä Teudas jiamiøødhajxy xii yaa ñøcxøøyy. Mänitä tsip jaduhñ yhamaadiujnä. ³⁷ Mänitä tsip wiingpä jadähooc choñdáaccumbä mänaa censo hajxy hänajty yajpäðø'øguiän. Ja'a craa Judas ja'a tsip jaduhñ yajtsohñdaac, ja'a hänajty jim tsohm̄bä Galilea. Mänitä cu'ug may piadu'ubøjcäbä. Mänitä Judas yagho'cäbä ja'a soldadohajxy. Jaduhñä Judas jiamiøødhajxy xii yaa ñøcxøøbiä. ³⁸ Paady, høxmats yø'ø häna'c hajxy. Cab jaduhñ yhäxø'øy coo hajxy nej mdúnät. Hix, pø yhamdsoo wiinmahñdy hajxy jaduhñ yajtuumbä, cab jaduhñ yhöyø'øwät; tu'umá'adäp jaduhñ. ³⁹ Pero pø yø'ø häna'cä Dios wyiinmahñdy hajxy yajtuunäp, cab hajxy jaduhñ hoy mgapxhadúgät. Hix, jaduhñ quiähxø'øgät nejpiä Dios hajxy hänajty mmädsiphajpiän —jaduhñä teedywiindsøñhajxy ñämaayyä.

Jiaanč mävøjc hajxy jaduhñ nebiä Gamaliel miänaañän.

⁴⁰ Mänitä apóstoldøjc-hajxy jadähooc quiuyaaxøøyyä tøgooty. Mänit hajxy wiobho'cä. Mänit hajxy yhanehm̄ä coo Jesús hajxy quia'a capxpáatnät. Mänit hajxy ñajtsmadsøøyyä.

⁴¹ Xoondáacäp hajxy tiøjpädsøømy maa junta hänajty jiadyiijän. Paady hajxy hänajty xioonä'agy, hix, häxøøby hänajty jaduhñ coo hajxy hočähdiuunnä chaačhpøgät ja'a Jesúsøxpä.

⁴² Mänit hajxy tiägøøguiumbä yajnähixøøbiä

ja'a Jesúscøxpä, tsajtøgooty møød tøgootypaady. Tehngahnä hajxy hänajty yajnä

6

¹ Tehngahnä mæbøjpädøjc-hajxy hänajty jiaančh tehṁ miayø'oy. Jaduhṁ hajxy hänajty quiuhdujthaty coo yaamgto'oxy cay hu'ugy hajxy jabom-jabomṁ mio'owøjät. Cujwa'xiä mæbøjpädøjc-hajxy hänajty quiapxy hagriego. Cujwa'xiä hajxy hänajty quiapxy hahebreo. Ja'a hajxy hänajty capxpä hagriego, mänit hajxy tiägøøyy mänaambä coo yaamgto'oxy cay hu'ugy hajxy hänajty pedyii quia'a móoyänä, ja'a hajxy hänajty capxpä hagriego. Høxtä yajtsip yajma'adøøby hajxy hänajty ja'a yaamgto'oxycøxpä. ² Mänitä apóstoldøjc ja'a nämajmetspähajxy miänaañ coo mæbøjpädøjc hajxy nägøxiä yhamugø'øwät. Mänitä apóstoldøjc-hajxy miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, cab jaduhṁ yhahixø'oy coo højtsä cay hu'ugy njaac yajwá'xät tehngahnä. Hix, cab højtsä Diosmädia'agy jaduhṁ hoy ngapxwa'xaanä. ³ Paadiä, hahixøøby jaduhṁ coo hajxy mniwyiimbiwøjät näjuxtujc coo cay hu'ugy hajxy yajwá'xät. Jue'e hajxy mwiimbíwäp mädyii hoyhäna'c, mädyii Dioshespíritumøød, mädyii jajp najuøøby. ⁴ Y højts ja'a nämajmetspä, tehngahnä højtsä Dios nba'ya'axa'añ. Tehngahnä højtsä miädia'agy nyajnä

⁵ Mänitä mæbøjpädøjc-hajxy nägøxiä cojyquiapxy miähmøøyy pønjaty hajxy hänajty wyiimbiwaamby. Jue'e hajxy jaduhṁ wiimbiiwä,

ja'a Esteban, mөөдä Felipe, mөөдä Prócoro, mөөдä Nicanor, mөөдä Timón, mөөдä Parmenas, mөөдä Nicolás. Haa ja'a Esteban, hoyyá Diosmädia'agy hänajty jiaanč tehṃ miäböcy. Miөөдä Dioshespíritu hänajty je'e. Haa ja'a Nicolás, Antioquía hänajty chooñ. Coö hänajty tөө miөjж'öy, mänit jaduḥṇ tiägöөyy maa judíos quiuhdujthajxiän. ⁶ Mänitä näjuxtujpähajxy

jim̄ wioonөcxä apóstolwiinduumhajxy. Coö näjuxtujpähajxy jim̄ miejch, mänit hajxy quiө'önähgajpä ja'a apóstoldöjc. Mänitä apóstoldöjcä Dios hajxy pia'yaaxy coö näjuxtujpä cuhdujt hajxy mio'owöjät coö hajxy jaduḥṇ tiünät nebiä apóstoldöjc-hajxy hänajty tiuñän.

⁷ Tehṅgahnä Diosmädia'agy hänajty yhawa'xö'öy. Mayөөbyñä ja'a mäböjpadöjc-hajxy hänajty tehṅgahnä jim̄ Jerusalén. Mayyá teedywiindsöḥhajxy hänajty miäböjpä.

⁸ Haa ja'a Esteban, miөөдä Diosmäjaa hänajty je'e. Dioswiinguexy hänajty jaduḥṇ. Mänit tiägöөyy pa'amyajnajxpä maa cu'ugän. Hoy-yagjuөөñä hänajty jaduḥṇ wyi'i tiuñ.

⁹ Mänitä judíos ja'a Esteban hajxy näje'e tiägöөyy yajcapxiөöbiä nebiatiä Esteban hänajty yajnähixö'öy. Tөө hajxy hänajty yhity nebiä cudoogö'öybän. Pero tөө hajxy hänajty yhöxmäjtsänä. Jimä yhamdsoo tsajtöjc hajxy hänajty miөөдä. Jäguembaady hajxy hänajty chooñ wiinghagajptjaty, mөөд jim̄ Cirene, mөөд jim̄ Cilicia-naaxooty, mөөд jim̄ Asia-naaxooty. ¹⁰ Pero cab hajxy hänajty miäjäda'aga'añ je'eguiөxpä coö Esteban hänajty jiaanč tehṃ jiaty mädia'ag. Hix, miөөдä Esteban ja'a Dioswiinmahñdy hänajty

nebiaty hänajty mio'oyii ja'a Dioshespíritäm.
 11 Mänitä judiöshajxy quiojyquiapxytiuun coo wiinghäna'c hajxy miäjüyät coo weenä Esteban ñähwaambedyii cooc tyijy ja'a Moisés hänajty haxøøg tøø ñänømyii møødä Dios. 12 Cooc Esteban jaduhñ ñähwaambejtä, mänitä cu'ughajxy hoyhoy jiootma'ty, møødä majtøjc-hajxy, møødä ley-yajnahixøøbiädøjc-hajxy. Mänitä Esteban yajmujcä. Mänit miajtsä. Mänit yajnøcxä maa teedywiindsønwiinduumhajxiän, maa junta hajxy hänajty yagjadyiijän. 13 Mänitä wiinghäna'c-hajxy yajmejtsä maa junta hänajty jiadyiijän. Mänitä Esteban tiägøøyyä nähwaambéjtäbä:

—Tehñgahnä yøø craa hädaa tsajtøjc haxøøg ñänømy maa Dios hajxy nwiingudsähgøøyyämän. Jaduhñä ley haxøøg ñänøømbä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. 14 Jaduhñ højts nmädooyy coo jäya'ayhajxy miänaambä cooc tyijy ja'a Jesús Nazaretpä hädaa tsajtøjc yajma'ada'añ, cooc tyijy ja'a cuhdujt yajtägatsa'añ, ja'a Moisés hajxy jecy xyajmänähgueegøøyyämbä —nømä Esteban ñähwaambejtä.

15 Mänitä tuuñgmøødpä Esteban hajxy wyiin-hee'ppejty, mäduhñtiä hajxy hänajty jim yhäña'ay maa junta hänajty jiadyiijän. Haamb tsämaambä Esteban wyiin jiojy hänajty quiähxøøgy nebiä Diosmoonsä wyiin jiojphajxy quiähxøøguiän, ja'a hajxy jim hijpä tsajpootyp.

7

1 Mänitä teedywiindsønä Esteban miäyajtøøyy:

—Nej, jaanč tøyhajt jaduhñä nej miičh yøø häna'c xñänømiän.

2 Mänitä Esteban yhadsooyy:

—Majtøjc, puhya'adiøjc, høøchä nmädia'agy hajxy huuc hamädoowhíjtäc. Ja'a Abraham hajxy jecy nhaphajt ndeedyhíjtäm. Jim hñajty chána'ayñä Mesopotamia-naaxooty maa Caldeabä-jäya'ayhajxy hñajty chána'ayän. Cahnä Abraham hñajty jim jibajnaxyñä maa naax hñajty xiøhatiän Harán. Mänitä Dios tsajpootypä jim ñäguehxtøø'xy maa Abraham wyiinduumän.

³ Mänitä Dios ja'a Abraham ñämaayy: “Mdsóonäp yaa maa mnaax maa mgajptän. Mnähgué'egäbä mjujy mmägu'ug. Jim mnøcxät maäch miich nwoonøcxa'añän. Mänitøch miich jim nyajnahixø'øwät maa mdsänaadiaacpøgät”, nømä Abraham jecy nämaayyä.

⁴ Mänitä Abraham jim jiaanç tsohnä Mesopotamia. Mänit jim ñøcxy tsänaadiaacpøjpä Harán-naaxooty. Pero cab jim jejcy yhiyty Harán-naaxooty. Coo Abraham tieedy yho'cy, mänit jim chóhngumbä. Mänitä Dios ja'a Abraham yaa wiomejch hädaa yaabä naax hädaa yaabä cajpt maa hajxy jäda'ahaty nhíjtäm.

⁵ Pero cabä Dios ja'a Abraham cuhdujt ñä'ägä mooyy ni weeñtiä coo yaa chänaadiaacpøgät. Jaduhñä Abraham cuhdujt ñä'ä mooyyä coo yaa ñä'ä hahídät. Mänitä Dios ja'a Abraham yajwiinwaanøøyy coogä cuhdujt hñajty mio'owa'añ coo yhap yhoc-hajxy yaa chänáañät coo Abraham hñajty tøø yho'ogy, hoyyä Abraham yhuung hñajty quia'a jagä jiijä mänaa jaduhñ yajwiinwaanøøyyän.

⁶ Jaduhñä Dios jiaac mänaañ coogä Abraham yhap yhoc-hajxy hñajty wiingnaaxooty nøcxy yhadsäna'awa'añ, møød

coog hajxy hānajty yhida'añ nebiä cudoogø'øybän mädaaxmägo'xjumøjt, møød coog hajxy tsaächtiuñ yhida'añ. ⁷ Mänitā Dios miānāangumbā: “Coo miichā mhapä mhoc-hajxy hānajty tøø yag-jaamduñ tøø yajtsaächtiuñ, mänithøchā jäya'ay nyajcumādowa'añ, ja'a miichā mhapä mhoc hānajty tøø xjiaamduun tøø xchaaächtiúunäbā. Mänitā mhapä mhoc-hajxy jim choona'añ. Mänit hajxy yaa myina'añ. Yaač hajxy jaduñ xwyiingudsähgø'øwa'añ.” ⁸ Coo Dios ja'a Abraham jaduñ yajmøødmädiaacy, yajcuhdujc hajxy jaduñ neby hajxy jaduñ miädiaaquiän. Mänitā Dios ja'a Abraham yhanehmy coo Abrahamhajxy yajcircuncidarhädät, møødä yhuunghajxy, møødä yhapä yhoc-hajxy. Jaduñä hijxtahnd miähmøøyy coo Dios ja'a Abraham jaduñ miøødyajcuhdujcy. Paadiä, coo Abraham yhuung Isaac jiaančh miñ jiaančh cahy, cuductujxøø ja'a Abraham ja'a yhuung jiaančh circuncidarhajty. Y coo Isaac hānajty tøø miøjjø'øy, jaduñä yhuung Jacob tiuumbä. Y ja'a Jacob, jaanä jaduñä ñøøx miajc yajpanøcxpä, ja'a nāmajmetspä, ja'a højts jecy nhaphajt ndeedyhätämbä.

⁹ Jue'e Jacob yhuung hānajty tu'ug xiøhaty José. Coo José hānajty jiaančh tehñ chogyii ja'a tiēdiäm, paadiä José yhajchhajxy jiootma'ty. Mänitā José jim quidoogøøyyä Egipto-naaxooty. José yhajchhajxy jaduñ jatcøøyy. Pero tehngahnä Dios ja'a José hānajty cwieendähaty. ¹⁰ Coo José hānajty hoyhoy tøø chaaächtiuñii, mänit yajnähwaatsä ja'a Diósäm. Mänitā José wiinmahñdy mioooyä. Mänitā Dios miānaañ coo José quiumayøøjät ja'a Faraóngäm, ja'a hānajty jim tuumbä gobiernä

Egipto-naaxooty. Mänitä Faraón ja'a José wyiinguejxy coo José jim̄ yhané'emät mäduhñtiä Egipto-naax, møød jim̄baady maa Faraón tiøjcän.

¹¹ 'Mänitä yuuxøø hoyhoy jiajtä jim̄ Egipto møød jim̄ Canaán-naaxooty. Mänit højtsä nhapä ndeedyhajxy jiaanč teh̄m̄ chaachpøjcy ja'a yuugøxpä, coo cay hu'ugy hänajty jim̄ quia'a hijnä.

¹² Pero coo Jacob jaduhñ miädoyhajty coo trigo hänajty jim̄ yajpaady Egipto, mänitä ñøøx miajc jim̄ quiejxy trigojuubiä. Coo Jacob yhuunghajxy yhoočhohñ jayøbajt, cabä José choj høxcajpä ja'a yhájchäm.

¹³ Coo hajxy miämetsc-hoocpä yhoodiägajch, mänitä José ñiñägaxä. Mänit yhøxcájpänä. Mänitä Faraón ñajuøøñä coo José yhajchhajxy hänajty je'e.

¹⁴ Mänitä José quiapxyñäguejxy coo tieedyhajxy jiiby ween miänacy Egipto, møødä jiuju miägu'ughajxy nägøxiä. Jue'e hajxy hänajty nägøxiä, nädägøøghii'xcumajmocx.

¹⁵ Mänitä Jacobhajxy jiiby jiaanč hädaacnä Egipto møødä yhuunghajxy. Jiiby hajxy nägøxiä yho'taacy, ja'a hajxy jecy nhaphajt ndeedyhajtämbä.

¹⁶ Cujequiä Jacob piajc-hajxy yagjødsohñnájxäxä møødä José piajc. Jim̄ä piajc-hajxy yajnøcxäxä maa cajpt hänajty xiøhatiän Siquem. Jim̄ hajxy hoy ñaaxtägøødiägach maa Abraham ja'a naax hänajty tøø jiuuyän. Ja'a Hamor yhuungä naax hajxy too'c.

¹⁷ 'Coo hänajty yhabaadaannä coo Dios hänajty yajtøjiada'añ nebiä Abraham hänajty tøø yajwiinwaanø'øyijän, tøø højtsä nhaphajtämä ndeedyhajtämhajxy hänajty miayøøñä jim̄ Egipto.

¹⁸ Mänitä wiinggobiernä jim̄ tiägøøyy tuumbä

Egipto-naaxooty. Cabä gobiernä miøjpädaacy nebiä José hänajty tøø tiuñän. ¹⁹ Mänit højtsä nhaphájtämä ndeedyháltämhajxy wyiinhøhnä. Ja'a gobiernä jaduñ mäwiinhøhn. Mänit hajxy jiaamduunä chaaçhtiuunä. Mänit hajxy yhanehmä hadsip coo yhuung hajxy yhøxtséenät yhøxcónät, ja'a naammiñ ja'a naammechpä, coo hajxy jaduñ ween yho'ogy. ²⁰ Mänitä Moisés myiiñguiahy. Yajxón jiaanç tehñ miaaxhuunghajty. Cabä Moisés yhøxtsehnä nebiä gobiernä hänajty tøø jia hane'emiän. Yu'uçhä Moisés yaghijtä tægøøgpo'o tøgooty. ²¹ Coo Moisés hänajty hoy yu'uçh quia'a hidaañnä, mänitä gobiernä tio'oxyhuungä Moisés yohbiaaty. Mänit yajtsoocy nebiä hamdsoo huungän. ²² Coo Moisés miøjjøøyy, mänitä cuhdujt cøxiä yajwiinhixøøyyä nebiä egipcioshajxy hänajty quiuhdujthatiän. Jaanç tehñ jiajp jaduñ piädsøømy. Jaanç tehñ yajxón hänajty quiapxy miädia'agy nebiä jajp nebiä najuøøbiän. Jaanç tehñ yhoy hänajty miähane'emy.

²³ 'Coo Moisés jiumøjt juxychägui'x yhabejty, mänit wyiinmaadiaacy coo ja'a miägunaax nøcxy quiuhixa'añ. ²⁴ Jimä Moisés ja'a miägunaax hänajty tu'ug chaaçhtiuñii ja'a egipcio-jäyá'ayäm. Coo Moisés jaduñ yhijxy, mänitä miägunaax ñäwaañ. Mänitä egipcio-jäyá'ay yagho'cy, ja'a hänajty mädsaaçhtiuumbä. ²⁵ Paadiä Moisés jaduñ jiatcøøyy, jaduñ hänajty tiajy miay coo miägunaaxhajxy hänajty tøø miäbøcy coo Moisés hänajty tøø wyiinguexyii ja'a Diósäm coo miägunaax jaduñ yajnähwá'adsät. Pero

cab hajxy jaduñ ñä'ä mäbøjcy. ²⁶ Cujaboom, jimä israelitahajxy hänajty nämetsc ñiguioxyii. Coö Moisés jaduñ yhijxy, mänit jia mänaañ coö hajxy ñiyhøxmadsojät. Mänit miänaañ: “Mägu'ughajpädøjc, jue'e mijts jaduñ, mdu'ugcunaax mijts jaduñ. Cab jaduñ yhahixø'øy coö hajxy jaduñ mniguioxøjät.” ²⁷ Mänitä Moisés yhøxjahmä tu'jäya'ay, ja'a hänajty mäjäda'agaambä. Mänitä Moisés ñämaayy: “Pøn miich tøø xpiäda'agy coö højts miich xyhané'emät. ²⁸ Nej, jaduñ miich mdaj mmaabiä coöch miich xyagho'ogaambä nej miichä egipcio-jäya'ay häxøøyy myagho'quiän.” ²⁹ Coö Moisés jaduñ miädooyy, mänit piäyø'cy. Mänit jim ñøcxy jäguem maa naax hänajty xiøhatiän Madiän. Mänit jim tiägøøyy hadsänaabiä. Mänitä jäya'ay wyiingpøjcy. Mänitä huung hajxy metsc piaaty.

³⁰ 'Coö Moisés hänajty jim tøø yhijnä Madiän juxychägui'xjumøjt, mänit jim tiägøøyy wädijpä pactuum, jim mädooyy maa ja'a tun hänajty xiøhatiän Sinaí. Mänitä Moisés yhijxy coö ja'a wädsats hänajty tiøy. Mänitä Diosmoonsä tu'ug ñägüehxtøø'xy jøønhaajiooty. Tsajpootyp hänajty tøø chooñ. ³¹ Coö ja'a Moisés jaduñ yhijxy, mänit jaduñ jiaanč tehñ yagjuøøyy. Mänitä Dios ja'a Moisés ñämaayy: ³² “Høøch Dioshajp. Høøchä Abrahamhajxy jecy xwyiingudsähgøøyy, møødä Isaac, møødä Jacob, ja'a miich jecy mhaphajt mdeedyhajtäbä.” Mänitä Moisés tiägøøyy tsäyuubiä. Jaanč tehñ chähgøøby hänajty jaduñ. Cab hänajty jim ñä'ägä møjheeba'añ maa hänajty miägaxyijän. ³³ Mänitä Moisés

ñämäáyyägumbä: “Jen yø'ø mgø'øg. Høøch nwiinduum miich yaa mdäna'ay. ³⁴ Tøøch nhixy coöchä ngu'ughajxy jim jiaanč tehñ chaačhpøcy Egipto-naaxooty. Tøøch nmädoy coo hajxy wyi'i jiø'øy wyi'i xiuuč. Páadyhøch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin, ja'a ngü'ughøch nyajñähwa'ads nyajcuhwa'adsaamby. Miich jim nguexaamby Egipto yajñähwaatpä”, nømä Dios miänaañ.

³⁵ Mänitä Esteban jiaac mädiaacy:

—Tøø ja'a Moisés ja'a miädia'agy hänajty quia'a mabøjcäxä. Ja'a yhamdsoo miägunaaxhajxy hänajty tøø quia'a mabøcy. Mänit hajxy miänaañ: “Pøn miich tøø xwyiinguexy coo mmøjhädät, coo mmähané'emät.” Hoyyä Moisés hänajty jaduñ tøø jia nämä'ayii, mänitä Dios ja'a Moisés wyiinguejxy wiindsønñajpä maa ja'a quiu'ugän, coo hajxy jaduñ ñähwa'ads quiuhwá'adsät. Ja'a Diosmoonsä ja'a Moisés jaduñ najtscapxøøyyä, ja'a hänajty tøø ñäguehxtøø'xiäbä maa ja'a wädsats hänajty tioyyän.

³⁶ Mänitä Moisés ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä may yajcähxø'cy jim Egipto-naaxooty. Mänitä miägunaax jim hoy wioobädsømy. Majatiä Moisés hajxy hänajty wiädity, yajcähxø'piä Moisés ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty, møød jim maa ja'a Tsaptsmejjiän, møød jim pactuum. Juxychägui'xjumøjt hajxy jim wiädijty pactuum. ³⁷ Mänitä Moisés ja'a miägunaax ñämaay: “Nébiøchä Dios tøø xwyiinguexiän coo mijts nyajñähwá'adsät, jaanä jaduñä Dios wiinghäna'c wyiinguexaambä, ja'a jaac miimbä ja'a jaac cahbä. Mijtsä mmägunaax jaduñ pädsømaamb. Naxiä miädia'agy hajxy mdehm

quiudiúunät waambaty hänajty miäna'ana'añ", nömä Moisés jecy miänaañ. ³⁸ Hanäguipxiä Moisés ja'a miägunaax jim miøødwädiyty pactuum, ja'a hõjts nhaphajt ndeedyhãjtãm. Coø hajxy jim miejch maa ja'a tun hänajty xiøhatiän Sinaí, mänitä Diosmoonsä ja'a Moisés jim tu'ug miägapxy, ja'a hänajty jim tsohm̄bä tsajpootyp. Mänitä Moisés ja'a Diosmädia'agy ñajtscapxøøyyä. Paady jaduhñ ñajtscapxøøyyä, coø hõjts jaduhñ xyajmänähgueegøøyyämät. Ja'a Diosmädia'agy, cab jaduhñ mänaaxøø quiuhdägoyya'añ.

³⁹ 'Pero cabä Moisés ja'a miädia'agy hänajty yaj-tunáañäxä. Ja'a hõjts nhaphajt ndeedyhãjtãmhajxy hänajty ca'a cuðiunaamb. Jaduhñä jioot hajxy hänajty tøø piäda'agy coø hajxy hänajty wyi-imbida'añ, coø hajxy hänajty jim ñøcxtägatsa'añ Egipto. ⁴⁰ Jimä Moisés ja'a piuhya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Aarón. Coø ja'a Moisés hänajty tøø ñøcxy tunmøjc, mänitä cu'ugä Aarón hajxy ñämaayy: "Huuc tunä mayhajt, hõjtsä saandä mejtstägøøg hädiúunäc, jaduhñ hõjts nwiingudsähgø'øwät. Je'e hõjts jaduhñ xwyiinwówäp. Ja'a Moisés, ja'a hõjts tøø xwioobädsøømämäbä jim Egipto-naaxooty, cab jaduhñ yajnajuø'oy neby jaduhñ tøø jiaty tøø yhabety", nömä Aarón ñämaayyä. ⁴¹ Mänitä saandä hajxy yhädiuunñ wajhuunghahädiuunnaxy. Mänitä saandä hajxy tiägøøyy wiingudsähgøøbiä. Mänitä animal hajxy tiägøøyy yojxpä ja'a saandäcøxpä. Mänitä saandä hajxy wyiinxoondaacy, ja'a hajxy hänajty hamdsoo tøø yhädiúñäbä. ⁴² Mänitä Dios ja'a tsaangu'ug piuhwaatsnä. Mänit ñähgueecnä, je'eguiøxpä coø ja'a xøø hajxy hänajty tøø tiägø'oy

wiingudsähgøøbiä møødä po'lo møødä madsa'a.
 Hix, jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a profeta jecy
 quiujahyyän:

Mijts Israelpäjäya'ay,
 mänaa hajxy jecy mwädiän pactuum
 juxychägui'xjumøjt,
 ca'a yhøøchcøxpä ja'a animal hajxy mwi'i yojxy,
 ca'a yhøøchä mijts xwyiingudsähgøøyy.

⁴³ Caj pues, ca'a yhøøchä.

Je'e hajxy mwiingudsähgøøyy ja'a saandä hänajty
 xøhajpä Moloc.

Je'e chajtøjc-hahädiuunnaxy hajxy mmädajnaxä,
 møødä saandä Renfän ja'a mi-
 adsa'ahahädiuunnaxy.

Hamsoohaambiä saandä hajxy mhädiuun neby
 hajxy jaduñ mwiingudsähgø'øwät.

Coo hajxy jaduñ mjatcø'øy, paady mijts
 nhøxquejxpädsømä'añ maa ja'a mhamdsoo
 naaxhajxiän.

Jäguem mijts nguexa'añ Babilonia-nänaxy.

Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a
 Diosmädia'aguiän.

⁴⁴ 'Hoorä, mänaa højts nhaphajt
 ndeedyhajtämhajxy jecy wiädiän pactuum,
 carpa-tøbia'cä Dios hajxy hänajty wyiin-
 gudsähgø'øy. Tsajtøjcä carpa-tøy hajxy hänajty
 wia'añ. Hoy ñä'a majatiä carpa hajxy hänajty
 ñä'a tøy. Jaduñä carpa-tøy hajxy yhädiuun
 nebiä Dios ja'a Moisés ja'a hijxtahnd jecy
 yaghixiän coo jaduñ piahädiünät. ⁴⁵ Ja'a
 nhaphajt ja'a ndeedyhajtämhajxy, ja'a hajxy
 jaac pühwäbä jaac hi'cäbä, tehngahnä cuhdujt
 hajxy hänajty jiaac panøcxy coo ja'a Dios hajxy

hänajty wyiingudsähgø'øy carpa-tøbia'c. Jaduhñ hajxy hänajty jiaac paduññä mänaa ja'a Josué hajxy jim wioonøcxyiijän wiinghagajpt maa ja'a wiingjäya'ayhajxy hänajty chäna'ayän. Coo ja'a nhaphajt ja'a ndeedyhajtämä naax hajxy ñädägøøyy tsiptuumbä, ja'a Dioscøxpä hajxy miäjädaacy. Ja'a miädsiphajxy, cøjxä ñaax hajxy yhøxpäyø'øgy. Y coo ja'a David cujecy tiägøøyy gobiernähajpä, je'enä ja'a nhaphajt ja'a ndeedyhajtämä cuhdujt hajxy hänajty jiaac paduñ coo ja'a Dios hajxy hänajty wyiingudsähgø'øy carpa-tøbia'c, ja'a hajxy hänajty tøø jiaac tehñ piú'uyäbä, ja'a hajxy hänajty tøø jiaac tehñ yhi'iguiäbä. ⁴⁶ Ja'a David, jaanč tehñ quiumaabiädsøøm jaaya'ay maa ja'a Diosän. Mänitä David ja'a Dios cuhdujt miäyujwaañ coo ja'a tsajtøjc yhädiúnät maa ja'a Jacob yhap yhoc ja'a Dios hajxy jaduhñ pia'yá'axät. ⁴⁷ Ca'a Diavitä ja'a tsajtøjc hädiuun ja'a Dioscøxpä. Ja'a David ja'a yhuung Salomón, je'edsä tsajtøjc jaanč hädiuun. ⁴⁸ Pero ja'a Dios tsajpootypä, cab jaduhñ tiehm yhity tsajtøgooty, ja'a jäya'ayhajxy yhädiuumbiä. Jaduhñä profeta tu'ug jecy quiujahy coogä Dios miänaañ:

⁴⁹ Høøch Dioshajp. Yaač nhäña'ay tsajpootyp.

Yaač nmähane'emy. Jiiby naaxwiin, jiibyhøchä ndecy nyaghity.

Cábøchä tøjc nyajmaajiaty maach nbóo'xät. Cab jaduhñ yahixø'øy coo mijtsä tøjc xquiójjät.

Tiičhä tøjc jaduhñ nnä'ä wá'anät.

⁵⁰ Haa ca'a, høøch cøxiä tøø nhuuc hädiuumbä mäduhñtiä yaa tsajpootypä møød jiiby naaxwiin,

nømä Dios miänaañ.

⁵¹ Mänitä Esteban jiaac miänaañ:

—Ja'a mijtsä mhapä mdeedyhajxy ja'a jecypiä haampiä, jaančh tehñ quiuhxex hajxy hijty, nebiä Diosmädia'agy hajxy ca'a mäßøjpän. Jaanä jaduhñ mijtspä, caj mijtsä Diosmädia'agy mmäßøgaambä. Høxtä Dioshespíritupaady hajxy jaduhñ homiänaajä mmädsiphyty. ⁵² Ja'a mijtsä mhapä mdeedyhajxy ja'a jecypiä haampiä, quiøxy jaamduun quiøxy tsaačhtiuun ja'a profetadøjc hajxy jecy, ja'a Dios hänajty tøø wyiinguéxiäbä coo ja'a mädia'agy hajxy yajwá'xät coogä Dios ja'a yHuung hänajty yaa quixa'añ hädaa yaabä naaxwiin, ja'a pojpä cädieey ca'a møødpä. Høxtä yagho'cä ja'a profetadøjc-hajxy jaduhñ. Y coo ja'a Dios yHuung yaa jiaančh cädaacy, mänit mijts mgø'øyejcy coo yagho'ogøøjät. ⁵³ Coo ja'a Dios ja'a Moisés cuhdujt jecy mioooy, ja'a Diosmoonsä ja'a Moisés najtscapxøøyyä, ja'a jim tsohmä tsajpootyp, mänit mijtsä mhapä mdeedy ja'a cuhdujt hajxy jaduhñ miöodiägajtsä. Hoyyä Diosmoonsä ja'a cuhdujt hajxy jia yejcy, cab hajxy jaduhñ mgudiuñ —nømä Esteban miädiaacpädøøyy.

⁵⁴ Coo ja'a teedywiindsøn hajxy jaduhñ miädooy nebiä Esteban hänajty miädia'aguiän, mänitä Esteban hajxy jaduhñ jiaančh tehñ miäjootma'ty. Høxtä tøøtsädajp hajxy hänajty. ⁵⁵ Pero cabä Esteban jaduhñ ñä'a møjpädaacy. Hix, miøødhajpiä Esteban ja'a Dioshespíritu hänajty. Mänitä Esteban yuughee'py tsajpootyp. Mänit jaduhñ yhi-jxy coo jim jiaančh tehñ yajxonä maa ja'a Dios yhäñ'ayän. Mänitä Jesús jaduhñ yhijxäbä coo

jim yhäñnaabiä maa ja'a Dios ñähmøjcän yhahooyhaamby. ⁵⁶ Mänitä Esteban miänaañ:

—Huug hix hajxy. Jadúhnhøchä tsajt nhixy nebiä hawa'adspän. Ximä Jesucristo yhäña'ay Diosnähmøjc maa yhahooyhaampiän.

⁵⁷ Mäduhñtiä jäya'ayhajxy hänajty yhamädoowhity, mänit hajxy ñidiaatsmo'xä; haa ca'a, cab hajxy hänajty tehngahnä miädowaannä nebiatiä Esteban hänajty miädia'agy. Mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä møcjaty. Mänitä Esteban yajmujcä. ⁵⁸ Mänit yajnøcxä cajtpa'a hadsip. Ja'a häna'cä Esteban hajxy hänajty tøø ñähwaambétiäbä, mänitä jiocxwit hajxy nägøxiä yhøxchijy. Jimä høxcujc-häna'c hänajty tu'ug piadäna'ay, ja'a hänajty xøhajpä Saulo. Mänitä Saulo ñämaayyä coo ja'a jiocxwithajxy cwieendähjätäxät. Mänitä Esteban tiägøøyyä ca'adshó'cäbä. ⁵⁹ Jimä Esteban hänajty quia'adsho'ogyi, mänit tiägøøyy Diospa'yaaxpä. Mänit miänaañ:

—Wiindsøn Jesús, tunä mayhajt, høøch njuøhñdy jim wiingpøjcäc tsajpootyp.

⁶⁰ Mänitä Esteban jyjcädaacy. Mänit møc yaaxy:

—Dios, ca'a jaduñ mmøjpäda'agy nébiøch yø'ø häna'c xchaachtuñän, hoy jia møjpoj jia møjcädieeyä.

Coo ja'a Esteban jaduñ jiaac tehñ quiapxy, mänit yho'nä.

8

¹ Y ja'a Saulo, quiumaayy je'eduhñ coo ja'a Esteban yagho'cä.

Ja'a mänitxøøbä ja'a mæbøjpädøjc-hajxy tiägøøyyä jaamduun tsaächtiúunäbä jim Jerusalén. Mänit hajxy xii yaa ñøcxøøyy. Näje'e hajxy miähmøøyy Judea-naaxooty wiinduhmyhagajpt. Näje'e hajxy ñøcxøøbiä Samaria-naaxooty. Jagooyyä ja'a apóstolädøjc-hajxy jim jiaac mähmøøyy Jerusalén. ² Mänitä dijuuntä Esteban hoy yajnaaxtägø'oyii. Näje'e jäya'ayhajxy hoy miäyajnaaxtägø'oy, pønjatiä hojiot hänajty møød. Hoyhoyyä Esteban ñäjøøyy ñäxuu'tsä. ³ Y ja'a Saulo, tehngahnä ja'a mæbøjpädøjc hänajty jiaamduñ chaächtiuñ wiinduhmyhagajpt. Høxtä jäya'adiøgootypaadiä Saulo hänajty tiägø'oy. Pønjaty hänajty yajpaatp tiøgooty, mänit hajxy hänajty yhøxwich yhøxwooñii, ja'a ya'adiøjc ja'a to'oxiøjc.

⁴ Y ja'a mæbøjpädøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty tøø chóoñbä Jerusalén, je'enä ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty tehngahnä yajwa'xy ja'a Jesúsçøxpä, majaty hajxy hänajty wiädity. ⁵ Høxtáhmdsä craa Felipehajpä, coo jim chohñ Jerusalén, mänit jim ñøcxy Samaria-cajptooty. Coo jim miehch, mänit jaduñ tiägøøyy mädiaacpä ja'a Jesúsçøxpä, coo hänajty je'e Dyiosquexiä. ⁶ Mayyä jäya'ayhajxy hänajty yhamugø'oy mädia'agyhamädoowhijpä waambatiä Felipe hänajty miäna'añ. Madiu'u ja'a Felipe hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty yajcähxø'ogy, paadiä miädia'agy hänajty jiaanç tehñ yhamädoowhijtäxä. ⁷ Pønjatiä haxøøgpä ca'a hoybä hänajty møød, mänit hajxy nämay pia'amnajxy. Yáaxäp jójcäbä haxøøgpä ca'a hoybähajxy hänajty piädsømy. Jaduñä cø'ømucypä

tecy miucy piä hajxy hänajty miøcpøjpä møødä tecymia'adpähajxy. ⁸ Paadiä cu'ughajxy hänajty jiaanč tehṁ xioonda'agy jim Samaria.

⁹⁻¹¹ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Simón. Tøø ja'a magia-wiinmahñdy hänajty jejcy tiuñ jim Samaria. Tøø ja'a Simón ja'a jäya'ay hänajty jim may jiaanč tehṁ wyiinhøøñ. Jaduhñä Simón hänajty ñiñänømyii cooc tyijy jiaanč tehṁ miøj jiaanč tehṁ jiaančhä, je'eguiøxpä cooc tyijy ja'a magia hänajty jiaanč tehṁ jiaty. Madiu'u ja'a Simón ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty jiaanč tehṁ yajcähxø'øgy, paadiä miädia'agy hänajty jiaanč tehṁ miäbøjcäxä nägøxiä høxtä ja'a møjtøjcpaady:

—Yø'ø Simón, jue'eda'a yø'ø, Dioswiinguexiäda'a yø'ø, paadiä møcmäjaa jaduhñ jiaanč tehṁ miøødä.

Jaduhñä Simón hänajty ñänømyii ja'a cú'ugäm. ¹² Jaduhñä Felipe hänajty yajnähi xø'øy coogä Dios yhane'emy ja'a miøcmäjaahaam, møød coogä Jesús Dyioswiinguexiä. Mänitä jäya'ayhajxy may miäbøjcy näya'ay nädo'oxy. Mänit hajxy nägøxiä hoy ñäbety. ¹³ Y ja'a Simón, miäbøjc je'eduhṁbä. Mänit hoy pianäbejpä. Mänitä Simón ja'a Felipe tiägøøyy møødwädijpä. Yagjuøøbiä Simón hänajty nebiä Felipe ja'a hoy-yagjuøøñäbä hänajty yajcähxø'øguiän.

¹⁴ Y ja'a apóstoldøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty tøø miähmø'øyäbä Jerusalén. Mänit hajxy miädoyhajty coogä cu'ug ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty tøø jiojpo gø'øy jim Samaria. Mänitä Pedrohajxy jim quiejxä møødä Juan. ¹⁵ Coø hajxy jim miehch

Samaria, mänit hajxy tiägøøyy Diospa'yaaxpä ja'a mäbøjpädøjcøxpähajxy, weenä Dioshespíritu hajxy nägøxiä yhadägø'øy jioottägø'øyii. ¹⁶ Hix, cahnä Dioshespíritu hänajty pøn yhadägø'øy jioottägø'øyii. Tøø hajxy hänajty jia näbety ja'a Jesúscøxpä. Cahnä hajxy hänajty miädoyhatyñä ja'a Dioshespíritucøxpä. ¹⁷ Coø ja'a Pedrohajxy Dyiospa'yaaxpádøøyy møødä Juan, mänitä mäbøjpädøjc-hajxy quiø'nähxajjä. Mänit hajxy yhadägøøyy jioottägøøyyä ja'a Dioshespíritäm.

¹⁸ Y ja'a Simón, coø jaduhñ yhjy, mänitä Pedro xädø'øñ hajxy jia yajmähawaanøøyyä. ¹⁹ Mänitä Simón miänaañ:

—Høøch yø'ø mäjaa jaduhmbä yaghabójcäc. Hix, coøch pøn jaduhñ ngø'nähxájät, tehñ jiaduhñ je'e yhadägøøyy jioottägøøyyäbät ja'a Dioshespíritäm.

²⁰ Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Coo miich jaduhñ mwi'i tiajy mwi'i miay coø højts miich ja'a Diosmäjaa nyaghabógät juyhaam, paady miichä Dios xyajcuhdägoyya'añ møødä mxädø'øñ. Hix, ñä'a yejpiä Dios jaa miäjaa jaduhñ, caj pøn yajmädoogy. ²¹ Caj miich cuhdujt mnä'ägädä møødä coø højts miich ja'a Diostuung xmiøødtúnät, je'eguiøxpä coø miichä mwiinmahñdy quia'a nä'ägädä hoyyä ja'a Dioscøxpä. ²² Najtshixø'ow ja'a mhaxøøgwiinmahñdy jaduhñ. Jímbädä Dios xnä'a mämée'xät coø mmänuu'xtá'agät. ²³ Tøøch miich nhøxcapy coø miichä mhaa mjoot jiaanç tehñ yhaxøøgä, møød coø miich haxøøg mjaanç tehñ tiajy mjaanç tehñ miay mjoodooty mgopcooty.

24 Mänitä Simón yhadsooy:

—Huuc tuṅä mayhajt hajxy, huuc Diospa'ya'ax hajxy ja'a høøhcøxpä, jadúhnhøchä Dios xquia'a yajcumädówät nébiøch hajxy tøø xyajmøødmädia'aguiän —nømä Simón miänaañ.

25 Jimä Pedrohajxy hänajty jiaac capxy jiaac mädia'agy ja'a Jesúscøxpä møødä Juan, nebiaty hajxy hänajty tøø yhamdsoo yajnähixø'øyii ja'a Jesúsäm. Mänit hajxy wyiimbijnä, mänit hajxy jim ñøcxtägajch Jerusalén näguipxy møødä Felipe. Tu'haamnøcxpä, nøødänáayyäp tu'udänáayyäp hajxy hänajty ñøcxy. Majatiä cajpthuung jim Samaria-naaxooty, jaduhñä Diosmädia'agy hajxy hänajty yajwa'xy nebiä cu'ugä piojpä quiädieeybä ñähwa'ads quiuhwá'adsät.

26 Coø hajxy jim quioo'ty Jerusalén, mänitä Felipe ja'a Diosmóonsäm tu'ug ñämaayyä, ja'a jim tsohm̄bä tsajpootyp:

—Nøcxø'øw jim jøømboj mänajpä. Ja'a møjtu'u mbanócxäp, ja'a jim nøcxpä maa ja'a cajpt jaduhñ xiøhatiän Gaza.

Ja'a møjtu'u jaduhm̄bä, pactuum jaduhñ ñøcxø'øy. ²⁷⁻²⁸ Mänitä Felipe jiaanç tu'ubøjcy. Ja'a tu'haamnøcxpä, mänitä Felipe ja'a jäya'ay tu'ug piaaty, ja'a hänajty tsohm̄bä Etiopía. Tøø jaaya'ay hänajty yhoy Jerusalén Dioswiingudsähgøøbiä. Quiajptooty hänajty ñøcxnä. Eunuco je'e. Møjtuuṅg hänajty jim miøød maa ja'a ñaax maa ja'a quiajptän. Xädø'øñgwieendähajpä hänajty jim tiuumby. Ja'a reina mioonsä hänajty je'eduhñ, ja'a hänajty jim mähanehm̄bä Etiopía. Carretajooty jaaya'ay hänajty ñøcxy nocyhée'päp. Jue'e hänajty

quiapxyp, ja'a nocy ja'a Isaías jecy quiujáhyyäbä, ja'a jecy túuñäbä profeta.

²⁹ Mänitä Felipe ñämaayyä ja'a Dioshespíritäm coo jim̄ miøjwá'agät carretawiinduum. ³⁰ Coo ja'a Felipe jim̄ jiaanč møjwa'cy carretawiinduum, mänitä Felipe miädooyy coo ja'a Etiopíabä jäya'ay ja'a nocy hänäjty quiapxy, ja'a Isaías jecy quiujáhyyäbä. Mänitä Felipe jaaya'ay miäyajtøøyy:

—Nej, mwiinjuøøby miich jaduhñä nebiaty mgapxiän.

³¹ Mänitä jaaya'ay yhadsooyy:

—Cábøch nwiinjuø'øy. Cábøch pøn nmøødä pøn̄høch jaduhñ xquiapxtøøwäp.

Mänitä Felipe ñämaayyä coo jim̄ piédät carretajooty, coo jim̄ yhøxtá'agät maa ja'a Etiopíabä jäya'ay ñähmøjcän. ³² Jaduhñä jaaya'ay hänäjty quiapxy:

Hadsipä mähdiøjc yajnøcxä maa ja'a
yagho'taactän, jaduhñ nebiä meeg
yajnøcxyiijän maa ja'a yagho'taactän.

Cabä mähdiøjc waamb ñä'ägädä capxy;

jaduhñ hamoñ yhiyty nebiä meeg hamoñ yhitiän
coo ñähme'xyii.

³³ Hočhähdiiuunnä ja'a mähdiøjc yagho'cä.

Cab jaduhñ pøn ñähgapxtuuty.

Cabä ñøøxä miajc miøødhajty; hiç, tøø ja'a jiu-gyhajt hänäjty yaa quiøjxnä hädaa yaabä naaxwiin.

³⁴ Mänitä Felipe ñämaayyä:

—Tuñä mayhajt, høøch huuc hawáañäc, coo ja'a Isaías jaduhñ jecy quiujahy, pøn jaduhñ miädiaac,

wiingjäya'ay tögä je'eguiøxpä —nømä Etiopíabä jäya'ay yajtøøyy.

³⁵ Mänitä Felipe tiägøøyy capxtøøbä waambaty hänajty jaduñ miädia'agytiägø'øy. Mänit miädiaacy ja'a Jesúscøxpä, coo hajxy hoy xñähho'túutam. ³⁶ Weeñtiä hajxy jaduñ jiaac yohy carretajooty, mänitä nøø hajxy piaaty. Mänitä Etiopíabä jäya'ay miänaañ:

—Xii nøø. Nej, cab jaduñ yhahixø'øyä cooch nnäbétädä.

³⁷ Mänitä Felipe yhadsooyy:

—Hahixøøby jaduñ pø tøyhajt jaduñ mmäbøcy hamuumdu'joot.

Mänitä Felipe yhadsoowä:

—Nmäbójpiøch jaduñ coo ja'a Jesucristo Dyioshuungä.

³⁸ Mänitä Etiopíabä jäya'ay ja'a carreta yajyajtánaaxiøjpä. Mänitä Felipehajxy nämetsc quiarretamänajcy, møødä Etiopíabä jäya'ay. Mänit hajxy nämetsc ñøødägøøyy. Mänitä Etiopíabä jäya'ay ñäbejty. ³⁹ Coo hajxy ñøøbädsøømgumbä, mänitä Felipe wiingtuum yajnøcxä ja'a Dioshespíritäm. Cabä Felipe yhijxtägájsänä ja'a Etiopíabä jäya'ayäm. Xoondáacäp ja'a Etiopíabä jäya'ay ñøcxnä. ⁴⁰ Y ja'a Felipe, mänit jim miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Azoto. Mänit tiägøøyy wädijpä cajpt-cajpt. Yajwa'xypä Felipe ja'a Diosmädia'agy hänajty nebiä cu'ugä piojpä quiädieeybä ñähwa'ads quiuhwá'adsät. Mänit jim miejch Cesarea.

9

1 Y ja'a Saulo, tehngahnä ja'a mabøjpadøjc hänajty yhadshø'ø'y yhajuo'ø'y coo hajxy hänajty yagho'oga'añii, pønjaty hänajty mabøjp ja'a Jesúscøxpä. Coo ja'a Saulo hänajty jaduhñ tehngahnä jia wi'i miähadsähgø'øwa'añ, paady jim ñøcxy maa ja'a teedywiindsønän. 2 Mänitä Saulo cuhdujt miooyä nocyhaam coo jim ñøcxät Damasco, coo ja'a mabøjpadøjc-hajxy jim yhöxta'awøøjät wiinduhmçhajtøjc, majatiä judíoshajxy hänajty yhamugø'øyän. Jaduhñä Saulo hänajty tiajy miay coo ja'a mabøjpadøjc-hajxy hänajty jim nøcxy chuma'añii Jerusalén, ya'adiøjcä tio'oxiøjcä. 3 Mänitä Saulohajxy tiu'ubøjcy møødä jiamiøød nämetsc nädägøøg. Ja ween hajxy hänajty jim quia'a mech Damasco, mänitä Saulo jøøn møc quiuhajcädaacä wäditiä. Tsajpootypä jøøn chohñdaacy. 4 Mänitä Saulo quiädaayy. Mänit miädooyy coo jäya'ay hänajty tu'ug quiapxy:

—Saulo, Saulo, tiich miich jaduhñ coo xwyi'i miädsibø'ø'y.

5 Mänitä Saulo yajtøoyy:

—Wiindsøn, pøn miich jaduhñ.

Mänit yhadsoowä:

—Jesúshøch høøch. Høøch miich jaduhñ xwyi'i miädsibøøby. Cooch miich jaduhñ xwyi'i miädsibø'ø'y, hamdsoo miich jaduhñ mniçhaačhtiuñii.

6 Tsähgøøyy tsäyúuyyabä Saulo yajtøøgumbä:

—Wiindsøn, neby yhahixø'ø'y njatcø'øwädøch.

Mänit yhadsoowägumbä:

—Pädø'øg, nøcx cajptooty. Jim häna'c xyhawáañät nej njatcø'øwät.

⁷ Y ja'a Saulo jiamiøødhajxy, coo hajxy jaduhñ miädooyy nebiatiä Saulo hänajty tøø miägaxyijän, jaanč tehñ chähgøøyy hajxy jaduhñ. Hix, cab hajxy pøn yhjxy. Høxtä hahuum høxtä hawiinds hajxy miähmøøyy. ⁸ Mänitä Saulo jiaanč tänaayyø'cy. Coo jaduhñ jia wiindøø'xy, cab jaduhñ tii yhjxy. Hix, tøø hänajty wyiinxooč. Coo hajxy jaduhñ tiu'ubøjtägajch, wichhaamä Saulo jim yajmejtsä Damasco. ⁹ Tägøøgxøø ja'a Saulo jim yhjity wiinxoods Damasco. Ni quia'a cay ni quia'a hu'ugy hänajty tii.

¹⁰ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Damasco, ja'a hänajty xøhajpä Ananías. Tøø ja'a Diosmädia'agy hänajty miäbøcy. Mänitä Ananías ja'a Jesús wyiinhijxy haguma'ayhaam. Mänitä Ananías miägapxä:

—Ananías.

Mänit yhadsooyy:

—Wiindsøn, chaač høøch, tisän.

¹¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Pädø'øg. Nøcx jim maa ja'a møjtu'u jaduhñ xiøhatiän Tødiu'u. Jimä jäya'ay tu'ug chäna'ay, ja'a xøhajpä Judas. Jimä craa tu'ug yhahity, ja'a xøhajpä Saulo. Jim je'e chooñ maa ja'a cajpt xiøhatiän Tarso. Diospa'yaaxp jim jadunajtä maa ja'a Judas tiøjcän. Coo jim mmédsät, mänitä Saulo myajtøwät. ¹² Tøø miichä Saulo xwyiinhixy haguma'ayhaam coo miich hoy mnähdoñ, jaduhñ yhjxtägätsät.

¹³ Coo ja'a Ananías jaduhñ miädooyy, mänit miänaañ:

—Wiindsøn, tøøch jaduhñ mayhooc nmädoyhaty nebiä craa Saulo naxy jiatcø'oy

jim Jerusalén. Náxiägä mabøjpädøjc-hajxy jim jiaamduñ chaačhtiuñii, ja'a miichä mmädia'agy hajxy xmiäbøjcäbä. ¹⁴ Jadúhñhøch tøø nmädoyhajpä coogä cuhdujt jim miooyyä coo ja'a mabøjpädøjc-hajxy yaabä yajnøcxøøjät jim Jerusalén, coo hajxy jim chuumäbät, pønjaty miich jaduhñ yaa xquiapxpaatp. Ja'a teedywiindsønä cuhdujt hajxy jaduhñ yejc. Hoorä, tøø ja'a Saulo yaa miejtsnä Damasco —nømä Ananías miänaañ.

¹⁵ Mänitä Jesús ja'a Ananías ñämäaguiumbä:

—Tsógäm, nøcx cudiún nébiøch miich tøø nhane'emiän. Tøøchä Saulo nyajñahdijy coo miädiä'agät ja'a høøchcøxpä jim maa ja'a israelitahajxiän, møød jim maa ja'a ca'a israelitahajxypän, møød jim maa ja'a guiobiernähajxiän. ¹⁶ Høøchä Saulo nyajñahdijaamby mäduhñtiä jaduhñ yhahixø'øy chaačhpøgät ja'a høøchcøxpä.

¹⁷ Mänitä Ananías jiaanč nøcxy maa ja'a Saulo hñanjty tøø miejtsta'aguiän. Coo ja'a Ananías tiøjtägøøyy, mänitä Saulo quiø'ønähgajpä. Mänit ñämaayyä:

—Mägu'ughajpä Saulo, ja'a Jesús miich jaduhñ jim mhijx tu'haammiumbä. Jaayá'ayhøch jaduhñ yaa tøø xquiexy nej miich jaduhñ mhijxø'tägätsät hoy. Y jaduhñ miichä Dioshespíritu xyhadägø'øw xjiøottägø'øwät.

¹⁸ Tuunä ja'a Ananías jaduhñ ñä'ä mänaañ, mänitiä Saulo wyiingahduutä nebiä tsaamghacän. Mänitä yhijxø'tägajch. Mänit tiänaayyø'cy. Mänit hoy ñäbety. ¹⁹ Mänit quiaayy yhuucy. Møcpøjc

je'e jaduħn. Mänit jim̄ jiaac mähmøøyy mejtsxøø
tägøøgxøø Damasco maa ja'a mävøjpädøjc-hajxiän.

²⁰ Mänitä Saulo tiägøøyy mädia'agy-yajwa'xpä
wiinduhm̄chajtøjc jim̄ Damasco maa ja'a judíos
chajtøjc-hajxiän. Jaduhñ hänajty miädia'agy
coogä Jesús Dyioshuungä. ²¹ Pønjaty ja'a Saulo
miädia'agy hänajty hamädoowhíjtäp, jiaanč tehñ
yagjuøøby hajxy hänajty jaduħn nebiä Saulo
hänajty miädia'aguiän ja'a Jesúscøxpä. Mänit hajxy
tiägøøyy niñämäayyäbä:

—Yø'ø craa Saulo, jue'e yø'ø, yø'ø ja'a
mävøjpädøjc jim̄ wi'i miädsibøøby Jerusalén,
pønjetiä Jesús capxpaatp. Paady yø'ø yaa tøø
piejpä Damasco coo ja'a mävøjpädøjc-hajxy
yaa miájtsäbät, møød coo hajxy jim̄ yajñcøxøød
Jerusalén hadsip, jaduħn hajxy jim̄ nõcxy
quiø'øyegyii maa ja'a teedywiindsøñhajxiän
—nømä Saulo ñänøømä.

²² Y ja'a Saulo, tehñgahnä hänajty hamøj jootmøj
jiaty coo ja'a tsaanä cu'ug hänajty yajwiinxiic
yajwiingapxø'øy coogä Jesús Dyioswiinguexiä.
Jaanč tehñ homiäbøjnä hänajty miädia'agy. Y
ja'a judíoshajxy, ja'a hajxy hänajty jim̄ tsänaabiä
Damasco, cabä Saulo hajxy hänajty hoy
quiapxhaduga'añ, je'eguiøxpä coo Saulo hänajty
miädia'agy hamøj jootmøj.

²³ Cujecy, mänitä judíoshajxy jim̄ yhamugøøyy.
Mänit hajxy quiøjyquiapxytiuuñ coogä Saulo
hajxy hänajty yagho'oga'añ. ²⁴ Xøømdsuhmä
Saulo hänajty miäxojna'ayii mäduħñjatiä
tägø'øwøødiaactän maa ja'a Damasco-cajpt
jiuhmuu'tswädiän. Mänitä Saulo jaduħn

miädoyhajty cooc hänäjty yagho'oga'añii. ²⁵ Mänitä mäßbøjpädøjcä Saulo hajxy coods piädaacy møjcachjooty. Mänit hajxy quiuhdøøñajxy maa ja'a cajpt hänäjty piquiä yhamuudsø'oguiän. Jaduhñdsä Saulo piäyø'cy.

²⁶ Coos Saulo jim chohñ Damasco, mänit jim ñøcxtägajch Jerusalén. Coos jim quioo'ty, mänit jim ñøcxøøyy maa ja'a mäßbøjpädøjc-hajxiän. Pero je'enä ja'a Saulo hajxy hänäjty nägøxiä jiaanč tehñ chähgø'øy. Hix, cab hajxy hänäjty ñajuø'øy pø mäßbøjp hänäjty je'ebä. ²⁷ Jimä mäßbøjpä hänäjty tu'ug xiøhaty Bernabé. Je'e mäßbøcypiä, cab hänäjty chähgø'øy. Mänitä Bernabé ja'a Saulo wioonøcxy maa ja'a apóstoldøjc-hajxiän. Mänitä Bernabé ja'a apóstoldøjc yajmøødmädiaacy coogä Saulo ja'a Jesús hänäjty tøø wyiinhixy tu'haamnøcxpä jim Damasco-mäwiingón, møød coogä Jesús ja'a Saulo jim miägäpxy, møød coogä Saulo tiägøøyy mädiaacpä hamøj jootmøj jim Damasco ja'a Jesúscøxpä. Jaduhñä Bernabé ja'a apóstoldøjc yajmøødmädiaacy ja'a Saulocøxpä. ²⁸ Mähmøøyy ja'a Saulo jim Jerusalén. Mänitä Saulo ja'a apóstoldøjc tiägøøyy møødwädijpä. Mänitä mädia'agy tiägøøyy yajwa'xpä ja'a Jesúscøxpä hamøj jootmøj. ²⁹ Jimä judíoshajxy hänäjty näje'e, hagriego hajxy hänäjty yhayuuc-hajpy. Mänitä Saulo tiägøøyy møødyajcapxiøøbiä ja'a Jesúscøxpä. Pero cabä judíoshajxy jaduhñ yhojiäwøøyy. Mänit hajxy wyiinmaayy coo ja'a Saulo hajxy yaghó'ogät. ³⁰ Coos ja'a mäßbøjpädøjc-hajxy jaduhñ miädoyhajty coogä Saulo hänäjty yagho'oga'añii, mänitä Saulo hajxy miøødnøcxy jim Cesarea. Coos

hajxy jim miejch, mänitä Saulo hajxy quiejxtägajch Tarso.

³¹ Mänitä tsip jaduñ yhamaadiujnä ja'a mabøjpädøjcøxpähajxy, mäduñjaty hajxy hänajty xii yaa chäna'ay, møød jim Judea, jim Galilea, jim Samaria. Tehngahnä møcmäjaa hajxy hänajty mio'oyii jøjwidsø'ø ja'a Dioshespíritäm, paady hajxy hänajty jabom-jabom miayø'øy.

³² Y ja'a Pedro, wiinduhñchajtøjc hänajty wiädity mäduñjatiä mabøjpädøjc-hajxy hänajty chäna'ay. Mänit jim ñøcxøøbiä maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Lida. Jimä mabøjpädøjc-hajxy hänajty chänaabiä. ³³ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug pia'amgo'na'ay, ja'a hänajty xøhajpä Eneas. Tuctujcumøjt hänajty tøø piøgyii. Jue'e hänajty je'e, cø'ømucy tecymiucy. Coø ja'a Pedro jim miejch Lida, mänit jim ñøcxy maa Eneas tiøjcän.

³⁴ Mänitä Pedro miänaañ:

—Eneas, ja'a Jesucristo miich xyajmøcpøgaamb. Pädø'øg. Pädit yø'ø mgøjxt.

Tuunä ja'a Eneas jaduñ ñä'ä nämaayyä, mänitiä jiaançh pädø'cy. ³⁵ Mäduññtiä jäya'ayhajxy hänajty chäna'ay jim Lida møød jim maa ja'a joy hänajty xiøhatiän Sarón, coø hajxy jaduñ miädoyhajty coogä Eneas hänajty tøø pia'amnaxy, mänitä Eneas hajxy nägøxiä hoy yhixy coø tøø jiaançh møcpøcy. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy mabøjpä ja'a Jesúsøxpä. Mänitä yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtshixøøñä.

³⁶ Jimä tadjäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Jope. Tabita ja'a tadjäya'ay hänajty xiøhaty arameo-ayyuuc-haamby.

Hagriego haamby, jue'e hajxy hänajty tyijy Dorcas. Jadhun miädia'agytiağø'øy "Gacela." Hoorä, ja'a Dorcas, miäbøjpiä Diosmädia'agy hänajty je'e, paadiä häyoobädøjc hänajty naxy piuhbety, pønjaty hänajty tii yajmaajiajp. Jaanč tehñ yhooyä Dorcas hänajty jiäya'ayhaty. ³⁷ Mänitä Dorcas pia'ambejty. Mänit yho'cy. Mänitä ho'ogyjiäya'ay hajxy yajtsiiyy. Mänit hajxy hoy piäda'agy cøxp nähbettøgooty. ³⁸ Jim Jope, wiingón hänajty jim Lida maa ja'a Pedro hänajty yhitiän. Hoorä, ja'a mäbøjpädøjc-hajxy hänajty jim tsänaabiä Jope, coo hajxy jadhun miädoyhajty coogä Pedro hänajty jim wiädityñä Lida, mänitä cugapxy hajxy metsc quiejxy coo Pedro paquiä yhuuc nõcxät jim Jope maa ja'a Dorcas hänajty tøø yho'oguiän.

³⁹ Mänitä Pedro jiaanč panøcxy. Coo hajxy jim miejch Jope, mänitä Pedro wioonøcxä nähbettøgooty maa ja'a ho'ogyjiäya'ay hänajty wyijtsna'ayän. Piquiä ja'a yaamgto'oxy ja'a ho'ogyjiäya'ay hajxy hänajty tøø piäda'agy. Wi'i jiøøby wi'i xiuu'tsp hajxy hänajty. Mänitä Pedro ja'a wit tucxy yaghixä mädyiijatiä Dorcas hänajty tøø yhädiuñ. ⁴⁰ Mänitä Pedro ja'a jäya'ay nägøxiä yhøxquejxpädsøømy. Mänitä Pedro jyijcädaacy. Mänit Dyiospa'yaaxy. Mänitä ho'ogyjiäya'ay wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:

—Tabita, pädø'øg.

Mänitä Dorcas wyiindøø'xø'cy. Coo ja'a Dorcas ja'a Pedro yhijxy, mänitä Dorcas yhäñaayyø'cy. ⁴¹ Mänitä Pedro ja'a Dorcas wyidsø'cy. Mänitä Pedro ja'a mäbøjpädøjc quiuyaaxøøyy tøgooty møødä yaamgto'oxy. Coo hajxy tiøjtägøøyy, mänit hajxy yhijxy coo ja'a Dorcas hänajty tøø jiuujypiøjnä.

⁴² Mänitä mädia'agy paquiä wia'xy jim Jope cooc jaduħn tøø jiuypjy. Mänitä jäya'ayhajxy may jiaančh mäbøjcy ja'a Jesúscøxpä. ⁴³ Mänitä Pedro jim jiaac mähmøøyy Jope maxiøø. Jim hänajty miejtsta'agy maa ja'a Simón tiøjcän, ja'a wajhacya-jtøøtspä.

10

¹ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Cesarea, ja'a hänajty xøhajpä Cornelio. Soldado-wiindsøn hänajty tiuumby. Italia ja'a soldadohajxy hänajty chooñ. Nämäyyä soldadohajxy hänajty jim yhity Cesarea. ² Hoyyä Cornelio ja'a Dios hajxy hänajty wyiingudsähgø'øyy møødä yhuung møødä tio'oxy. Hojiootä Cornelio hänajty jiaančh tehñ miøød. Nañiä judiøshajxy hänajty piuhbedyii xädø'øñhaam, ja'a hajxy hänajty häyoobä. Jabom-jabomä Cornelio hänajty Dyiospa'ya'axy. ³ Mänacyxiøø hänajty jaduħn, jimä Cornelio hänajty tiuñ xiajy tøgooty, mänitä Diosmoonsä tu'ug ñäguehxtøø'xy maa Cornelio hänajtiän. Tsajpootyp ja'a Diosmoonsä hänajty tøø chohnda'agy. Mänitä Diosmoonsä ja'a Cornelio ñämaayy:

—Cornelio.

⁴ Coø ja'a Cornelio ja'a Diosmoonsä jaduħn yhiixy, chähgøøyy jaduħn. Jeycy-juøøby miähee'pnaayy. Mänit miäyajtøøyy:

—Wiindsøn, tii mdsojpy.

Mänitä Diosmoonsä yhadsooyy:

—Xquiumaaby miichä Dios jaduħn coo miich tehngahnä mba'ya'axy, møød coo miichä häyoobäjäya'ay naxy mbuhbety. ⁵⁻⁶ Jim Jope, jimä jäya'ay tu'ug chäna'ay mejypia'a, ja'a xøhajpä

Simón. Jue'e Simón tiuunghajpy, wajhacyajtøøtsp. Jimä craa tu'ug yhahäña'ay maa ja'a Simón tiøjcän. Mejtstu'u ja'a craa xiøø, Simón møød Pedro. Jimä cugapxy mejtstägøøg mguéxät Jope, weenä Pedro jaduhñ nøcxy ñäma'ayii cooc miich yaa miñ xquihixy. Jaaya'ay jaduhñ xyhawáanäp tii miichä Dios xyajmädsojp coo mgudiúnät —nømä Diosmoonsä miänaañ.

⁷ Coo ja'a Diosmoonsä wyiimbijnä, mänitä Cornelio ja'a mioonsä metsc quiuyaaxøøyy møødä soldado tu'ug. Dioswiingudsähgøøbiä soldado hänajty. Miøødnijiootpäatäbä Cornelio ja'a soldado hänajty. ⁸ Mänitä Cornelio quiøxy yajmøødmäiaacy waambaty hänajty tøø ñäma'ayii ja'a Diosmóonsäm. Mänitä Cornelio ja'a mioonsä jim quiejxy Jope nädagøøg møødä soldado.

⁹ Cujaboom cujyxiøø, jim hajxy hänajty tiu'uyo'oyñä. Ja ween hajxy hänajty jim quia'a mech Jope. Y ja'a Pedro, mänit jim wyiimbejty tøjnähgøxp Diospa'yaaxpä. ¹⁰ Jaanç tehñ yähó'cäbä Pedro hänajty. Jaguiay hänajty je'eduhñ. Jimä quiay hänajty yaghoyóøyyäxä. Mänit jaduhñ wyiinhijxy ¹¹ coo ja'a tsajt hänajty tøø yhawa'açh. Mänit jaduhñ yhijxy coo tii jaduhñ quiuhdøøñaxyii nebiä poobwit crutypän. Mädaaxc-hitä poobwit hänajty xiojtsø'øguiä. Jaduhñ hänajty miänoonna'ay. ¹² Madiu'u animalhajxy hänajty jim quiähxø'øgy poobwittøguiøxp, møødä hamädaaxtecypiähajxy, møødä tsahñdy, møødä muuxy. ¹³ Mänitä Dios ja'a Pedro ñämaayy:

—Pedro, pädø'øg. Yagho'og yø'ø animal maybä.

Mänit mdsú'udsät.

¹⁴ Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Wiindsón, caj; cáboch yø'ø animal jaduhmbä mänaa ndsu'uch. Hix, cab højts nguhdujt jaduhñ myiñ coo højts animal hoñä'ä mädyiibä ndsú'udsät.

¹⁵ Mänitä Pedro ñämäaayyägumbä:

—Tijátyhøch nyajñhdijpy coo hajxy mdsú'udsät, cab jaduhñ yhahixø'øy coo hajxy mwiingápxät —nømä Dios miänaañ.

¹⁶ Tägøøghoocä Pedro jaduhñ miägäpxä, mänit yhiixy coo ja'a poobwit chajpécumbä tsajpootyp.

¹⁷ Wyi'i tiajpy wyl'i miaabiä Pedro hänajty tiiguiøxpä hänajty jaduhñ coo tøø wyiinhixy. Y ja'a Cornelio quiugapxyhajxy, tøø ja'a Simón ja'a tiøjc hajxy hänajty piäatänä. ¹⁸ Mänit hajxy møc quiugapxøoyy pø jiibiä Simón Pedro jiaanč hity.

¹⁹ Y ja'a Pedro, je'enä hänajty wyl'i tiajy wyl'i miay tiiguiøxpä hänajty jaduhñ coo tøø wyiinhixy. Mänitä Dioshespíritu ja'a Pedro ñämaayy:

—Mäow, xiiby miich häna'c nädägøøg xyhøxta'ay.

²⁰ Mänac, nøcx yø'ø häna'c yajtøjtägø'øw. Hoy jaduhñ coo mbanøcxät coo hajxy hänajty wyiimbida'añ. Hix, høøch yø'ø häna'c jaduhñ tøø nguexy coo miich jaduhñ xwioonøcxät maa ja'a quiajpthajxiän.

²¹ Mänitä Pedro jiaanč mänajcy. Mänitä Pedro ja'a häna'c nädägøøgpä ñämaayy:

—Høøch Pedrohajp. Høøch mijts xyhøxtaaby. Tiich mijts xwia'ana'añ.

²² Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a Cornelio højts tøø xquiexy, ja'a soldado-wiindsón. Jaanč tehñ yhojiäya'ay

je'e. Dioswiingudsähgøøby je'e. Jiaanč tehñ chojpiä judíos ja'a Cornelio hajxy. Jiaanč tehñ quiümaaby hajxy jaduñ —nømä Pedro ñämaayyä.

²³ Mänitä Pedro ja'a häna'c nädägøøgpä ñämaayy coo hajxy tiøjtägø'øwät, møød coo hajxy jim miejt-stá'agät. Cujaboom hajxy wyiimbijnä näguipxy møødä Pedro. Näje'e ja'a mäbøjpädøjc-hajxy pi-anøcxpä, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Jope.

²⁴ Cumaaxc hajxy jim miejch Cesarea. Jimä Cornelio hänajty yhäixy, møødä jiuju møødä miägu'ug, møødä miägu'ughajpähajxy. ²⁵ Coo ja'a Pedro jim miejch maa ja'a Cornelio tiøjcän, mänitä Cornelio ja'a Pedro yajpoo'xy. Mänitä Cornelio ja'a Pedro wyiinjjcädaacy. Wyiingudsähgø'øwaambiä Cornelio ja'a Pedro hänajty jaduñ. ²⁶ Mänitä Pedro ja'a Cornelio ñämaayy:

—Tänaayyø'øg, ca'ačh nDiosä. Nä'ä pajäya'ayhäjpøch høøch nej miichän. Cab jaduñ yhäixø'øy cooch miich xwyiingudsähgø'øwät.

²⁷ Mänitä Cornelio jiaanč tänaayyø'cy. Mänit hajxy paquiä miädiaacy. Mänit hajxy tiøjtägøøyy maa ja'a Cornelio miägu'ughajpähajxy hänajty nämay tøø yhamugø'øyän. ²⁸ Mänitä Pedro miänaañ:

—Højts judíos-jäya'ay, jaduñ højts nguhdujt myiñ coo højts jii by nga'a tøjtägø'øwät maa jäya'ay tiøjc-hajxiän, ja'a hajxy ca'a judiøspä, nébiøch chaa tøø ndøjtägø'øyän. Coochä Dios jaduñ xyajwiinhijxy, jadúhñhøch tøø xyajwiinjuø'øy coo jaduñ quia'a häixø'øy cooch pøn nbéxät. ²⁹ Paady, coochä Cornelio tøø xyajmøjya'axyii, páadyhøch jaduñ tøø nga'a mäna'añ cooch hänajty

nga'a mina'añ. Huuc tunä mayhajt, hөөчһ huuc hawáañác tiich jaduһn coo tөө xyajmөjya'axyii.

³⁰ Mänitä Cornelio yhadsooyy:

—Maaxtөjcy mädägөөyy, yáabiөch һänajty nDiospa'ya'axy tөгooty. Mänacyxiөө һänajty je'e. Mänitä jäya'ay tu'ug ñäguehxtөө'xy hөөчһ nwiinduum. Jaanч tehм yhaambä wyit һänajty.

³¹ Mänitөch xñämaayy: “Cornelio, tөө miichä Dios xmiädoy coo jaduһn jabom-jabom mba'ya'axy. Xquiumaaby miichä Dios jaduһn coo miichä һäyoobädөjc mnäxuuch.

³² Capxyñägueх ja'a Simón Pedro jim Jope coo ween yaa myiñ. Jim jaduһn yhahaña'ay maa ja'a craa Simónһajpä tiөjcän, ja'a wajhacyajtөtspä. Mejypia'a mädөyyä chäna'ay. Coo ja'a Simón Pedro yaa miédsät, mänit miich jaduһn xmiөөdmädia'aga'añ.” ³³ Mänitөch һäna'c jim njaanч quejxy coo miich nөcxy xwioy. Hoy jaduһn coo tөө mmiñ. Paady һөjts yaa tөө nhamugө'өy coo һөjts miich mgapxy mmädia'agy nhamädoowhidáañäm nebiaty miichä Dios tөө xñajtscapxөөyyän coo һөjts jaduһn xyajmөөdmädiaactägätsät. Xyhixp һөjtsä Dios jaduһn coo һөjts hamuumdu'joot nmäböga'añ —nөmä Pedro ñämaayyä.

³⁴ Mänitä Pedro tiägөөyy mädiaacpä:

—Tөөчһ nwiinjuөөñä coo һөjtsä Dios tu'cuһdujt xchөjcäm. Cabä Dios pөñ hixy heeby piäda'agy. Tөyhajt jaduһn. ³⁵ Pөnjatiä Dios jaduһn wiingudsähgөөby hamuumdu'joot, pөnjaty hojioot mөөd, je'edsä Dios quiumaaby, homiädyyi cajptä hajxy jia tsooñ. ³⁶⁻³⁷ Mänaa ja'a Juan tiägө'өyän mäyajnäbejpä, mänitä mädia'agy jim

tiägøøyy yajwa'xpä Galilea-naaxooty cooc ja'a Dios ja'a Jesucristo hänäjty quiexa'añ maa ja'a israelita-jäya'ayhajxiän, majaty hajxy hänäjty chäna'ay, jaduñnä piojpä quiädieeybä hajxy ñähwa'ads quiuhwá'adsät. Jaaya'ay hajxy nägøxiä nWiindsøñhajtäm. ³⁸ Nazaret ja'a Jesús hänäjty chooñ. Mänitä Dios ja'a Jesús ja'a yhEspíritu miooyy møødä mäjaa. Jaduñnä Jesús wyiinguejxä coo wiädítät mayhajtuumbä. Pønjaty hänäjty pójcäp, yajpa'amnájxäp hajxy hänäjty. Pønjatiä haxøøgpä ca'a hoybä hänäjty møød, yajnähwáatsäp hajxy hänäjty. Puhbéjtäbä Jesús hänäjty ja'a Diósäm. ³⁹ Højts, hamdsoo højts nhijxy tijatiä Jesús jim̄ tiuun̄ Judea-naaxooty møød jim̄ Jerusalén. Paady højtsä tøyhajt nmøødä coo tiøyyä. Mänitä Jesús miøjpahbejtä cruzcøxp. Jaduñ yho'cy. ⁴⁰⁻⁴¹ Pero cumaaxcä Dios ja'a Jesús yagujypiojcy. Mänit højtsä Dios ja'a Jesús xyaghijxy coo hänäjty tøø jiaançh jujypiojcy. Cabä jäya'ayhajxy nägøxiä yhijxy. Jagooyyä højts nhijxy. Paady højtsä Dios xyaghijxy coo højts hänäjty jaduñ tøø xyajnähdijy. Mänit højtsä Jesús nmøødcaayy nmøødhuucy. ⁴² Mänit højtsä Jesús xwyiinguejxy coo højtsä Diosmädia'agy nõcxy nyajwa'xy wiinduhmyhagajpt ja'a Jesús cøxpä, coo ja'a Dios ja'a Jesús tøø piäda'agy coo jäya'ayhajxy nägøxiä yajtøyhajtyegøøjät, yho'oguiä, jiujuquiä. ⁴³ Jaduñnä profetadøjc-hajxy jecy quiujahy coogä jäya'ayä piojpä quiädieey hajxy yajnähwa'açh yajcuhwa'açhii, pønjatiä Jesús ja'a miädia'agy mäßójcäp.

⁴⁴ Cahnä ja'a Pedro hänäjty miädiacpädø'øyñä,

mänit hajxy nägøxiä yhadägøøyy jioottägøøyyä ja'a Dioshespíritäm, pønjatiä Pedro ja'a miädia'agy hänajty hamädoowhíjtäp. ⁴⁵ Y ja'a judíoshajxy, ja'a Pedro hajxy hänajty tøø piamechíjábä, ja'a hajxy hänajty mäbøjpä, coo hajxy jaduhñ yhijxy coo ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíoshajpä yhadägøøyy jioottägøøyyä, mänit hajxy jiaanç tehñ yagjuøøyy. ⁴⁶ Hix, miädoow ja'a judíoshajxy jaduhñ coo ja'a ca'a judíospähajxy hänajty wiinghayuuc miädia'agy. Jaduhñä Dios hajxy hänajty quiapxpaady coo miøjjä coo jiaançhä. ⁴⁷ Mänitä Pedro ja'a judíos ñämaayy:

—Neby højtsä Dioshespíritu xyhadägøøyy xjioottägøøyyäm, jaanä jaduhñ hädaa jäya'ayhajxy yaabä tøø yhadägøøyy tøø jioottägøøyyäbä, hädaa ca'a judíoshajxypä. Hahixøøby jaduhñ coo hajxy ñäbéjpat.

⁴⁸ Mänitä Pedro ja'a jäya'ay ca'a judíospä jiaanç nämaayy coo hajxy ñäbétät ja'a Jesucristocøxpä. Mänit hajxy hoy jiaanç näbety. Mänitä Cornelio ja'a Pedro ñämaayy coo Pedro jim jiaac hídät mejt-sxøø tægøøgxøø maa ja'a Cornelio tiøjcän.

11

¹ Mänitä mädia'agy jim wia'xy Judea-naaxooty wiinduhmyhagajpt coogä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänajty tøø jiojpoøø'oy, ja'a hajxy ca'a judíospä. Jaduhñä apóstoldøjc-hajxy miädoyhajty møødä mäbøjpädøjc-hajxy. ²⁻³ Pero coo ja'a Pedro jim ñøcxtägajch Jerusalén, mänit ñähojjä:

—Tii miichä jäya'ay hoy coo tøø mguhixy, ja'a hajxy ca'a judíospä. Tii hoy coo tøø mmøødcay coo tøø mmøødhu'ugy.

Ja'a mǎbøjpǎdøjc-hajxy jaduhñ mänaañ, ja'a hajxy hǎnajty mänaambä coo ja'a ca'a judíoshajxy tsipcøxp yajcircuncidarhájpät nebiä judíoshajxy quiuhdujthatiän. ⁴ Mǎnitä Pedro quiøxy mädiaacy tiiguiøxpä hǎnajty coo tøø yhoy Cesarea:

⁵ —Jímhøch hǎnajty nDiospa'ya'axy maa ja'a cajpt xiøhatiän Jope, mänítøch nwiinhijxy coo tii hǎnajty quiuhdøñaxyii tsajpootyp nebiä poobwit crutypän. Mädaaxc-hit hǎnajty xiojtsø'oguiä. Jaduhñ hǎnajty miänoonna'ay. Coo jaduhñ ñaaxcädaacy maach hǎnajtiän, ⁶ mänítøch jii by nguheebøyy poobwittøjiooty. Mäníthøchä animal madiu'u nhijxy møødä hamädaaxtecyipiähajxy, møødä hawa'anjatypä, møødä tsahñdy, møødä muuxy. ⁷ Mäníthøchä Dios xñämaayy: “Pedro, pǎdø'øg. Yagho'og yø'ø animal. Mǎnit mdsú'udsät.” ⁸ Mänítøch nhadsooyy: “Wiindsøn, caj, cábøch yø'ø animalduhmǎ mänaa ndsu'uçh. Hix, cab højts nguhdujt jaduhñ myiñ coo højtsä animal hoñä'ä mädyiibä ndsú'udsät.” ⁹ Mäníthøchä Dios jadähooc xñämäaguumbä: “Tijátyhøch nyajnähdijpy coo hajxy mdsú'udsät, cab jaduhñ yhäxixø'øy coo hajxy mwiingápxät.” ¹⁰ Tägøøghøoc-høchä Dios jaduhñ xñämaayy, mäníthøchä poobwit nhijxy coo chajpécumbä tsajpootyp. ¹¹ Mäníthøchä häna'c nädägøøg xñämejch maach hǎnajty nmejtsta'guiän. Jím hajxy hǎnajty tøø chohñda'agy Cesarea. ¹² Mäníthøchä Dioshespíritu xñämaayy cooch tähooccapxiä nbadu'ubøgät. Mänítøch njaanç møødnøcxy. Mǎnit hädaa mǎbøjpǎdøjc-hajxy nädädujc piadu'ubøjpä. Jope hajxy chooñ.

Coo hõjts jim nmejch Cesarea, mänit hõjts jim ndõjtägõõyy maa ja'a craa Corneliohajpä tiõjçän. ¹³ Mänit hõjtsä Cornelio xyajmõõdmädiaacy nébiägä Diosmoonsä tsajpootypä ñäguehxtõõ'xiän ja'a Cornelio wyiinduum. Mänitägä Diosmoonsä ja'a Cornelio ñämaayy: “Jimä craa tu'ug yhity Jope, ja'a xõhajpä Simón Pedro. Capxyñäguex ja'a craa jaduñ coo yaa myínät. ¹⁴ Coo yaa miédsät, mänit miíçh xyhawaañaanä nebiä mbojpä mgädieeybä hajxy mnähwa'ads mguhwá'adsät, mõõdä mhuung mõõdä mdo'oxy.” ¹⁵ Cooch ndägõõyy mädiaacpä, mänitä Corneliohajxy yhadägõõyy jioottägõõyyä ja'a Dioshespíritäm, neby hõjts jayõbajt xyhuuc nägädáacämbän. ¹⁶ Mänitõch njahmiejtstaacy nebiä Jesús tähooc miänaañän: “Ja'a Juan, nõõhaam hijty miäyajnäbety. Tõyhajt jaduñ. Pero mijts jaduñ xyajnäbetaamb ja'a Dios yhEspirituhaam”, nõm hõjtsä Jesús xñämaayy. ¹⁷ Y coo hajxy tõõ nmäbõjçäm ja'a Jesucristocõxpä, paadiä Dios ja'a yhEspiritu hajxy tõõ xmióoyyäm. Hoorä, ja'a jäya'ayhajxy ca'a judióspä, tõõ ja'a Dios ja'a yhEspiritu mioobiä, neby hajxy tõõ xmióoyyämbän. Põñhõch hõõch coochä Dios jaduñ nnä'ä capxhadúgät —nõmä Pedro miädiaacy.

¹⁸ Coo ja'a mäbõjpdõjç-hajxy jaduñ miädoyhajty jim Jerusalén, mänit hajxy hamoñ haducy miähmõõyy. Mänitä Dios hajxy pia'yaaxy coo miõj coo jiaançhä. Mänit hajxy miänaañ:

—Ja'a jäya'ayhajxy ca'a judióspä, tõõ ja'a cuhdujt hajxy mióoyyäbä coo ja'a Dios hajxy jiojppõg'õwät, mõõd coo ja'a yhaxõõgcuhdujt hajxy ñajtshixó'õwät,

jaduhñ hajxy cøjxta'axiøø jiugyhádät nebiä Dios jiugyhatiän.

¹⁹ Tóøyyämä Esteban hánajty jim yagho'ogyii Jerusalén, mänitä mábøjpädøjc-hajxy jim tiägøøyyä jaamdúunäbä tsaächtiúunäbä. Coø hajxy jim chohñ, näje'e hajxy jäguembaady ñøcxøøyy, Fenicia, Chipre, Antioquía. Coø ja'a Diosmädia'agy hajxy hánajty yajwa'xy ja'a Jesucristocøxpä homiaajä, jagooyyä judíos ja'a Diosmädia'agy hajxy hánajty yajnähixø'øyii. Pønjaty hánajty ca'a judíos, cab hajxy hánajty yajnähixø'øyii.

²⁰ Ja'a mábøjpädøjc-hajxy hánajty jim tsohmäbä Chipre møød Cirene, coø hajxy näje'e miejch maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Antioquía, hopiønä Diosmädia'agy yajnähixøøyyä ja'a Jesúsøxpä, møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä. Jaduhñ hajxy yajnähixøøyyä coø ja'a Jesús hajxy nWiindsøn hájtäm.

²¹ Ja'a mábøjpädøjc-hajxy, miøødhájtäbä Dios ja'a miøcmäjaa hajxy hánajty. Mänitä jäya'ay ja'a jiecyquihdujt hajxy nämay ñajtshixøøyy. Mänitä Dios hajxy jiøjpøgøøyy.

²² Ja'a mábøjpädøjc-hajxy, ja'a hajxy hánajty hijpä Jerusalén, coø hajxy jaduhñ miädoyhajty coø ja'a mábøjpädøjc-hajxy hánajty jim miayø'øy Antioquía, mänitä Bernabé hajxy jim quiejxy.

²³ Coø ja'a Bernabé jim miejch Antioquía, mänit yhijxy coø ja'a Dios ja'a mayhajt hánajty møj tøø tiuñ, coø ja'a mábøjpädøjc-hajxy hánajty tøø jiaançh mayø'øy. Mänitä Bernabé jiaançh tehñ xioonäacpøjcy. Mänitä Bernabé ja'a mábøjpädøjc ñämaayy coø ja'a Diosmädia'agy hajxy tehñgahnä miäbøgät hamuumdu'joot ja'a Jesucristocøxpä.

24 Hojiootä Bernabé hänajty jiaanč tehṃ miøød. Jiaanč tehṃ miøødä Dioshespíritu hänajty je'eduhṃ. Hamuumdu'jootä Diosmädia'agy hänajty miäbøcy. Paadiä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty jaduṃ tehṃgahnä miayø'øy, ja'a hajxy hänajty mäbøjpä ja'a Jesúsçøxpä.

25 Coö ja'a Bernabé jim̄ chohñ Antioquía, mänitä Saulo hoy piaady. Mänit hajxy jim̄ nämetsc ñøcxtägajch Antioquía. 26 Tu'jumøjtä Bernabéhajxy jim̄ yhiyty møødä Saulo maa ja'a mäbøjpädøjc-hajxiän. Jim̄ä cu'ugä Diosmädia'agy hajxy nämay yajwiingapxøøyyä. Jim̄ Antioquía, jim̄ä mäbøjpädøjc-hajxy yajxøbejtsohnä cristianos, je'eguiøxpä coö ja'a Jesucristo hajxy hänajty tøø jiøjpøgø'øy.

27 Mänitä jäya'ayhajxy näje'e jii by quiädaacy Antioquía. Jerusalén hajxy hänajty tøø chohnda'agy. Tøø hajxy hänajty ñajtsçapxøøyyä ja'a Diósäm. 28 Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Agabo. Tøø ja'a mäbøjpädøjc-hajxy hänajty yhamugø'øy. Mänitä Agabo tiänaayyø'cy jäya'ayhagujc. Mänit miänaañ coogä yuuxøø hänajty jejcy jiada'añii wiinduhmyhagajpt. Mänit jaduṃ jiaanč tøjiajty cujecy mänaa ja'a Claudio hänajty jim̄ tiuunḡmøødän Roma. 29 Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy quiojyquiapxytiuuñ jim̄ Antioquía coö ja'a xädø'øñ hajxy hänajty jim̄ quiexa'añ Judea maa ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jim̄bän. Jaduhṃ hajxy hanidiuhmjaty jejcy, mäduhñtiä xädø'øñ hajxy hänajty miøødä. 30 Mänitä xädø'øñ hajxy jaduṃ jiaanč quejxy. Ja'a Bernabéhajxy jim̄ mänøcx Judea møødä Saulo. Mänitä majjäya'adiøjc ja'a

xädø'øñ hajxy hoy mio'oyii, ja'a hajxy hänäjty tsänaabiä jim Judea.

12

¹ Mänitä mabøjpädøjc-hajxy näje'e tiägøøyyä jaamdúunäbä tsaächtiúunäbä. Ja'a Herodes jaduñ jatcøøyy, ja'a hänäjty tuumbä gobiernä jim Judea. ² Mänitä Herodes ja'a Santiago yajyagho'cä espadahaam, ja'a Juan yhajch. ³ Coö ja'a Herodes jaduñ yhijxy coö ja'a judíoshajxy hänäjty xioonda'agy je'eguiøxpä coö ja'a Santiago hänäjty tøø yagho'ogyii, mänitä Herodes ja'a Pedro yajmajtsä. Ja'a xøø hänäjty jájtäp mänaa ja'a judíos ja'a tsajcaagy hajxy hänäjty quiayyän, ja'a ca'a tsoomiødpä. ⁴ Coö ja'a Pedro jaduñ yajmajch, mänit chuumä. Xøømdsuhm ja'a Pedro hänäjty cwieendähadyii ja'a soldádäm. Tädujc-horajatiä soldadohajxy hänäjty nämädaaxcjaty yhadäna'ay. Niguiuwíjtsäp hajxy hänäjty. Tøø ja'a Herodes hänäjty wyiinmay coö ja'a Pedro hänäjty xøønaxy yajtyøhajtyega'añii cu'ughagujc. ⁵ Hoyyä Pedro hänäjty jia tsumiä, tehngahnä mabøjpädøjc ja'a Dios hajxy hänäjty pia'ya'axy ja'a Pedrocøxpä, coö yhøxmadsøøjät.

⁶ Cujaboomä Herodes ja'a Pedro hänäjty yajnøcxa'añ cu'ughagujc, jimä Pedro hänäjty mia'ay pujxtøgooty. Coods hänäjty jaduñ. Soldadohagujc hänäjty mia'ay. Cø'øxoch hänäjty jaduñ mejtsnaç. Jimä soldadohajxy hänäjty yhadäna'ay pujxtøghaawjooty. ⁷ Mänitä Diosmoonsä tu'ug näguehxtøø'xy ja'a Pedro wyiinduum. Mänitä jøøn jii by yagjajøøyy pujxtøgooty. Mänitä Diosmoonsä ja'a Pedro jiahmyu'xy. Mänitä Pedro ñämaayyá:

—Tsógäm, pädø'øg.

Mänitå Pedro ja'a cadena quiø'øgahduutå.
 8 Mänitå Diosmoonså miänåangumbå, ja'a hänajty jim tsohm̄bå tsajpootyp:

—Niwiøhnda'adsøø. Pägø'øw yø'ø mgø'øg.

Coo ja'a Pedro jaduhn̄ quiudiuuñ, mänit ñämäayyägumba:

—Pägø'øw yø'ø mjocxwit. Høøch pajámäc.

9 Mänitå Pedro ja'a Diosmoonså jiaançh padu'ubøjcy. Cabå Pedro hänajty ñajuø'øy pø tøyyå ja'a Diosmoonså jiaançh hijxy, tøgä ñå'å wiinhijx jaduhn̄. 10 Mänitå Pedrohajxy jim ñajxy maa ja'a soldado jayøjpå hänajty yhadåna'ayån. Mänit hajxy ñajxy maa ja'a miämetspån. Coo hajxy jim miejch maa tehñ piujxtøghaawån, mänit yhawaach hamdsoo. Coo hajxy piådsøømy, mänit hajxy weeñtiå jiaac nøcxy. Mänitå Diosmoonså yhadågoyyøøñå. Nidiuhmä Pedro jaduhn̄ miåhmøøyy.

11 Mänitå Pedro wyiinmahñmejtsnä. Mänit miånaañ quiopcooty:

—Tøyhajt jaduhn̄ cooçhä Dios ja'a mioonså tøø xyajnåguexy. Tøøch jaduhn̄ xyajnåhwa'açh ja'a Herodescøxpå møødå judíoshajxy.

12 Mänitå Pedro jim ñøcxy maa ja'a María tiøjcån, ja'a Juan ja'a tiaj. Jaduhn̄å Juan hajxy hänajty tyjipå Marcos. Tøø jäya'ayhajxy hänajty may yhamugø'øy tøgooty Diospa'yaaxpä. 13 Coo ja'a Pedro jim miejch, mänitå tøgħaaw quiøjxnojcy. Mänitå quixy tu'ug jim miejch maa ja'a tøgħaawån, ja'a hänajty xøhajpå Rode. Miådowaambiå Rode hänajty jaduhn̄ pønå tøjc cojxnojç. 14 Coo ja'a Rode

ja'a Pedro yo'mädooyy, mänitä Rode päyø'øguiä wyiimbijty xoondáacäp. Cabä Rode ja'a tøjc ñä'a yaghawaach. Mänit hoy ñägapxy coogä Pedro hänajty jim tiäna'ay tøguuy. ¹⁵ Mänitä Rode ñämaayyä:

—Tøø miichäda'a mguhhiñ.

Pero tehngahnä Rode hänajty miäna'añ cooc hänajty jie'ejä ja'a Pedro. Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ca'ada'a yø'ø jie'ejä. Ja'a yhaañämadah yø'ø.

¹⁶ Jimä Pedro ja'a tøghaaw hänajty tehngahnä jia wi'i quiojxnocy. Coö hajxy hoy yaghawa'äch, mänit hajxy yhiixy coö hänajty jiaanç je'ejä.

¹⁷ Mänitä Pedro seña tiuuñ quiø'øhaam coö hajxy yhamónät. Mänit jadhuhñ miädiaacy neby hänajty tøø yajpadsømyii pujxtøgooty ja'a Diósäm. Mänit jiaac mänaañ:

—Nøcxä Santiago hajxy hawaanä møødä mæbøjpädøjc cooch tøø nnähwa'äch.

Coö ja'a Pedro jadhuhñ miädiaacpädøyy, mänit wiingtuum ñøcxnä.

¹⁸ Coö jiohbøñä, mänitä soldadohajxy jiaanç tehñ yagjuøyy coö ja'a Pedro hänajty quia'a jibiän pujxtøgooty. ¹⁹ Mänitä Herodes yhanehmy coö ja'a Pedro yhøxta'awøøjät. Coö ja'a Pedro maa quia'a yajpaaty, mänitä soldadohajxy yajnähdsømä, ja'a hajxy hänajty tøø yhadäná'ayäbä maa ja'a pujxtøjcän. Mänitä Herodes yhanehmy coö ja'a soldadohajxy yagho'ogøøjät. Mänitä Herodes jim chohñ Judea. Mänit jim ñøcxy tsänaabiä Cesarea.

²⁰ Mänitä Herodes ja'a cu'ug jiaanç tehñ miäjootma'ty, ja'a hajxy hänajty tsänaabiä jim Tiro møød jim Sidón. Mänitä cu'ughajxy

nägøxiä quiojyquiapxytiuñ coo hajxy nägøxiä jim ñócxät ja'a Herodes wyiinduum. Jimä Herodes ja'a mioonsä hänajty tu'ug xiøhaty Blasto. Møjtuungä Blasto hänajty jim miøød maa ja'a Herodes wyiinduumän. Mänitä cu'ugä Blasto hajxy miäjuuyy coo ja'a Blasto ja'a cu'ug piuhbédät, weenä tsip jaduñ ñaxy miay. Hix, jimä cu'ughajxy hänajty tiuunäacathaty maa ja'a Herodes ñaaxootiän. ²¹ Coo hajxy hänajty tøø yajcuhducy mänaa hajxy hänajty jim yhamugø'øwa'añän maa ja'a Herodes wyiinduumän, mänitä Herodes ja'a reewyit piägøøyy. Mänit jim yhøxtaacy maa ja'a yhäñaabeejtän, maa ja'a cu'ughajxy hänajty tøø yhamugø'øyan. Mänitä Herodes ja'a cu'ug tiägøøyy møødmädiaacpä. ²² Mänitä cu'ughajxy tiägøøyy yaaxpä:

—Yø'ø craa xim capxpä, jue'e yø'ø, Diosäda'a yø'ø; ca'ada'a yø'ø jiäya'ayä neby højtshájtäm.

²³ Tuunä hajxy jaduñ ñä'a mänaañ, mänitä ja'a Diosmoonsä ja'a Herodes yajpa'ambejty. Paady jaduñ yajpa'ambejtä je'eguiøxpä coo ja'a Dios hänajty tøø quia'a wiingudsähgø'øy. Mänitä Herodes tiøøngcuhdsu'tsä. Mänit yho'nä.

²⁴ Pero ja'a Diosmädia'agy, tehngahnä hänajty jaduñ wia'xy wiinduhmyñaax wiinduhmyguiajpt.

²⁵ Hoorä, coo ja'a Bernabé møødä Saulo ja'a majjäya'adiøjc ja'a xädø'øñ hajxy hänajty tøø mio'oy jim Jerusalén, mänit hajxy wyiimbijnä. Mänit hajxy ñócxätgajch jim Antioquía. Quipxiä Juan Marcos pianøcxy.

13

¹ Jim Antioquía, jimä jäya'ayhajxy hänajty may tøø yhamugø'øy Jesúswiingudsähgøøbiä. Näje'e hajxy hänajty tiuñ Diosmädia'agy-yajwiingapxøøbiä. Näje'e hajxy hänajty tiuumbä yajnahixøøbiä. Ja'a hajxy hänajty jaduñ tuumbä, jue'e hajxy hänajty xiøhaty: Bernabé, Simón ja'a humybiä, Lucio ja'a Cirene-tsohmbä, Saulo, møød Manaén. Quipxiä Manaén ja'a Herodes hänajty tøø miøødmuutsc-haty, ja'a hänajty jim tøø guiobiernähátiäbä Galilea. ² Jiibiä Dios hajxy hänajty wyiingudsähgø'øy jaguiay jayhu'ugy maa ja'a chajtøjc-hajxiän. Mänit hajxy ñämaayyä ja'a Dioshespíritäm:

—Tøøchä Bernabé møødä Saulo nyajnähdijy coochä nduung hajxy xtiúunät. Mwiinguéxäp hajxy jaduñ.

³ Coö ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduñ Dyiospa'yaaxpädøøyy, mänitä Bernabéhajxy quiø'ønähgajpä møødä Saulo. Mänitä Bernabéhajxy tiu'ubøjnä møødä Saulo.

⁴ Mänitä Bernabéhajxy wyiinguejxä ja'a Dioshespíritäm coö hajxy wiädítät Diosmädia'agy-yajwa'xpä. Mänit hajxy jiiby yhädaacy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Seleucia. Mänit hajxy hoy biarcotägø'øy. Mänit hajxy ñøcxy mejyhawiimb maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Chipre, ja'a mejyhagujpä. ⁵ Coö hajxy jim miejch, mänit hajxy jim biarcomänajcy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Salamina. Mänit hajxy tiägøøyy Diosmädia'agy-yajwiingapxøøbiä maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Jimä Juan Marcos hänajty piawädijpä nä'ä jamiøød.

⁶ Coo ja'a Bernabé ja'a cajpthuung hajxy hänajty tøø quiøxy hawädity jim Chipre, mänit hajxy miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Pafos. Jimä jäya'ay hänajty tu'ug wiädijpä, ja'a hänajty xøhajpä Barjesús. Judío hänajty je'e. Wiinmahñmøød hänajty je'e. Jaduhñ hänajty yhøhnda'agy cooc tyijy hänajty je'e Dyiosquexiä. ⁷ Hoyyä Barjesús ja'a Sergio Paulo hänajty miøødnimiägu'ughadyii, ja'a hänajty tuumbä gobernador. Coo ja'a Sergio Saulo jaduhñ miädoyhajty coo ja'a Bernabé ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäwädity, mänitä Bernabéhajxy miøjyaaxä møødä Saulo. Miädowáambiägä Sergio Paulo ja'a Diosmädia'agy hänajty. ⁸ Haa ja'a Barjesús, Elimas hänajty xiøhaty hagriegoaam. Hoorä, coo ja'a Elimas jaduhñ miädoyhajty coogä Sergio Paulo ja'a Diosmädia'agy hänajty miädowa'añ, cabä Elimas jaduhñ yhojiäwøøyy. Mänitä Elimas ja'a Sergio Paulo jia jøjcapxøøyy coo quia'a mabøgät. ⁹ Haa ja'a Saulo, mejtstu'u hänajty je'e xiøhajpä møødä Pablo. Hoorä, miøødä Pablo ja'a Dioshespíritu hänajty. Mänitä Pablo ja'a Elimas wyiinhee'ppejty. ¹⁰ Mänit yhojy:

—Møjcu'uhuung, mjaanč tehñ yhøhndaacp miičh. Jaanč tehñ yhaxøøg miičhä mwiiinmahñdy. Caj miičh myajmädsocy coo jäya'ayhajxy hoy quiuhdujthädät. Tii miičh jaduhñ coo mwi'i miäna'añ cooc tyijy ja'a Diosmädia'agy quia'a tøyyä. ¹¹ Xyajcumädowaamb miičhä Dios. Xyajwiinxoodsaamb miičh jaduhñ. Jejcy miičh wiinds mmähmø'øwa'añ. Caj miičhä jajpä mdsoj hixa'añ, —nømä Elimas ñämaayyä.

Mänitä Elimas jiaančh wiinxoo'ch. Hobiänejpää hänajty tioonda'ay maa ñøcxó'øwät. Yhøxtaaby hänajty jaduñ pøñ jaduñ wiinwídsäp. ¹² Coo ja'a Sergio Paulo jaduñ yhijsy nebiä Elimas hänajty tøø jiaty tøø yhabetiän, mänit yagjuøøyy. Mänitä Diosmädia'agy jiaančh mäbøjcy coo tiøyyä.

¹³ Mänitä Pablohajxy jim biarcotägøøguiumbä, møødä Bernabé, møødä Juan Marcos. Mänit hajxy miejyñájxcumbä. Mänit hajxy miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Perga, jim maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Panfilia. Jimä Juan Marcos wyiimbijnä nidiuhñ. Mänit yhädaacnä Jerusalén. ¹⁴ Coo ja'a Pablohajxy jim choññ Perga, møødä Bernabé, mänit hajxy jiaac nøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Antioquía, jim maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Pisidia. Coo ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänitä Pablohajxy chajtøjtägøøyy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänit hajxy jiiiby yhäñaaguiädaacy. ¹⁵ Ja'a häna'c-hajxy hänajty jiiiby tuumbä tsajtøgooty, mänitä Diosmädia'agy hajxy quiapxy maa ja'a Moisés jecy quiujahyyän, møød maa ja'a profetahajxy jecy quiujahyyän. Mänitä Pablohajxy ñämaayyä:

—Mägu'ughajpädøjc, pø jii mijts mädia'agy hajxy mmädia'aga'añ, huuc capx hajxy, weenä cu'ughajxy miädoy.

¹⁶ Mänitä Pablo tiänaayyø'cy. Mänitä quiø'ø cha-jtsihy, weenä cu'ughajxy jaduñ yhamädoowhity. Mänit miänaañ:

—Huuc hamädoowhit hajxy nägøxiä, mijts israelitashajxy, møød mijts ca'a israelítabä. Mhaagä wiingudsähgøøbiä Dios hajxy. ¹⁷ Højts israelítabä,

Dios hõjts nDioshajpy. Jegyhajty hõjtsä nhapã ndeedyhajxy hijty jim̄ yhadsãna'ay maa ja'a naax̄ xiõhatiãn Egipto. Mãnit hajxy jaduhñ yajnahdijjã ja'a Diõsãm coo hajxy hãnajty quiu'ughada'añii ja'a Diõsãm. Mãnit hajxy jim̄ Egipto yhõxwoobãdsõõmã ja'a Diõsãm. Jaduhñã Dios ja'a miãjaa yajcãhxõ'cy. ¹⁸ Coo hajxy jim̄ wioomejtsã pactuum maa hãnajty põñ quia'a tsãna'ayãn, jim̄ hajxy miãhmõõyy juxy-chãgui'xjomõjt. Mieh'xtujpiã Dios hãnajty jaduhñ, hoyyã miãdia'agy hãnajty quia'a jagã yajtũunãxã. ¹⁹ Mãnitã israelitashajxy jim̄ ñõcxy maa ja'a naax̄ hãnajty xiõhatiãn Canaán. Ja'a jäya'ayhajxy hãnajty jim̄ tsãnaabiã, ja'a näjuxtujc-hagajptpã, cõjx hajxy yajcuhdãgoyyii ja'a Diõsãm. Mãnit hõjtsã nhapã ndeedyhajxy ñaax̄paatnã. ²⁰ Mãdaax̄mãgo'xjomõjt ja cupc hãnajty tõõ yhity coo hajxy hãnajty tõõ chooñ Egipto.

'Mãnitã Dios miãnaañ coo cuduung hajxy miõõdhãdãt. Jaduhñ hajxy jejcy miõõdhajty. Ja'a Samuel, je'eds jaac tehñ tiuun cuduung. ²¹ Mãnitã cu'ughajxy miãnaañ coo gobiernã hajxy mio'owõõjãt, coo hajxy jaduhñ yhane'emõõjãt. Mãnitã Dios ja'a Saúl yajnahdijy coo je'e tiunãt gobiernã, ja'a Cis yhuung. Benjamín ja'a Cis hãnajty jegyhajty tõõ yhaphaty tõõ tieedyhaty. Juxychãgui'xjomõjtã Saúl jaduhñ tiuunã gobiernã. ²² Mãnitã Dios miãnaañnã coo Saúl jaduhñ quia'a tũunãt gobiernã. Jaduhñ miãnaañnã coo David jaduhñ ween tiuunã gobiernã: “Njaanç tehñ quiuãabiõchã David jaduhñ, ja'a Isaí yhuung. Cõxaamb jaduhñ quiudiuna'añ waambãtyhõch nnãma'awa'añ”, nõmã Dios ja'a David jecy

ñänøømy. ²³ Mänitä Jesús cujegy jiaac mejch. Ja'a Jesús ja'a David jecy yhaphajt tieedyhajt. Paadiä Dios ja'a Jesús quiejxy coo ja'a israelitashajxy jaduhñ ween miñ yajnähwa'ačhii. Jéquiänä Dios hajxy jaduhñ yajwiinwaanøøyyä coogä yajnähwaatspä hänajty quiexa'añ. ²⁴ Cahnä Jesús hänajty tiägø'øynä wädijpä, jimä Juan ja'a israelitas ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwiingapxø'øy coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy nägøxiä ñajtshixø'øwät, møød coo ja'a Dios hajxy hamuumdu'joot wyiingudsähgø'øwät, møød coo hajxy ñäbétät. ²⁵ Coo ja'a Juan hänajty tiuumbädø'øwaanä, mänit miänaañ: “Jadúhñhøch mijtsäda'a xñänøømy cooc tyijy høøch nGristo. Ca'ačh nje'ejä. Jímhøchä njamiøød tu'ug jiaac medsa'añ. Maas møcmäjaamøød je'e miedsa'añ queečh høøch. Cábøch cuhdujt jaduhñ njaty møødä nebiä cuhdujt je'e miøødän ja'a jaac medsaambä.”

²⁶ 'Mägu'ughajpädøjc, højtsä Abraham jecy nhaphajt ndeedyhájtäm; møød mijts ca'a judíospä, mwiingudsähgøøbiä Dios hajxypä. Nägøxiä ja'a Dios hajxy tøø xyajnähdíjjäm coo hajxy nägøxiä xyajnähwa'adsáañäm. ²⁷ Coo ja'a Jesús quioo'ty Jerusalén, cabä cu'ughajxy hänajty ñajuø'øy coo hänajty je'e Dyiosquexiä. Ni ja'a teedywiindsøñhajxy hänajty quia'a najuøøbiä. Coo ja'a Jesús hajxy yajyagho'cä, jaduhñä Diosmädia'agy hajxy yajtøjiajty nej myiñän cujaay coo ja'a Diosquexy hänajty yagho'oga'añii. Ja'a profetadøjc-hajxy jaduhñ jecy cujahy, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty jegyhajty mäwädijpä. Hoyyä cu'ugä Diosmädia'agy hänajty

jia mädoj wiingusábadohaam nebiä profetadoj ja'a Diosquexy hajxy hänajty jia mädia'aguiän, cabä cu'ughajxy hänajty ñajuø'øy coo ja'a Jesús hänajty Dyiosquexiä. ²⁸ Jaduhnä cu'ughajxy hänajty tehngajnä ñä'ägä mänaañ cooc tyijy ja'a Jesús hänajty hanaxiä tøø quiädieey. Pero cab hänajty jaduhnä ñä'ä tøyäbä. Hoy hänajty quia'a jagä tøyä, tehngajnä cu'ug ja'a Pilato hajxy jaduhnä ñämaayy coo ja'a Pilato ja'a Jesús yajyagho'ogøjät. ²⁹ Coo ja'a Jesús jaduhnä jiaanč ho'cy, cøjx jaduhnä tøjaty nebiaty jim miädia'agyijän maa ja'a Diosmädia'agy myiñän. Mänit yajmänajcä cruzcøxp. Mänit hoy yajnaaxtägø'øyii. ³⁰ Mänitä Dios ja'a Jesús yagjujyijätägajch. ³¹ Mayhoocä Jesús jaduhnä jiaac hijxä ja'a jiamioødhajxy, ja'a hajxy hänajty quipxy tøø piadsohnda'aguiäbä jim Galilea. Quipxiä Jesús hajxy piagoo'ty Jerusalén. Hoorä, jäda'ahatiä Jesús hajxy miädiaacpä maa ja'a judíošhajxiän coogä Jesús Quiäristo.

³² 'Paady højts mijts jaduhnä nyajwiingapxø'øy ja'a Jesúsøxpä. Jequiän højts nhap ndeedyhajxy yhawáañäxä ja'a Diósäm coogä Dios ja'a yajnähwatspä hänajty quiexa'añ. ³³ Coo ja'a Jesús hajxy tøø xñäho'túutäm, møød coo jiuujyijätägajch, jaduhnä Jesús hajxy tøø xjiaanč yajnähwäatsäm. Jaduhnä Dios ja'a miädia'agy yajtøjajty neby højts nhap ndeedyhajxy jecy yhawáañäxäm coogä Dios ja'a yajnähwatspä hänajty quiexa'añ. Jaduhnä jim myiñ cujaay maa ja'a salmo miämetspän: "Høøč miič nHuunghajpy. Jäda'ač miič tøø nyagjujyijätägach." ³⁴ Jéquiänä Dios jaduhnä miänaañ

coogä yHuung hänäjty yagjuypiojtägatsa'añ, jaduhñäc je'e quia'a pú'udsät. Jaduhñ jim myiimbä cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Mijtshøch ngunuu'xaamby nébiochhä David tøø nyajnäma'ayän. Nyajtøjiadáambiøch jaduhñ.”

³⁵ Jaduhñ jim myiimbä cujaay wiingsalmojooty: “Caj miich mmäna'ana'añ coo ja'a mHuungä ñi'xä quiopc piú'udsät, coo hänäjty tøø yho'ogy. Myagjuypiojtägatsaamby miich jaduhñ”, nømä Dios ñämaayyä. ³⁶ Hoorä, coo ja'a David jecy miähanehmbädøøyy nebiä Dios hänäjty tøø yajnähdijjiän, mänitä David yho'nä tiägoonä. Mänit hoy ñaaxtägø'øyy. Mänit piuutsnä. Tøyhajt jaduhñ. ³⁷ Pero ja'a Jesús, coo je'e yho'cy, cab je'e piuuch, je'eguiøxpä coo yagjuypiojtägajtsä.

³⁸⁻³⁹ Mägu'ughajpädøjc, huuc hamädoowhit hajxy, jaduhñ højts mijts nyajwiingapxø'øyy coo ja'a Jesús hajxy nägøxiä tøø xñähho'túutäm, møød coo jadähooc jiuypiojtägajch. Pønjaty jaduhñ mabøjp, nähwa'adsaamb hajxy je'e; hawa'adstuum hajxy miähmø'øwa'añ. Hoyyä jecyquihdujt hajxy hijty nja wi'i quiudiunäänäm, ja'a Moisés jecy quiujähyyäbä, cab hajxy hoy pedyii ngudiunäänäm, paady hajxy hijty nga'a nähwa'adsäänäm. ⁴⁰ Naxy hädaa mädia'agy hajxy mdehm miäbøgät neby højts mijts cham nyajwiingapxø'øyyän. Pø caj, wehndä hajxy mjat mhabétät nebiä profetadøjc-hajxy jecy quiujahyyän:

⁴¹ Huuc mädown hajxy, pønjaty jaduhñ mawiingapxpejp,

myagjuó'øwäp hajxy jaduhñ;

mniguiu'uds mniguiuhhämeedø'øwøøjap hajxy.
 Hix, hoy-yagjuøøñoch jaduhñ njaançh
 tehñ yajcähxø'øga'añ maa mijts
 mwiinduumhajxiän.

Pero cab hajxy jaduhñ miäbøga'añ, ja'a hajxy
 hamdsoo ca'a hixaambä,
 nømä Dios jecy miänaañ.

⁴²⁻⁴³ Mänitä Pablo miädiaacpädøøñä. Coö ja'a
 Pablohajxy chajtøjpädsøømy møødä Bernabé,
 mänit hajxy ñämaayyä coö hajxy jadähooc ween
 miñ miädia'agy ja'a sábado hänajty jaac miimbä,
 neby hajxy hänajty tøø yhuuc mädiaacpäñ.
 Mänitä Pablo jäya'ay hajxy may piadu'ubøjcä,
 møødä judíos hajxy, møødä ca'a judiöspähajxy, ja'a
 Diosmädia'agy hajxy hänajty mäbøjpä. Mänitä
 Pablohajxy miänaañ coö ja'a jäya'ayä Dios hajxy
 homiänaajä yhajodhädat.

⁴⁴ Coö ja'a sábado hänajty jadähooc
 yhabáatcumbä, mänitä cu'ughajxy jim miejch
 maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Tøø ja'a
 cu'ughajxy hänajty miädoyhaty coö ja'a
 Pablo ja'a Diosmädia'agy hänajty jadähooc
 miädia'agáangumbä.

⁴⁵ Coö ja'a judíos
 wyiindsøñhajxy jaduhñ yhiixy coö ja'a
 cu'ughajxy hänajty jaançh tehñ miay tøø miech
 Diosmädia'agyhamädoowhijpä, mänit hajxy
 jiootma'ty. Mänit hajxy tiägøøyy mänaambä
 cooc tyijy ja'a Pablohajxy hänajty yhøhnda'agy.
 Wiingapxpéjtäbä Pablohajxy hänajty jaduhñ.
⁴⁶⁻⁴⁷ Pero cabä Pablohajxy ñä'ägä møjpädaacy.
 Mänit hajxy yhadsooyy:

—Jaduhñ højtsä Dios tøø xwyiinguexy coö
 højts mijts judiöspä jayøjp nyajwiingapxø'øwät

ja'a mädia'agy ja'a Jesúscøxpä. Pero caj mijts hädaa mädia'agy mnä'ägä mädowna'añ. Coo hajxy jaduhñ mga'a mæbøga'añ, paady jaduhñ quia'a hawiinmatsä coo hajxy homiänaajä mjugyhádät nebiä Dios homiänaajä jiugyhatiän. Cab højts mijts hädaa mädia'agy nyajmøødmädia'agaannä. Jim højtsä jäya'ay nøcxy nnä'ägä yajwiingapxø'øwaannä, ja'a hajxy ca'a judíospä. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän.

⁴⁸ Coo hajxy jaduhñ miädooyy, ja'a hajxy ca'a judíospä, mänit hajxy xioondaacpøjcy. Mänit hajxy tiägøøyy mänaambä coogä Diosmädia'agy ja'a Jesúscøxpä jiaančh tehñ yhooyä. Mänit hajxy nägøxiä miäbøjcy, pønjetiä Dios hänajty tøø yajnähdiy coo hajxy jiugyhada'añ homiänaajä nebyje'e jiugyhatiän. ⁴⁹ Mänitä Diosmädia'agy ja'a Jesúscøxpä tiägøøyy wa'xpä wiinduhmyhagajpt. ⁵⁰ Mänitä mäyøøjäya'ayhajxy jiøjcapxøøyyä møødä to'oxiøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty Dioswiingudsähgøøbiä. Jaduhñ hajxy ñämaayyä coo ja'a Pablo miädia'agyhajxy quia'a mæbøjcäxät. Ja'a judíowskiindsønñhajxy jaduhñ mänaan. Jaduhñ hajxy hänajty miänaambä coo ja'a Pablohajxy yhöxpäbo'owøøjät. ⁵¹⁻⁵² Mänitä Pablo ja'a tiecy hajxy wyiinxijty wyiinwojpy, weenä naaxoc jaduhñ quiøxy ca'ay. Hijxtahnd hajxy jaduhñ yajcähxø'c coo ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty nämay quia'a mæbøga'añ. Pero ja'a jäya'ayhajxy hänajty mæbøjpä, jaančh tehñ xioondaacp hajxy hänajty. Høxtä piaatypä Dioshespíritu hajxy hänajty. Mänitä Pablohajxy

jim chohnnä mөөdä Bernabé. Mänit hajxy jim ñöcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Iconio.

14

¹ Mänitä Pablohajxy jim miejch Iconio. Coosábado yhabaaty, mänit hajxy ñöcxy maa ja'a judíos ja'a chajtøjc-hajxiän. Mänitä Pablo ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwiingapxöøyy. Mänitä jäya'ayhajxy may miäbøjcy, mөөdä judíoshajxy, mөөd hajxy ca'a judíospä. ² Pero cabä judíoshajxy nägøxiä miäbøjcy. Mänitä jäya'ayhajxy jiojcapxöøyyä, ja'a hajxy hänajty ca'a judíospä, ja'a hajxy hänajty mäßbjpä. Jaduhn hajxy jiojcapxöøyyä coo ja'a Pablo miädia'agy hajxy quia'a mäßbjcäxät. Ja'a judíoshajxy jaduhn mänaan, ja'a hajxy hänajty ca'a mäßbjpä. Jaduhn hajxy hänajty miänaambä coo ja'a Pablohajxy wyiingapxpedøøjät. ³ Jejquiä Pablohajxy jim jiaac hijty Iconio. Cabä Diosmädia'agy hajxy hänajty tsähgø'ø-tsähgø'ø ñä'ä mädia'agy. Jaduhn hajxy hänajty miädia'agy coogä Dios hajxy xjiaanč tehñ chójcäm. Madiu'u ja'a Pablo pa'am hajxy hänajty yajnaxy. Hijxtahnd hajxy hänajty yajcähxø'py jaduhn coo ja'a Pablo ja'a Jesús ja'a miäjaa hajxy hänajty tøø mio'oyii. Hix, ja'a Jesús ja'a miäjaahaamä pa'am hajxy hänajty yajnaxy. Jaduhnä cu'ughajxy hänajty ñajuø'øy coo ja'a Dios hajxy tøyhajt xjiaanč tsójcäm. ⁴ Pero cabä cu'ughajxy hänajty tiu'ugmädia'aguiä. Näje'e ja'a judíos miädia'agy hajxy hänajty miäbøjcä. Näje'e ja'a Pablo miädia'agy hajxy hänajty miäbøjcä. Dioswiinguexiä Pablohajxy hänajty tiuumby mөөdä Bernabé. ⁵ Mänitä

mõjtuunḡmøødpähajxy quiojyquiapxytiuuñ coo ja'a Pablohajxy quiuhga'adsóøjät. Jaduhnä judíoshajxy piamánaambä møød hajxy ca'a judíospä. ⁶ Coo ja'a Pablohajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy jim piäyø'cy. Mänit hajxy ñøcxy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Licaonia, møød maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Listra møød Derbe. ⁷ Mänitä Diosmädia'agy hajxy jim tiägøøyy yajwiingapxøøbiä Licaonia-naaxooty wiinduhmyhagajpt.

⁸ Jimä pa'amjäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Listra. Tecymiuquiä mähdiøjc hänajty tøø myiñ tøø quia'ay. Cahnä hänajty mänaa yo'oyø'øgy. ⁹ Jiaanč tehñ yhamädoowhijpiä mähdiøjc hänajty waambatiä Pablohajxy hänajty miädia'agy. Coo ja'a Pablo ja'a mähdiøjc jaduñ yhijxy coo ja'a mähdiøjcä jioot hänajty tøø piäda'agy coo miøcpøgät, møød coo hänajty miäbøcy coo ja'a Pablo ja'a Jesús miäjaa hänajty miøødhajtä, ¹⁰ mänitä Pablo ja'a mähdiøjc ñämaayy:

—Pädø'øg, tänaayyø'øg.

Møcä Pablo jaduñ miänaañ. Mänitä craa jiaanč tänaayyø'cy. Mänit hoy tiägøøñä yohbiä. ¹¹⁻¹² Coo ja'a cu'ugä craa hajxy jaduñ yhijxy coo hänajty tøø miøcpøcy, mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä yhamdsoo hayuuc-haambyhajxy:

—Tøø ja'a Zeus hajxy xñägädáacäm møødä Hermes, ja'a hajxy nwiingudsähgøøyyämbä. Tøø hajxy jaduñ ñibiäda'agyii neby jäya'ayän —nømä Pablohajxy ñänøømä.

Jaduñä Bernabé hänajty yhajodhadyii nebiä Zeusän. Haa ja'a Pablo, jaduñ hänajty je'e

yhajodhájtabä nebiä Hérmesän, je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hänajty jiaančh tehṃ miädia'agy. 13-14 Pero cabä Pablohajxy hänajty wyiinjuø'øy waam̄baty hajxy hänajty ñänømyii. Hoorä, jimä tsajtøjc hänajty tu'ug cajtpa'a maa ja'a cu'ugä Zeus hajxy hänajty wyiingudsähgø'øyän. Ja'a jäya'ay hänajty jim̄ tuumbä teedy, mänitä waj may yajmejch maa ja'a Pablohajxy hänajty cajtpa'a tøø miähmø'øyän. Mayyä pøjy jaduhṃ yajmejtspä. Mänitä Pablohajxy tiägøøyyä wiingudsähgøøyyäbä. Ja'a cu'ughajxy møødä teedy, je'e hajxy hänajty mäwiingudsähgøøby. Mänitä teedyhajxy tiägøøyy mänaambä coogä waj hajxy hänajty yoxa'añ ja'a Pablocøxpähajxy. Hagriegohaam hajxy jaduhṃ miänaañ. Coo ja'a Pablohajxy jaduhṃ wyiinjuøøñä nebiä cu'ughajxy hänajty jiatcø'owa'añ, mänitä Pablohajxy tiägøøyy tajpä maabiä. Mänitä wyit hajxy quiøø'ch. Mänit hajxy jim̄ tiägøøyy cu'ughagujc. Mänit hajxy yaaxy:

15 —Mägu'ughajpädøjc, ca'a hõjts xwyiin-gudsähgø'øy. Jäya'ay hõjts nej mijtsän. Paady hõjts yaa tøø nmech maa mijts mgajptän, coo hõjts mijtsä Diosmädia'agy nyajwiingapxø'owät, jaduhṃä Dios juppiä ja'a miädia'agy hajxy mmäbøjcät. Jéquiänä Dios ja'a tsajt yhädiuun̄, møødä naaxwiin, møødä mejy, møød tijaty jaac jii, cøxiä. Jaduhṃä Dios miäna'añ coo hajxy je'e mwiingudsähgøøñät, coo ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy mnajtshixøøñät, ja'a ca'a tsoobaatpä. 16 Hijty, jaduhṃä Dios hijty miäna'añ coo ja'a jäya'ayä yhamdsoo cuhdujt hajxy ween yajtuñ. 17 Homiänaajä ja'a Dios yajcähxø'øgy coo hojioot

jiaančh teh̄m̄ miøødä maa mijtscøxpän, møød coo yajtu'uy coo yajta'xy, møød coo ja'a camä tu'u yaghoyø'øy, jaduñ hajxy ngaayy nhúucäm jootcujc —nømä Pablohajxy miänaañ.

¹⁸ Hobiänejpia ja'a Pablo ja'a cu'ug hajxy jaduñ yajmábøjcy coo ja'a waj hajxy quia'a yóxät, coo ja'a Pablohajxy jaduñ quia'a wiingudsähgø'øwøød møødä Bernabé.

¹⁹ Mänitä judiøshajxy näje'e miehch. Antioquia hajxy hänäjty choñ møød Iconio. Mänitä cu'ug hajxy yajmábøjtägajch cooc tyijy ja'a Pablohajxy hänäjty yhöñda'agy møødä Bernabé. Mänitä cu'ugä Pablo hajxy jaduñ jia ca'ch. Jaduñ hajxy hänäjty yhajodhaty coo ja'a Pablo hänäjty tøø yho'ogy, pero cab hänäjty tøø ñä'ä ho'pä. Mänitä Pablo hajxy hoy yhöxwich cajtpa'a. ²⁰ Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänäjty jaduñ tøø miäbøquiäbä, mänitä Pablo hajxy hoy jiuhmugø'øy. Mänitä Pablo jadähooc wyiinmahñmejch. Mänitä Pablohajxy jaduñ jilby tiägøøguiumbä cajptooty møødä mäbøjpadøjc. Cujaboomä Pablohajxy jim̄ chohñ møødä Bernabé. Mänit hajxy ñøcxy maa ja'a cajpt hänäjty jaduñ xiøhatiän Derbe.

²¹ Coo ja'a Pablohajxy jim̄ miehch Derbe, mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy hawaan hayaaxøøbiä. Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy may miäbøjcy. Mänitä Pablohajxy jim̄ wyiimbjçumbä. Mänit hajxy jim̄ ñøcxtägajch Listra, møød jim̄ Iconio, møød jim̄ Antioquia, majaty hajxy hänäjty tøø yhuuc hoobiän. ²² Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänäjty tøø miäbøquiäbä, mänit hajxy wyiingapxøøyyä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy

hamuumdu'joot pianócxät tehngahnä, hoy hajxy jaduhñ cu jia mänax cu jia yajnañ ja'a tsaachpä ja'a peenä. Mänit hajxy jaduhñ jim ñócxät Dioswiinduum. ²³ Majatiä Pablohajxy hänajty wiädity, wyiinguejxyp hajxy hänajty pøn jaduhñ jim túnäp wiindsón maa ja'a tsajtøjcän. Mänitä Pablo ja'a Dios hajxy pia'yaaxy coo hajxy jaduhñ quiuweendähadóøjät ja'a Díósäm, ja'a hajxy hänajty tøø miäbóquiäbä. Jaguiay jayhu'uguiä Dios hajxy hänajty miänuu'xta'agy.

²⁴ Mänitä Pablohajxy jim ñaxøøyy møødä Bernabé maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Pisidia. Møød hajxy jim yhoobiä maa ja'a naax hänajty xiøhjäpän Panfilia. ²⁵ Mänitä Pablohajxy jim jadähooc miéjtscumbä Perge. Jimä Diosmädia'agy hajxy jadähooc yajwá'xcumbä. Mänit hajxy ñócxý jadähooc Atalia. ²⁶ Jim hajxy jadähooc hoy biarcotägø'øý. Mänit hajxy jim ñóxcumbä Antioquíä maa hajxy hänajty jaduhñ tøø yhuuc tsohndaacpäñ, maa hajxy hänajty jaduhñ tøø wyiinguexyijän coo ja'a Dios ja'a tiuung hajxy tiuunät. Coo hajxy jaduhñ jim miejtstägajch Antioquíä, yaghabejt hajxy jaduhñ nebiä Dios hänajty tøø yhane'emiän coo hajxy jaduhñ tiunät. ²⁷ Coo hajxy jim miejch Antioquíä, mänitä Pablo ja'a mäbøjpadøjc hajxy wioomujcy. Mänit hajxy miädiaacy nebiatiä Dios hajxy hänajty tøø piuhbedyijän, møød coo ja'a Dios cuhdujt jaduhñ tøø yecy coo ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ miäbøjpäñ, ja'a hajxy hänajty jaduhñ ca'a judióspä. ²⁸ Jejquiä Pablohajxy jim yhiyty Antioquíä. Xyiicy xioondaacy hajxy jaduhñ møødä

mäbøjpädøjc-hajxy.

15

¹ Mänitä jäya'ayhajxy jaduhñ jim näje'e miejch Antioquía. Judea hajxy hänäjty tøø chohnda'agy. Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy yajnähiçøøyyä coo hajxy jaduhñ quiudiúnät nebiä Moisés hänäjty jegyhajty tøø yhane'emiän, coo hajxy yajcircuncidarhädät. Cooc hajxy jaduhñ quia'a cudiúnät, cábac hajxy jaduhñ ñähwá'adsät. Ja'a jäya'ayhajxy hänäjty jim tsohm̄bä Judea, je'edsä mäbøjpädøjc hajxy jaduhñ yajnähiçøøyy. ²⁻³ Pero cabä Pablohajxy jaduhñ quiumaayy coo ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduhñ yajnähiçø'øwøøjät. Mänitä Pablo ja'a mädia'agy hajxy jaduhñ yajcapxiçøøyy coo ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduhñ quia'a mäbøgät neby hajxy hänäjty tøø yajnähiçø'øyijän coo hajxy tsipcøxp yajcircuncidarhädät. Mänitä Pablohajxy jim quiejxä Jerusalén møødä Bernabé, møødä wiinghäna'c-hajxy. Ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduhñ mäguejx coo ja'a tsip ja'a pleetä jaduhñ ween nøcxy yajcøxy yajmay. Ja'a jäya'ayhajxy hänäjty jim tuumbä Jerusalén maa ja'a tsajtøjcän, je'edsä tsip ja'a pleetä hajxy hänäjty miøødyajcøxaamby miøødyajmayaamby, jaduhñ hajxy quia'a tsipyajpädø'nät. Coo ja'a Pablohajxy jim tiu'ubøjcy Antioquía, mänit hajxy jim ñaxøøyy maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Fenicia, møød jim maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Samaria. Jimä Pablo ja'a mäbøjpädøjc hajxy miøødmädiaacy, ja'a hajxy hänäjty tsänaabiä jim Fenicia møød jim Samaria. Jaduhñä Pablohajxy miädiaacy coogä jäya'ayä

Diosmädia'agy hajxy hänajty tøø piadu'ubøcy, ja'a hajxy hänajty ca'a judíospä, møød coogä yhamdsoo cuhdujt hajxy hänajty tøø ñajtshixøøñä. Coø ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy jaduñ jiaanč tehñ xioon_udaacy.

⁴ Coø ja'a Pablohajxy jim_u miejch Jerusalén møødä Bernabé, mänitä mäbøjpädøjc-hajxy jim_u yhamugøøyy maa ja'a tsajtøjcän, møødä Dioswiinguexypähajxy, møødä tsajtøjc-wiindsøn_hhajxy. Mänitä Pablohajxy miädiaacy nebiatiä Dios hajxy hänajty tøø piuhbedyijän. ⁵ Jimä fariseoshajxy näje'ebä. Tøø ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäbøjpä ja'a Jesucristocøxpä. Mänit hajxy tiänaayyø'cy. Mänit hajxy miänaañ:

—Tsipcøxpä mäbøjpädøjc-hajxy yajcircunci-darhápät, hoy hajxy jaduñ quia'a jagä judíospä; weenä mädia'agy hajxy jaduñ quiudiuñ nebiä Moisés jecy yhanehmiän —nømä fariseoshajxy miänaañ.

⁶ Mänitä Dioswiinguexypähajxy yhamugøøyy møødä tsajtøjc-wiindsøn_hhajxy. Mänit hajxy tiägøøyy mädiaacpä waambatiä fariseoshajxy tøø miäna'añ. ⁷ Mänitä Pedro tiänaayyø'cy mädiaaccujc. Mänit yajcapxøøyy:

—Puhya'adiøjc, mnajuøøby hajxy jaduñ coočä Dios jecy xwyiinguejxy coočä jäya'ayä Diosmädia'agy nyajwiingapxó'øwät, ja'a hajxy ca'a judíospä, coø hajxy miäböğät, jaduñ hajxy ñähwa'ads quiuhwá'adsät. ⁸ Haa ja'a Dios, xyhixyhájtämä njootä njuøhñdyhajxy. Coø ja'a Diosmädia'agy hajxy jaduñ miäbøjcy, ja'a ca'a judíospä, mänitä Dioshespíritu hajxy mióoyyabä, nebiä Dios ja'a yhEspíritu hajxy tøø xmióoyyäm

højtshájtäm. Jaduhnä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a nähwaatstaact hajxy jaduhn piaatpä, neby højts tøø nbáatäm. ⁹ Tu'cuhdujtä Dios hajxy tøø xyajnáhwaats tøø xyajcuhwáatsäm møødä cajpä judíospähajxy. Coo hajxy jaduhn tøø miäbøjpä, paadiä piojpä quiädieeyhajxy tøø ñähwaatspä. ¹⁰ Pero jaduhn mijts mja mäna'añ coo ja'a cajpä judíospä ja'a mädia'agy hajxy jaduhn quiudiúumbät nebiä Moisés jecy yhanehmiän. Ni højts pedyii nga'a cudiúunäm, højts judíoshájtäm. Ni højtsä nhapä ndeedyhajxy hijty jegyhajty hoy quia'a cudiúunämbä. Coo mijts jaduhn mja mäna'añ coo ja'a cajpä judíoshajxy jaduhn quiudiúumbät, jaduhn hajxy myajcähxø'øgy nebiä Dios ja'a miädia'agy hajxy mga'a mäßøjcäbän. ¹¹ Pero jaduhn hajxy nnajuøøyyäm coo ja'a Jesús hajxy tøø xñä'ä yajnáhwáatsäm tu'cuhdujt, møød højts judíospähájtäm, møødä cajpä judíoshajxy. Hojiootä Jesús jaduhn miøødhajpy maa højtscøxphájtäm —nømä Pedro miänaañ.

¹² Mänitä mäßøjpädøjc-hajxy miädiaacpádøøyy, ja'a hajxy hänajty jim tsánaabiä Jerusalén. Mänitä Pablohajxy tiägøøyy mädiaacpä møødä Bernabé nebiatiä Dios ja'a miäjaa hänajty tøø yajcähxø'øgy maa ja'a jäya'aguiøxpähajxiän, ja'a cajpä judíospähajxy, møød nebiatiä Pablo ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hajxy hänajty tøø tiuñ. ¹³ Coo ja'a Pablohajxy jaduhn miädiaacpádøøyy, mänitä Santiago miänaañ:

—Puhya'adiøjc, huuc tunä mayhajt hajxy, huuc hamädoowhit hädaa mädia'agy hajxy. ¹⁴ Jaduhnä Simón tøø miädia'agy coo ja'a Dios ja'a hojioot

miøødhajnä maa ja'a jäya'aguiøxpähajxiän, ja'a hajxy cajpä judíospä, møød coo ja'a Dios wyiim-biy pønjaty jaduñ quiu'ughádäp. ¹⁵ Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän nebiä profetadøjc-hajxy jecy quiapxy miädiaaquiän coo ja'a Dios hojioot hñajty miøødhada'añ maa ja'a jäya'aguiøxpähajxiän, ja'a hajxy cajpä judíospä. Jaduhñä profeta Amós jecy quiujahy quiuguee'ch ¹⁶ coo ja'a Dios jaduhñ miänaañ:

Nguexám̄biøchä nguguexy coo ween jaduhñ yhanehm̄bä nebiä David jecy yhanem̄iän, ¹⁷ jaduhñhøchä jäya'ayhajxy xwyiin-gudsähgø'øwät,

ja'a hajxy cajpä judíospä, pønjátyhøch tøø nwiim-biy cooçh je'e ngu'ughádät.

¹⁸ Jéquiänä Dios jaduhñ miänaañ coo jaduhñ yajtøjiada'añ.

¹⁹ Mänitå Santiago jiaac mänaañ:

—Tøyhajt jaduhñ nebiä Diosmädia'agy miäna'añän. Cab jaduhñ yhahixø'øy coo ja'a mæbøjpädøjc hajxy nhanéhm̄mät, ja'a hajxy ca'a judíospä. Cab hajxy nnämáayyanät coo højtsä nguħdujt hajxy xpiahíxämät, højts judíoshájtäm. ²⁰ Jaduhñ mæbøcypiä, tsøc hajxy yajnåaayøøyyäm coo hajxy jaduhñ quia'a tsú'udsät tijatiä jäya'ayhajxy tøø yoxy quepychechwiinduum, møød coo wiingto'oxiøjc hajxy quia'a møødmá'awät, møød coo animal hajxy quia'a tsú'udsät ja'a jañø'xiee'xypä, møød coo animalnø'ty hajxy quia'a hu'ug quia'a jøø'xät. ²¹ Jaduhñä Moisés jecy quiujahy coo højts jaduhñ nguħdujthájtämät, højts judíoshájtäm. Jaduhñ

højts wiindu'ugpoo'xxiøø nyajnahixóøyyäm maa ja'a tsajtøjcän wiinduhmyhagajpt.

²² Mänitä mæbøjpädøjc-hajxy nägøxiä quiojyquiapxyhajty møødä Dioswiinguexypähajxy, møødä tsajtøjc-wiindsønhajxy, coo ja'a cunocy hajxy jim quiéxät Antioquía, coo ja'a Pablohajxy miødhadøøjat møødä Bernabé. Mänitä Judashajxy jaduñ wyiinguejxä møødä Silas coo hajxy jaduñ quiunocyhädät. Jimä Judashajxy hänajty quiopc-haty møødä Silas maa ja'a tsajtøjcän. Mejtstu'u ja'a Judas hänajty xiøhaty møødä Barsabás. ²³ Mänitä mæbøjpädøjcä nocy hajxy yhädiuñ. Mänitä Pablo ja'a nocy hajxy yajcø'dägøøyyä coo hajxy miänøcxät Antioquía. Jaduhnä nocy hajxy quiujahy:

“Puhya'adiøjc, mijts hädaa nocy nyajnäguejxyp, mijts ca'a judiøspä, coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø mmæböcy, pønjaty jim tsänaaby Antioquía, møød jim Siria, møød jim Cilicia. Højts hädaa nocy tøø nhädiuñ, højts mæbøjpädøjc yaa hijpä Jerusalén, møødä Dioswiinguexypähajxy, møødä tsajtøjc-wiindsønhajxy. ²⁴ Tøø højts jaduñ nmädoyhaty coo højtsä nmägu'ughajpähajxy näje'e jim tøø yhoy maa mijtsän. Ca'a yhøjts jaduñ nguejx; hamdsoo joot hajxy jim tøø ñøcxy. Jaduhñ højts tøø nmädoyhaty coo mijtsä häna'c xjia wi'i wyiinhøøna'añ, ja'a hajxy jim tøø yhöyyäbä maa mijtsän, møød coo mijts näje'e tøø myajwiinhøøñ. ²⁵ Coo mijtsä häna'c jaduñ xjia wi'i wyiinhøøna'añ, paady højts tøø ngojyquiapxyhaty coo højtsä nmägu'ughajpä nämetsc jim nguéxät maa mijtsän näguipxy møødä

Pablo mөөдä Bernabé. Højtsä Pablo njaanč tehм chojpy njaanč tehм pia'häyooby mөөдä Bernabé. ²⁶ Jaanč tehм yhooyä Pablo ja'a Jesucristo hajxy miäduñ. Coö hajxy jaduhñ hoy miäduñ, paady hajxy mayhooc tөө jia wi'i yagho'oga'añii. ²⁷ Ja'a Judas højts nwiinguejxyp mөөдä Silas coö hajxy jim ñócxät maa mijtsän. Hajäya'ayhaam mijts jaduhñ xmiөөdmädia'aga'añ waambaty højts cham njaay ngueechän nocyquiөxp. ²⁸⁻²⁹ Jaduhñ højtsä Dioshespíritu tөө xmiөөdcojyquiapxyhaty coö mijts nhané'emät coö hajxy mga'a tsú'udsät mädyijaty animal ja'a häna'c tөө yoxy quepychechwiinduum, mөөд coö animal hajxy mga'a tsú'udsät ja'a jañ'xiee'xypä, mөөд coö wiingto'oxiөjc hajxy mga'a mөөdmá'awät. Coö hajxy jaduhñ mgudiúnät, jaduhñ hajxy mniyaghoyө'өwөjät. Cabä wiingcuhdujt yaghane'ema'añ. Ja'a Dios hajxy jaduhñ xcwieendähädäp." Jaduhñä mäbөjpädөjcä nocy hajxy yhädiuuñ, ja'a hajxy hänajty jim hijpä Jerusalén.

³⁰ Mänitä Pablohajxy jim tiu'ubөjcy mөөдä Bernabé, mөөдä Judas, mөөдä Silas. Mänit hajxy jim ñөcxy Antioquia. Coö hajxy jim miejch, mänitä mäbөjpädөjc-hajxy nägөxiä jim yhamugөөyy maa ja'a tsajtөjcän. Mänitä Pablo ja'a mäbөjpädөjcä nocy hajxy yajcө'dägөөyy. ³¹ Mänitä mäbөjpädөjcä nocy hajxy quiapxy. Mänit hajxy jiaanč tehм jiootcugөөyy je'eguiөxpä coö hajxy jaduhñ quiapxmөcpөjcä nocyhaam. ³² Mänitä Diosmädia'agy hajxy yajwiingapxөөyyä. Ja'a Judashajxy jaduhñ capx mөөдä Silas. Yoñ

hajxy jaduñ quiapxy miädiaacy. Diosquexiä Judashajxy hänajty møødä Silas nämetsc. ³³ Maxiøø ja'a Judashajxy jim yhijty Antioquia møødä Silas. Coø hajxy hänajty wyiimbidaannä, mänit hajxy ñämaayyä coø ja'a Dioscujú'uyäp hajxy jim nõcxy yecy Jerusalén. Mänitä Judashajxy ñøcñä Jerusalén maa hajxy hänajty tøø yhuuc tsoñdaacpäñ. ³⁴ Pero cabä Silas ja'a Judas pianøcxy. Jim miähmøøyy Antioquia ³⁵ näguipxy møødä Pablo møødä Bernabé. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy yajwiingapxøøbiä näguipxy møødä mäbøjpädøjc-hajxy nämaybiä.

³⁶ Mänitä Pablo ja'a Bernabé cujecy ñämaayy:

—Jam jadähooc wädíjtäm majatiä Diosmädia'agy hoy nyajwá'xäm. Jamä mäbøjpädøjc cuhíxäm pø tehñgahnä ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy pianøcxy.

³⁷ Jia nähadsow ja'a Bernabé jaduñ. Mänit jaduñ jia mänaañ coø ja'a Juan Marcos hajxy cu miødhajty. ³⁸ Pero cabä Pablo jaduñ miänaañ coø ja'a Juan Marcos hajxy jaduñ miødhädät je'eguiøxpä coø ja'a Juan Marcos hajxy hänajty tøø piuhwa'achii mänaa hajxy hänajty jim wiäditiän Panfilia maa ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty yajwa'xiän. ³⁹ Coø ja'a Pablo hänajty quia'a tu'ugmädia'aguiä møødä Bernabé, paady hajxy mänit ñiwia'xä. Mänitä Bernabé ja'a Marcos wiowø'cy. Mänit hajxy tiägøøyy barcojooty. Mänit hajxy jim nõcxy mejyhawiimb maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Chipre. ⁴⁰ Haa ja'a Pablo, mänit je'eduhñ miänaañ cooc ja'a Silas hänajty miøødwädita'añ. Mänitä mäbøjpädøjcä Dios hajxy miänuu'xtaacy coø ja'a Pablohajxy

puuhbedøjät. Mänitä Pablohajxy tiu'ubøjnä møødä Silas. ⁴¹ Mänit hajxy jim ñaxøøyy Siria møød jim Cilicia. Majatiä Pablohajxy hänajty wiädity, jimä mäßøjpädøjc hajxy hänajty quiapxmøcpøcy.

16

¹ Mänitä Pablohajxy jim ñøcxy Derbe. Coø hajxy jim tiu'ubøjcumbä, mänit hajxy jim ñøxcumbä Lистра. Jimä craa hajxy tu'ug hoy piaady. Timoteo ja'a craa hänajty xiøhaty. Miäßøjpiä Timoteo ja'a Diosmädia'agy hänajty. Ja'a Timoteo ja'a tiajjä, judía hänajty je'e. Jaanä miäßøjpiä Diosmädia'agy hänajty je'ebä. Ja'a Timoteo ja'a tieediä, ca'a hänajty je'e jiidiosä. ² Quiumaabiä mäßøjpädøjcä Timoteo hajxy hänajty, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Lистра møød jim Iconio. ³ Mänitä Pablo ja'a Timoteo ñämaayy coø hänajty miøødwädita'añ. Pero cahnä Timoteo hänajty yajcircuncidarhaty. Mänitä Pablo ja'a Timoteo yajcircuncidarhajtä, jaduñä judiøshajxy jaduñ quia'a jootmä'adät. Hix, ñajuøøbiä judiøshajxy hänajty nägøxiä coø ja'a Timoteo hänajty quia'a yajcircuncidarhatyñä. Coø ja'a Timoteo ja'a tieedy hänajty quia'a judiosä, paadiä Timoteo hänajty quia'a yajcircuncidarhatyñä. ⁴ Mänitä Pablohajxy tiägøøyy wädijpä cajpt-cajpt møødä Silas møødä Timoteo. Majaty hajxy hänajty wiädity, jimä mäßøjpädøjc hajxy hänajty yajmädoyhaty waambatiä Dioswiinguexypähajxy hänajty tøø yhane'emiän, møødä tsajtøjc-wiindsøñhajxy, ja'a hajxy hänajty jim hijpä Jerusalén. ⁵ Jaanä jaduñä Pablo ja'a mäßøjpädøjc hajxy hänajty quiapxmøcpøjpä wiinduhmyhagajpt, paadiä

mäbøjpädøjcä Diosmädia'agy hajxy hänajty hoy jiaac tehm miäböcy. Møød hajxy hänajty jiaac tehm miayø'øy jabom-jabom.

⁶ Pero cabä Pablo cuhdujt hajxy choj mooyyä ja'a Dioshespíritäm coo ja'a Diosmädia'agy hajxy jim nõcxy yajwa'xy Asia. Paady hajxy jim jiaac wädiyty Frigia møød jim Galacia. ⁷ Mänit hajxy jim miejch maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Misia. Mänit hajxy jia mänaañ coo hajxy jim ñócxät maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Bitinia. Pero cabä Jesús yhEspíritu jaduñ miänaañ coo hajxy jim ñócxät. ⁸ Coo hajxy jim ñaxøøyy Misia, mänit hajxy jim miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Troas. ⁹ Mänitcoodsä Pablo jäya'ay tu'ug wyiinhijxy. Jim hänajty choon maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Macedonia. Tänaaby hänajty jaduñ. Mänitä Pablo ñämaayyä: “Huuc tunä mayhajt, jam højtsä Diosmädia'agy yajwiingapxóøyyäc jim Macedonia.” Jaduñä Pablo miänuu'xtaacä. ¹⁰ Coo ja'a Pablo jaduñ wyiinhijxy, mänit højts jaduñ nwiinmaayy coo højts jim njaanç nõcxät Macedonia. Jaduñ højts hänajty nwiinjuø'øy coo højtsä Dios hänajty tøø xwyiinguexy coo højtsä Diosmädia'agy jim nõcxy nyajwa'xy.

¹¹ Mänit højts hoy nbarcotägø'øy. Mänit højts jim ndsohñ Troas. Mänit højts nõcxy mejyhawiimb maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Samotracia. Mejihagujcä naax jaduñ. Cujaboom højts jadähooc nbarcotägøøguiumbä. Mänit højts njaac nõcxy mejyhawiimb maa ja'a cajpt hänajty jaduñ xiøhatiän Neápolis. Coo højts jim nmejch mejyhawiimb, mänit højts

nbarcopädsømnä. ¹² Mänit hōjts nnōcxumbä maa ja'a cajpt hänajty jaduhñ xiøhatiän Filipos, jim Macedonia-naaxpa'a. Jimä Rómabä jäya'ayhajxy hänajty nämay chāna'ay. Jim hōjts jaduhñ maxiøø nhijnä. ¹³ Coō ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänit hōjts jim nnōcxy mōjnøøba'a, jim cajtpa'a. Jimä judíos ja'a Dios hajxy hänajty naxy pia'ya'axy. Jimä to'oxiøjc-hajxy hänajty näje'e tøø yhamugø'øy. Mänit hōjts jim nhøxtaacy. Mänit hōjtsä jäya'ay ndägøøyy yajmøødmädiaacpä ja'a Diosmädia'agy, ja'a hajxy hänajty tøø yhamugø'øyäbä. Haagä to'oxiøjc hajxy hänajty je'e. ¹⁴ Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Lidia. Jim hänajty chooñ maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Tiatira. Hucywyit hänajty tiø'py, ja'a hojiatypä. Wyiingudsähgøøbiä Lidia ja'a Dios hänajty. Mänitä Dios ja'a Lidia yajmäbøjcy waambatiä Pablo hänajty yajnähixø'øy. ¹⁵ Mänitä Lidiahajxy hoy näbety nägøxiä mäduhñtiä hajxy hänajty jim yhity maa ja'a tiøjcän. Mänit hōjtsä Lidia xñämaayy:

—Pø mmänaamb hajxy jaduhñ coöchä Dios ja'a miädia'agy hamuumdu'joot nmäbøjcä, jam hajxy jim mejtsta'ag maačhä ndøjcän —nøm hōjts jaduhñ xñämaayyho'cy.

Mänit hōjts jim hoy nmejtsta'agy.

¹⁶ Wiinghooc hōjts hänajty jim nnōcxy maa ja'a Dios hajxy hänajty pia'ya'axiän. Tu'haamnøcxpä, jim hōjtsä cäxyiihäna'c tu'ug hoy nbaady. Cudoogø'øy hänajty je'eduhñ. Ja'a haxøøgpä hänajty miøød. Cuwiinmahñdy hänajty je'eduhñ. Cøxiä hänajty jaduhñ ñajuø'øy tijaty hänajty jadäänäp tunäänäp. Majiatiä xädø'øñ hänajty

ñámečhii coo hánajty jaduhñ cøxiä ñajuø'oy. Coo xädø'øñ hánajty mio'oyii, cøxiä wyiindsøn hánajty mioodiägach, mäduhñtiä hánajty quianarhaty. ¹⁷ Mänit højtsä cäxyihäna'c xpiadu'ubøjcy høxhaam. Mänit tiägøøyy yaaxpä jojpä:

—Yø'ø jäya'ayhajxy, ja'a Dios hajxy miäduumby, ja'a maas møc cuhdujt møødpä. Mijts hajxy xyajwiingapxø'øwaamb neby hajxy mnähwa'ads mguhwá'adsät.

¹⁸ Maxiøø højtsä quixy jaduhñ xpiawädiyty yáaxäp wáanäp. Coo ja'a Pablo jaduhñ chíjpänä coo ja'a quixy jaduhñ wyi'i ya'axy, mänitä Pablo ñäwa'wiimbijty. Mänitä Pablo ja'a haxøøgpä yhøxquejxy:

—Ja'a Jesucristocøxpøch miičh nhøxquexy; pädsøm jii by maa yø'ø cäxyihäna'cän —nømä Pablo miänaañ.

Mänitä haxøøgpä jaduhñ jiaančh pädsøømy.

¹⁹ Coo ja'a quixiä wyiindsøñhajxy jaduhñ yhi-jxy coo ja'a quixy hánajty jaduhñ tøø ñähwa'ačhii, mänit hajxy jaduhñ ñajuøøyy coo ja'a quixy hánajty jaduhñ quia'a canarhadaanä, møød coo xädø'øñ hajxy hánajty quia'a mo'owáanänä. Mänitä Pablo-hajxy miajtsä møødä Silas. Mänit hajxy yajnøcxä haguyc. ²⁰ Mänit hajxy jaduhñ ñäxø'øwøøyyä:

—Hädaa judíoshajxy, cajptyajma'p hajxy jaduhñ.

²¹ Wiingcuhdujt højts xjia wi'i yajnähixø'owáanäm. Cab hajxy hawiinmats nmäbøjcämät, je'eguiøxpä coo hajxy jim ndsøñäm Roma —nømä Pablohajxy ñänøømä.

Ja'a quixiä wyiindsøñhajxy jaduhñ mänaañ.

²² Mänitä Pablohajxy ñäbädø'cä ja'a cú'ugäm. Mänitä cuduunghajxy miänaañ coo ja'a Pablo

ja'a wyithajxy yajtsíjjäxät, møød coo hajxy wiobho'ogóøjät paxyhaam. ²³ Coo ja'a Pablohajxy hánajty tøø wiobho'ogyii, mänit hajxy hoy chumyii. Mänitä tsumyjiäya'agwieendähajpä yhanemä coo ja'a Pablohajxy hoy cwieendähadóøjät. ²⁴ Mänit hajxy hoy piäda'agyii hadsihxtuum jiiby pujxtøgooty. Pu'uyhawa'adsootiä tiecyhajxy jaduhñ yhame'mújcäxä.

²⁵ Cuptsuhmdä hánajty jaduhñ, jiibiä Pablo ja'a Dios hajxy hánajty pia'høy pia'ya'axy. Jiibiä miädsuymyjiäya'ayhajxy hánajty jaduhñ yhamädoowhity. ²⁶ Mänitä hujx møc ñajxy. Høxtä tsäyuuyy ja'a pujxtøjc jaduhñ. Cøjxä tøghaaw jaduhñ yhawa'açh. Møødä cadena jaduhñ cøjx pioty maa ja'a tsumyjiäya'ayhajxy hánajty jaduhñ quiuxochän. ²⁷ Coo ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä mia'abiädø'cy, mänit jaduhñ yhiixy coo ja'a tøghagø'øw hánajty jaduhñ tøø quiøxy hawa'açh. Mänit jaduhñ miänaañ cooc tyijy ja'a tsumyjiäya'ayhajxy tøø quiøxy päyø'ogy. Mänitä espada jiuu'ty. Niyagho'ogáanäp hánajty jaduhñ hamdsoo je'eguiøxpä coo hajxy cu piäyø'cy. ²⁸ Mänitä Pablo yaaxy:

—Ca'a jaduhñ mniyagho'ogyii. Chaa højts jaduhñ nägøxiä. Caj pøn tøø piäyø'ogy —nømä tsumyjiäya'agwieendähajpä ñämaayyä.

²⁹ Jaanç tehñ chähgøøby hánajty je'eduhñ. Høxtä tsäyuuby hánajty je'eduhñ. Mänitä jøøn hoy quioñ. Päyø'oguiä tiøjtägøøguiumbä. Mänitä Pablohajxy hoy wyiinjjicäda'agyii møødä Silas. ³⁰ Mänit hajxy yhøxwoobädsøømä pujxtøgooty. Mänit hajxy

miäyajtøwä:

—Wiindsøndøjc, ja wi'i ñähwa'adsáambøch høøch. Nébyhøch jaduhñ njatcø'øwat.

Ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä jaduhñ mänaañ. ³¹ Mänitä Pablohajxy yhadsooyy:

—Coo hajxy jaduhñ mmäbøgät ja'a Wiindsøn Jesúsøxpä, jaduhñ hajxy mnähwä'adsät mäduhñtiä hajxy jim mhity maa ja'a mdøjcän.

³² Mänitä tsumyjiäya'agwieendähajpä ja'a Dioscapxy ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy yajwiingapxø'øyii mäduhñtiä hajxy hänäjty jim yhity maa ja'a jiøøn maa ja'a tiøjcän. Ja'a Pablohajxy jaduhñ mäyajwiingapxøøyy. ³³ Moññä hänäjty jaduhñ. Mänitä Pablohajxy hoy yajtsi'iyii møødä Silas majaty hajxy hänäjty jaduhñ tøø chaaçhø'øyän. Ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä jaduhñ mäyajtsiiw. Mänit hajxy nägøxiä hoy ñäbety mäduhñtiä hajxy hänäjty jiiby yhity maa ja'a jiøøn maa ja'a tiøjcän. ³⁴ Mänitä Pablohajxy jim wioonøcxä maa ja'a craa tiøjcän. Mänit hajxy yajcaayy yaghuucä. Jaançh tehñ xioonndaac ja'a craahajxy jaduhñ je'eguiøxpä coo ja'a Dioscapxy ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty tøø miäbøcy.

³⁵ Coo jioøøyy, mänitä cuduungå policía hajxy quiejxy maa ja'a pujxtøjcän. Mänitä policía ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä hajxy hoy ñäma'ay coo ja'a Pablohajxy ween yhøxmächii møødä Silas.

³⁶ Mänitä Pablo hoy ñämaadiägachii:

—Tøøchä cuduunghajxy jaduhñ xyhane'emy cooçh mijts nhøxmádsät. Nøcx hajxy jaduhñ jootcujc.

³⁷ Mänitä Pablo ja'a policía ñämaayy:

—Højts, Roma højts nxønaxy. Jaduhñ højts cuhdujt nmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän. Hoy højts jim nja xønaxy Roma, tøø højtsä cuduung xyajwobho'ogyii hijxwiinduum. Hoy højts tii pojpä tii cädieey nga'a jagä møødä, tøø højts xyajtsumyii. Hoorä, tsähdiuumbä cuduunghajxy jaduhñ coo højts jaduhñ tøø xchaächtüñ. Paady højts hamee'ch xjia wi'i yaghøxmasda'añii. Ween højts miñ xyhamdsoo høxmach —nømä policíahajxy ñämaayyä.

³⁸ Mänitä cuduunghajxy hoy yhawáanäxä waambatiä Pablo hñajty tøø miäna'añ. Coo ja'a cuduunghajxy jaduhñ miädooy coogä Pablohajxy hñajty jim xiønaxy Roma, mänit hajxy chähgøøbiøjcy. ³⁹ Mänitä Pablohajxy hoy ñäma'ayii møødä Silas:

—Huuc tunä mayhajt hajxy, højts huuc mämée'xäc —nømä cuduunghajxy hoy miäna'añ.

Mänitä Pablohajxy yhøxmájtsänä. Mänit hajxy miänuu'xtaacä coo hajxy jim chóonät Filipos. ⁴⁰ Coo ja'a Pablohajxy piujxtøjpädsøømy, mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a Lidia tiøjcän. Mänitä mähøjpädøjc-hajxy jim yhamugøøyy. Mänit hajxy quiapxmøcpøjcä ja'a Pablo. Mänitä Pablohajxy jim chohñnä møødä Silas.

17

¹ Mayhagajptä Pablohajxy ñaxøøyy, møød jim Anfípolis, møød jim Apolonia. Mänit hajxy jim miejch maa ja'a cajpt hñajty xiøhatiän Tesalónica. Jimä judíos ja'a chajtøjc-hajxy hñajty tu'ug. ² Jaduhñä Pablo hñajty quiuhdujthaty coo jaduhñ chajtøjyo'oy. Wiindu'ugpoo'xxiøø

hänajty jaduhñ jim ñøcxy maa ja'a tsajtøjcän. Tägøøghoocä Pablo jim yhooyy maa ja'a tsajtøjcän jim Tesalónica. Jimä Pablo ja'a jäya'ay hänajty miøødcapxy miøødmädia'agy. Ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty yajcapxiøøby. ³ Jaduhñä Pablo hänajty quiapxtøy coo jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coogä Dios ja'a Mesías hänajty yaa quiexa'añ hädaa yaabä naaxwiin, møød cooc hänajty yho'oga'añ, møød cooc hänajty jiuypiojtägatsa'añ:

—Ja'a Jesúshøch mijts nyajmøødmädiaacy. Jue'e je'e, ja'a Mesías je'e, ja'a Dios jecy ñänøømäbä cooc hänajty yaa quiexa'añ ho'pä —nømä Pablo miänaañ.

⁴ Näje'e ja'a judíoshajxy miäbøjcy. Nämayyä jäya'ayhajxy miäbøjpä, ja'a hajxy hänajty ca'a judíospä, ja'a Dios hajxy hänajty wiingudsähgøøbiä. Nämayyä to'oxiøjc-hajxy miäbøjpä, pønjataä ñihyhaphajxy hänajty jim tuungmøød hagujc. Mänitä Pablohajxy miägu'ugpøjcä møødä Silas, ja'a jäya'ayhajxy hänajty tøø miäbøquiäbä. ⁵ Coo ja'a Pablohajxy jaduhñ miägu'ugpøjcä, mänitä judíoshajxy jiootma'ty, ja'a hajxy hänajty ca'a mäbøjpä. Mänitä haxøøghäna'c-hajxy hoy wioomugyii. Mänit hajxy ñämaayyä coo hajxy ween quiajptyajma'ady. Mänitä haxøøgjäya'ayhajxy miädoyhajty cooc tyijy ja'a Pablohajxy hänajty jim tøø miech maa ja'a Jasón ja'a tiøjcän. Jue'e ja'a haxøøgjäya'ayhajxy hänajty jiatcø'øwa'añ møødä judíoshajxy, jimä Pablohajxy hänajty yajnøcxa'añii hagujc. Mänitä Jasón ja'a tiøjc hadsip yhajahmduütäxä. ⁶ Coo ja'a Pablohajxy jim quia'a paatä, mänitä Jasónhajxy jim wyitsnøcxä

hagujc hadsip, møødä mæbøjpädøjc-hajxy näje'e. Mänitä judíoshajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä, ja'a hajxy hånajty ca'a mæbøjpä:

—Ja'a Pablohajxy, cajptyajma'pä hajxy jaduhñ wiädity homiaajä. Tøø hajxy yaa miejtspä. ⁷ Jim hajxy miejtsta'agy maa ja'a Jasón ja'a tiøjcän, paadiä Jasón ja'a pojpa miøødäbä. Homiaajä Pablohajxy jaduhñ wiädity, jaduhñä cu'ug hajxy jiojcapxø'oy coo ja'a gobiernä miädia'agy hajxy quia'a mæbøjcänät, ja'a jim møjhajpä Roma. Jaduhñä Pablohajxy yhøhndaacpä cooc tyijy ja'a Jesús jaduhñ miøjhajpä nebiä gobiernän —nømä judíoshajxy miänaañ, ja'a hajxy hånajty ca'a mæbøjpä.

⁸ Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy møødä møjhajpähajxy, mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä waambä. ⁹ Mänitä Jasónhajxy ñiñähjuudiutä møødä mæbøjpädøjc-hajxy, ja'a hajxy hånajty tøø miächijäbä. Mänit hajxy yhøxmájtšanä.

¹⁰ Coo quioodsøøyy, mänitä Pablohajxy ñämaayyä møødä Silas coo hajxy jim chóonät, coo hajxy ñøcxät jim maa ja'a cajpt hånajty xiøhatiän Berea. Ja'a mæbøjpädøjc-hajxy jaduhñ mänaañ. Mänitä Pablohajxy jim jiaançh nøcxy Berea. Coo hajxy jim miejch, mänit hajxy ñøcxy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. ¹¹ Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy yajnähixøøbiä. Coo ja'a judíoshajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy jaduhñ jiootcugøøyy. Cab hajxy jaduhñ jiootma'ty nebiä miäjudíoshajxy hånajty tøø jiootma'adiän jim Tesalónica. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy capxtaacpä jabom-jabom pø jaançh tøyhajt hånajty

jaduhñ nebiä Pablo hajxy hñajty miädia'aguiän.
¹² Paady hajxy jaduhñ may miäbøjcy. Møødä jäya'ayhajxy may miäbøjpä, ja'a hajxy hñajty ca'a judíospä, møødä mõjhajpädøjc-hajxy, ya'adiøjc-hajxy møødä to'oxiøjc-hajxy. ¹³ Ja'a jäya'ayhajxy hñajty jim tsänaabiä Tesalónica, ja'a hajxy judíospä, coo hajxy jaduhñ miädoyhajty coo ja'a Pablo ja'a Diosmädia'agy hñajty jim yajwa'xy Berea, mänit hajxy jiootma'ty. Mänitä jäya'ayhajxy Beréabä hoy jiojcapxø'øyii coo ja'a Pablo ja'a miädia'agy quia'a mäsøjcäxät. ¹⁴ Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hñajty mäsøjpä jim Berea, mänit hajxy miänaañ coo ja'a Pablo jim chónat, coo wiingtuum ñøcxät mejypia'a. Paady hajxy jaduhñ miänaañ je'eguiøxpä coo hajxy hñajty chähgø'øy coo ja'a Pablo cøxypänejpiä tiunøøjät. Coo ja'a Pablo jim jiaanç tsohñ Berea, jimä Silashajxy miähmøøyy møødä Timoteo. ¹⁵ Yajmøødquejxä ja'a Pablo ja'a mäsøjpädøjc nämetsc nädägøøg. Coo ja'a Pablohajxy jim miejch mejypia'a, mänit hajxy biarcotägøøyy. Mänit hajxy ñøcxy barcojooty maa ja'a cajpt hñajty xiøhatiän Atenas. Coo hajxy jim miejch, mänitä Pablo jiamiøødhajxy wyiimbijnä. Mänitä Pablo capxy jim quiejxy Berea coo ja'a Silashajxy jim paquiä ñøcxpät Atenas møødä Timoteo, coo ja'a Pablo hajxy jim piädät.

¹⁶ Jimä Pablo ja'a Silas hñajty yhahixy Atenas møødä Timoteo, mänitä Pablo yhijxy coo tsaasaandä hñajty jim jiaanç tehñ miayyä cajptooty. Je'e ja'a cu'ughajxy hñajty wyiingudsähgøøby. Coo ja'a Pablo jaduhñ yhijxy,

mānit jiaanč teh̄m jiootmayhajty. ¹⁷ Naxiä Pablo hānajty jim̄ ñøcxy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Ja'a Jesucristocøxpä ja'a Pablo hānajty jim̄ yajcapxy yajmädia'aguiø'øy møødä judíosahajxy, møødä jäya'ayhajxy ca'a judiøspä, ja'a Dios hajxy hānajty wiingudsähgøøbiä. Jabom-jabomä Pablo hānajty jim̄ ñøcxy cajptcujc. Møød jimä Pablo ja'a Jesucristocøxpä hānajty yajcapxy yajmädia'aguiøøbiä møødä cu'ug, ja'a hajxy hānajty jim̄ yohby najxpä. ¹⁸ Mānitä jäya'ayä Pablo hajxy näje'e wyiingumedsøøyy. Cujwa'xy hajxy hānajty yhabøcy ja'a epicureodøjcä miädia'agy. Møød kujwa'xy hajxy hānajty yhabøjpä ja'a estoicodøjcä miädia'agy. Mānit hajxy näje'e miänaañ:

—Yø'ø craa, jaanč teh̄m yajcumayaamb yø'øduh̄n cooc tyijy jiaanč teh̄m yhøxpøquiä. Pero cap yø'øduh̄n tii ñä'ägädä jaty —nømä Pablo jaduñ ñänøømä.

Mānitä wiinghāna'c-hajxy miänaañ:

—Jäguem yø'ø craa chooñ. Wiingdiosäda'a miädiaacypy.

Paady hajxy jaduñ miänaañ, je'eguiøxpä coo ja'a Pablo ja'a Jesucristo hānajty miädia'agy, cooc hajxy hoy xñähho'túutäm, møød cooc jadähooc jiu-jypiøjtägajch. ¹⁹ Mānitä Pablo jim̄ wioonøcxä maa ja'a tunhuung hānajty xiøhatiän Areópago. Jimä jäya'ayhajxy hānajty may tøø yhamugø'øy. Mānitä Pablo ñämaayä:

—Højts hawáañäc tii miich jaduñ mmädiaacypy hawiinjemybiä. ²⁰ Jaanč teh̄m wyiing miich jaduñ mmädia'agy. Højts capxwíjjäc neby jaduñ miädia'agytiägø'øyän —nømä Pablo miäyajtøøwä.

²¹ Hix̄, ja'a jäya'ayhajxy hānajty jim̄ tsānaabiä Atenas, møødä jäya'ayhajxy hānajty jim̄ hadsänaabiä, jaduñ hajxy hānajty quiuhdujthaty coo hajxy hānajty cøxiä wiinä miädowa'añ, ja'a hānajty hawinjemybiä.

²² Mānitä Pablo tiānaayyø'cy cu'ughagujc. Mānit miānaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, mijts yaa tsānaabiä Atenas, tøøch jaduñ nhixy coo mijtsä tsaasaandä madiu'u mwiingudsähgø'øy. ²³ Mayhitä wiingudsähgøødiaact hajxy mmøødä. Tøøchä altar tu'ug nhixy coo letra jaduñ yuugjaay miøødä: “Jii ja'a Diosäda'a tu'ug, cahnä pøn yhixyñä. Je'e yhaltar hädaa.” Hoorä, mwiingudsähgøøby yø'ø Dios hajxy jaduñ, hoy hajxy mga'a jagä hixyhatyñä. Pues je'eçh mijts jaduñ nyajmøødmädiaacyy.

²⁴ 'Ja'a Diøshøch jaduñ nmädiaacypiä, cøxiä je'e yhädiuun̄ møød hädaa yaabä naaxwiimbä, møød tijaty yaa hijp. Wiindsøn̄hajp je'e jim̄ tsajpootyp møød hädaa yaabä naaxwiin. Cøxiä wiinä jaduñ yhane'emy homiaajä. Cab jaduñ jiiby chāna'ay tsajtøgooty, ja'a jäya'ayhajxy jaduñ yhädiuumbiä. ²⁵ Cabä Dios tii yajmaajiaty. Cab jaduñ miāna'añ coo højts nbuhbéjtämät. Pero jaaya'ay hajxy cøxiä xmiøoyyäm tijaty hajxy nyajmaajijätäm, møødä jugyhajt, møødä poj, cøxiä.

²⁶ 'Tu'ug jäya'ay ja'a Dios jecy yhädiuun̄dsohñ. Je'e hajxy nägøxiä nhøjxhajtäm ndecyhajtäm mäduhñtiä hajxy yaa ndsānáayyäm hädaa yaabä naaxwiin wiinduhmyhagajpt. Cahnä Dios hajxy hānajty xyhädiuun̄äm, tøøyyäm hajxy hānajty xyajnähdíjjäm mānaa hajxy nmiin ngáhwämät, maa hajxy ndsänaayy nhäyóowämät.

²⁷ Chojpiä Dios ja'a jioot jaduñ coo hajxy nwiingudsähgóoyyämät, paady hajxy tøø xyhädiuñäm. Coo ja'a Dios hajxy hamuumdu'joot nba'yáaxämät, xyhadsóowäm hajxy jaduñ. ²⁸ Hiç, jaaya'ay hajxy xyagjugyhájtäm. Jaduñ hajxy tøø xquiunú'xäm coo hajxy ndsánaayy nhäyóowämät, møød coo hajxy nyohy nnáxämät. Jaduñä yaabä jäya'ayhajxy näje'e tøø quiujaay coogä Dios hajxy xyhuunghájtäm. ²⁹ Tøyhajt jaduñ coo ja'a Dios hajxy xyhuunghájtäm. Pero coo jäya'ayä jäya'ayhahädiuunnaxy hajxy yhädiuñ, jue'e hajxy yajtuumbi, oro, møødä poobhoro, møødä tsaa. Cab jaduñ yhahixø'øy coo jaduñbä jäya'ayhahädiuunnaxy hajxy nwiingudsähgóoyyämät. Hiç, ca'a Dyiosä je'e jaduñ. ³⁰ Jegyhajty, cabä jäya'ayhajxy hijty ñajuø'øy pø jii Dios. Y cabä Dios hijty miøjpäda'agy coo hijty quia'a wiingudsähgø'oyii. Pero jäda'ahaty, tøø ja'a Dios hajxy xyhanéhmäm coo ja'a nhaxøøgcuhdujt hajxy nägøxiä nnajtshixóoyyämät, mäduhñtiä hajxy yaa ndsánáayyäm hädaa yaabä naaxwiin. ³¹ Hiç, tøø ja'a Dios wyiinmay coo hajxy nägøxiä xyajtøyhajtyegáanäm. Jaanä jaduñ tøø wyiinmaabiä mänaa hajxy jaduñ xyajtøyhajtyegáanäm. Tøø ja'a Dios tu'jäya'ay yajnähdiy coo hajxy mänitxøøbä xyajcueendäyegáanäm. Coo tu'jäya'ay jaduñ yho'cy, mäniä Dios jaaya'ay yagjuypiøjtägajch jadähooc. Coo jaaya'ay jaduñ jiaançh juypiøjtägajch, jaduñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo jaaya'ay hajxy tøyhajt xyajcueendäyegáanäm mänitxøøbä —nømä Pablo

miänaañ.

³² Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy coo ja'a Pablo jaduhñ miänaañ cooc tu'jäya'ay hänajty tøø jiuypiojtägach, ja'a hänajty tøø yhó'oguiäbä, mänitä Pablo hajxy näje'e ñäxiicy. Mänit wi- inghäna'c-hajxy näje'e miänaañ:

—Mmínäp yaa jadähooc. Njaac mädoowaamby højts jaduhñ nej miich mmädia'aguiän —nømä Pablo ñämaayyä.

³³ Mänitä Pablo wyiimbijnä. ³⁴ Näje'e jäya'ayä Pablo hajxy pianøcxy. Miäbøjc hajxy jaduhñ. Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Dionisio. Møjhajp hänajty je'e jim maa ja'a Areópagon. Jaanä jaduhñä to'oxiøjc tu'ug miäbøjpä. Dámaris hänajty xiøhaty. Nämay hajxy jaduhñ miäbøjcy.

18

¹ Mänitä Pablo jim chohñ Atenas. Mänit wi- ingtuum ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Corinto. ² Jimä Pablo ja'a judío tu'ug miøødnibiaatä. Jue'e ja'a judío hänajty xiøhaty Aquila. Jim hänajty chooñ maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Ponto. Jue'e tio'oxiøjc hänajty xiøhaty Priscila. Naam mech hajxy hänajty jim Corinto. Jim hajxy hänajty tøø chohñda'agy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Italia. Paady hajxy jim chohñ Italia, je'eguiøxpä coo ja'a gobiernä Claudio hänajty tøø yhane'emy coo ja'a judíoshajxy jim quiøxy tsóonät Roma. Mänitä Pablo jim ñøcxy cuhiøxpä maa ja'a Aquilahajxy hänajty yhahäña'ayän. ³ Jue'e Aquilahajxy hänajty tiuunghajpy, loondøy hajxy hänajty yhädiuumby. Y ja'a Pablo, jaanä jaduhñ hänajty tiuungmøødäbä. Paadiä Aquila ja'a Pablo ñämaayy coo ja'a Pablo

jim miøødtúnät. Mänitä Pablo jim miähmøøñä.
⁴ Wiindu'ugäsábado ja'a Pablo hánajty jim ñøcxy
 maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Jiibiä Pablo ja'a
 Diosmädia'agy hánajty yajwiingapxø'øy ja'a Jesu-
 cristocøxpä, weenä jäya'ayhajxy jaduhñ miäbøcy,
 møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä.

⁵ Mänitä Silashajxy jim miejch Corinto
 møødä Timoteo. Macedonia hajxy hánajty
 tøø choñda'agy. Mänitä Pablo jaduhñ
 wyiinmaayy coo tu'tu'uyyä hánajty tiunaannä,
 coo ja'a Diosmädia'agyhajtiä hánajty
 miäwäditaannä. Mänitä Pablo ja'a judíos tiägøøyy
 yajmøødmädiaacpä coogä Jesús hánajty ja'a Mesías,
 ja'a Dios hánajty jecy tøø yajnähdíjjiäbä coo hánajty
 quiexa'añ yajnähwaatspä. ⁶ Mänitä judíoshajxy
 jiootma'ty. Mänit hajxy miänaañ cooc tyijy ja'a
 Pablo hánajty yhøhñda'agy. Mänitä Pablo ja'a wyit
 wyiinxiyty. Jaduhñä hijxtahñd yejcy coo ja'a judíos
 wyiinmahñdyhajxy hánajty quia'a hoyyä. Mänitä
 Pablo miänaañ:

—Hamdsooyyä pojpä hajxy jaduhñ mmøødä
 coo hajxy jaduhñ mga'a nähwa'adsa'añ.
 Paady hajxy jaduhñ mga'a nähwa'adsa'añ
 coo haxøøgwiinmahñdy hajxy mmøødä.
 Ca'a yhøøchä pojpä jaduhñ nmøød coo
 hajxy mga'a nähwa'adsa'añ. Cábøch mijsä
 Diosmädia'agy nyajwiingapxø'øwaannä. Ja'a
 jäya'ayhajxy ca'a judíospä, je'eçh hajxy jaduhñ
 nyajwiingapxø'øwáannäp —nømä Pablo ja'a judíos
 ñämaayy.

⁷ Mänitä Pablo chajtøjpdæøømy. Mänit jim ñøcxy
 maa ja'a craa Ticio Justo tiøjcän, jim tsajtøjnähmøjc.
 Wyiingudsähgøøbiä Ticio Justo ja'a Dios hánajty,

hoy hänajty je'e quia'a jagä judíosä. ⁸ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Crispo. Jue'e hänajty tiuumby tsajtøjwiindsøn. Mänitä Crispo ja'a Diosmädia'agy hajxy miäbøjcy nägøxiä, møødä yhuung møødä tio'oxy. Nämäyyä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy miäbøjpä, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Corinto. Mänit hajxy hoy ñäbety. ⁹ Mänitä Pablo ja'a Jesucristo wyiinhijxy coods. Mänitä Jesucristo miänaañ:

—Ca'a pøn mdsähgø'øy. Høøch nmädia'agy tehngajnä yajwá'xäc. Caj mhamónät. ¹⁰ Høøch miich ngüeendähajpy. Caj miich pøn nej xtiuna'añ. Hix, nämáyhøchá jäya'ay ja'a ngapxy ja'a nmädia'agy hajxy yaa xmiäbøjcä maa hädaa cajptän —nømä Pablo ñämaayyä.

¹¹ Tu'jomøjtä cupcä Pablo jim yhijty Corinto. Jue'e ja'a Pablo hänajty jadhun ñä'ägädä tuunghajpy, ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xyiibä.

¹² Pero coo ja'a craa Galiön jim tiägøøyy tuumbä gobernador maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Acaya, mänitä judíos ja'a Pablo hajxy tiägøøyy mädsibøøbiä. Mänit hajxy jim yajnøcxy haguyc maa ja'a Galiön hänajty tiuñän. ¹³ Mänitä judíos ja'a Galiön hajxy ñämaayy:

—Jue'e hädaa craa jiatcø'øy, jiøjcapxøøby hädaa craa ja'a cu'ug coo højts nguuhdujt hajxy xquia'a yajtuunät neby højtsä Dios nwiingudsähgø'øyän. Wiingwiinmahñdy jadhun yajnahixøøby coo højtsä Dios wiing nwiingudsähgø'øwät —nømä Pablo ñähwaambejtä.

¹⁴ Coo ja'a Pablo hänajty yhadsowa'añ, mänitä Galiön yaghadsowøøyy:

—Coo hädaa craa häxøpy tøø quiädieey, mänitøch mijtsä mmädia'agy häxøpy nmädownä. ¹⁵ Pero ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy jaduhñ myajtsibøøby. Ja'a mhamdsoo mädia'agy hajxy jaduhñ myajcapxiøøby pøñ jaduhñ xøhajp ja'a Mesías. Hamdsoo mijts myajtødiägø'øwät. Cábøch jaduhmbä nmädownä'añ —nømä judíos hajxy yhojjä.

¹⁶ Mänitä Galión ja'a judíos yhøxquejxy maa ja'a hagujtøjcän. ¹⁷ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Sóstenes. Copc-hajp hänajty je'e maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä cu'ugä Sóstenes hajxy mi-ajch. Mänit hajxy jim yajnøcxy hagujc. Mänit hajxy jim quioxho'cy. Pero cabä Galión jaduhñ miøjpädaacy.

¹⁸ Y ja'a Pablo, maxiøø je'e jim jiaag hijty Corinto. Mänitä Pablo ja'a mäbøjpädøjc ñämaayy coo hänajty jim choonaanä. Jim hänajty ñøcxa'añ Siria barcojooty näguipxy møødä Priscila møødä Aquila. Cahnä hajxy hänajty jim biarcotägø'øy Cencrea, mänitä Pablo cuhdøø'x yajcuhme'xy. Paady jaduhñ yajcuhme'xy coo ja'a Dios hänajty cøxiä wiinä tøø miäyujwa'añ. Mänitä Pablohajxy tiu'ubøjñä barcojooty. ¹⁹ Mänit hajxy mejyhawiimb ñajxy. Mänit hajxy jim miehch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Efeso. Jimä Pablohajxy ñibiuhyohdiúütänä møødä Priscila møødä Aquila. Mänitä Pablo jim ñøcxy nidiuhm maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä Pablo ja'a judíos tiägøøyy møødmädiaacpä. ²⁰ Mänitä judíos hajxy jia mänaañ coo ja'a Pablo jim jejcy yhídät. Pero cabä Pablo jaduhñ miänaañ. ²¹ Mänit miänaañ: “Nøcxáambøch cham Jerusalén xøøhajpä. Pero coo ja'a Dios

jaduhñ miäná'anät, mänítøch yaa nmiindägátsät maa mijtsän.”

Coo ja'a Pablo jaduñ quiapxpädøøyy, mänit jadähooc biarcotägøøguiumbä. Mänit jim̄ chohñ Efeso. ²² Mänit jim̄ ñøcxy barcojooty maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Cesarea. Coo jim̄ miejch, mänit biarcopädsøømy. Mänit ñøcxy Jerusalén. Coo jim̄ quioo'ty, mänitä mäbøjpadøjc-hajxy hoy quiuhixyii. Mänitä Pablo jim̄ ñøcxy Antioquía. ²³ Maxiøø jim̄ yhiyty. Mänit jim̄ tiu'ubøjcumbä. Mänit jim̄ ñøcxy maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Galacia møød jim̄ Frigia. Majatiä Pablo hänäjty wiädity, jim̄ mäbøjpadøjc-hajxy hänäjty quiapxmøcøgyii nebiä Diosmädia'agy hajxy jaduñ hoy yajnøcxät.

²⁴ Mänitä judíos jim̄ tu'ug miejch Efeso. Apolos hänäjty xiøhaty. Jue'e hänäjty choñ Alejandría maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Egipto. Jøjwidsø'ø hänäjty quiapxy miädia'agy. Ca'xiä Diosmädia'agy hänäjty jiaanç tehñ jiaty. ²⁵ Tøø ja'a Diostu'u hänäjty jaduñ hoy yhabøcy. Hamuumdu'joot hänäjty yajnähixø'øy ja'a Jesúsøxpä, neby hänäjty tøø jiaty tøø yhabetiän. Ñajuøøbiä Apolos hänäjty jaduñ coo ja'a Juan hänäjty tøø miäyajnäbety. Pero cahnä Apolos hänäjty miädoyhatyñä coo ja'a mäbøjpadøjc-hajxy hänäjty ñäbejnä ja'a Jesucristocøxpä. ²⁶ Mänitä Apolos jim̄ ñøcxy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä Apolos ja'a Diosmädia'agy tiägøøyy yajwiingapx yajwiinmädiaagøøbiä. Møcjoot hänäjty miøød. Jim̄ä Priscilahajxy hänäjty yhamädoowhity tsajtøgooty møødä Aquila. Coo ja'a Apolos jaduñ

miädiaacpädøøyy, mänitä Priscila ja'a Apolos hajxy hawiing wioonøcxy. Mänitä Apolos hajxy ca'xy yajmøødmädiaacy nebiä Apolos ja'a Diosmädia'agy jaduhñ maas hoy yajnøcxät. ²⁷ Mänitä Apolos miänaañ coo hänajty jim ñøcxa'añ Acaya. Mänitä mæbøjpädøjc-hajxy jaduhñ piamänaañ coo ja'a Apolos jim ñøcxät. Mänitä mæbøjpädøjc nocy hajxy yhädiuuñ coo ja'a Apolos jim piuhbedøøjät Acaya. Ja'a mæbøjpädøjc-hajxy hänajty jim hijpä Acaya, je'edsä Apolos hajxy puhbédäp. Mänitä Apolos jim chohñ Efeso. Mänit jim ñøcxy Acaya. Coo jim miejch, mänitä mæbøjpädøjcä Apolos hajxy piuhbejty nägø'ø nädecypä. Paady hajxy hänajty tøø miäbøcy ja'a Jesucristocøxpä, je'eguiøxpä coo ja'a Dios hojioot jiaančh tehñ miøødä. ²⁸ Majatiä Apolos ja'a judíos ja'a Diosmädia'agy hänajty miøødyajcapxiø'øy cu'ughagujc, cabä judíoshajxy hänajty yajmäjäda'agyii. Jaduhñä Apolos yajnähixø'øy coogä Jesús hänajty je'e Miesíasä, ja'a Dios hänajty jecy tøø yajnähdíjjiäbä coo hänajty yaa quiexa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Jaduhñä Apolos hänajty yajnähixøøbiä coo jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coo ja'a Dios jaduhñ jecy tøø miäna'añ coogä Mesías hänajty yaa quiexa'añ.

19

¹ Jimä Apolos hänajty yhytyñä Corinto, mänitä Pablo jim chohñ Antioquía. Mänit jim ñaxøøyy tunjoot. Mänit jim miejch Efeso. Jimä Pablo ja'a mæbøjpädøjc may piaaty. ² Mänitä Pablo miänaañ:

—Mänaa mijtsä Diosmädia'agy mmæbøquiän, nej, mänitiä ja'a Dioshëpëritu hajxy

xquiorazóngtägøøyyä —nømä mæbøjpädøjc-hajxy miäyajtøøwä.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Tii jaduhñ mnänøømby ja'a Dioshespíritu. Cahnä højts jaduhñ nmädoyhatyñä.

³Mänitä Pablo miänáaṅumbä:

—Mänaa mijts mnäbetiän, pønä quiuhdujt hajxy myajtuunä.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a Juan quiuhdujt højts nyajtuunä.

⁴Mänitä Pablo jiaac mänáaṅumbä:

—Jue'e ja'a Juan hänajty yajnäbejpy, pønjatiä yhaxøøgwiinmahñdy hänajty tøø ñajtshixø'øy. Jaduhñä Juan hänajty yajnähixøøbiä coo ja'a Jesús ja'a miädia'agy miäbøjcäxät, ja'a hänajty jaac medsaambä —nømä Pablo ja'a mæbøjpädøjc ñämaayy.

⁵Coo hajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy hoy ñäbety ja'a Jesucristocøxpä. ⁶Mänitä Pablo ja'a mæbøjpädøjc tiägøøyy cø'øguhxajpä hanidiuhmjaty. Mänitä Dioshespíritu hajxy ñähgädaacä. Mänit hajxy tiägøøyy capxpä wiinghayuuc-haamby. Mänitä Dios ja'a miädia'agy hajxy tiägøøyyä najtsapxøøyyäbä. ⁷Nämajmetscä mæbøjpädøjc-hajxy hänajty.

⁸⁻⁹Mänitä Pablo tiägøøyy nøcxpä maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän jim Efeso. Sábadohaam hänajty ñøcxy. Mänitä Pablo ja'a judíos ja'a Diosmiädia'agy tiägøøyy yajwiingapx yajwiinmädiaagøøbiä nebiatiä Dios yhane'emiän. Møcjootä Pablo miøødhajt. Jia wi'i yajmæbøgaambiä Pablo ja'a judíos hänajty. Jia mæbøjc hajxy jaduhñ näje'e.

Pero cab hajxy nägøxiä miäbøjcy. Ja'a hajxy hänajty ca'a mäbøjpa, mänit hajxy haxøøgjaty ñä'ägä mänaannä jäya'ayhagujc. Haxøøgä Diostu'u hajxy piädaacnä. Mänitä Pablo wyiinmaayy coo hänajty jim quia'a nøcxaannä maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Tägøøgpø'o hänajty tøø yhabety coo ja'a Pablo jim tiägøøyy nøcxpä. Coo ja'a Pablo jim chohñ, mänitä Pablo ja'a mäbøjpadøjc jiaac møødnøcxy. Mänit hajxy tiägøøyy hamugøøbiä maa ja'a Tirano tiøjcän. Hamøj ja'a Tirano tiøjc hänajty. Jabom-jabomä Pablohajxy hänajty jim ñøcxy capxpä mädiaacpä. ¹⁰ Mejtsjomøjtä Pablo jim jiaac yajnahixøøyy. Nämayyä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy jaduñ jim miädooyy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Asia, wiinduhmyhagajpt, møødä judíoshajxy, møød hajxy hänajty ca'a judíospä. ¹¹ Madiu'ujä Pablo pa'am jim yajnajxy ja'a Dios miäjaahaam. Hoy-yagjuøøñäjatiä Pablo jaduñ tiuuñ. ¹² Coo ja'a Pablo wyit hänajty ñähdóonäxä, høxtä najxpä pia'amhajxy hänajty, høxtä nähwáatsäp ja'a haxøøgpøj hajxy hänajty.

¹³ Jimä judíoshajxy hänajty näje'e wiädity. Jäya'ay hajxy hänajty yajnahwaachp, ja'a hajxy hänajty haxøøgpøjmøødpä. Coo ja'a judíoshajxy jaduñ miädooyy cooc ja'a Pablo jäya'ay haxøøgpøj hänajty yajnahwa'açh ja'a Jesús miäjaagøxpä, mänit hajxy wyiinmaadiaacy coo ja'a Pablo hajxy hänajty jaduñ piahixaambä. Mänitä haxøøgpøj hajxy tiägøøyy nämaabiä:

—Ja'a Jesús miäjaagøxpä, ja'a Pablo naxy miädiaacypiä, jaduñ miäch nhane'emy coo miäch jiiiby mjøwá'adsät.

14-15 Jaduhnä Esceva yhuunghajxy hänajty jiatcøøbiä, ja'a hajxy hänajty näjuxtupä. Teedywiindsønä Esceva hänajty tiuumby maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä jäya'ay hajxy tu'ug piaaty. Haxøøgpoj hänajty miøød. Mänitä haxøøgpoj hajxy ñämaayy:

—Ja'a Jesús miäjaagøxpä miich nhane'emy coo miich jii by mjøwá'adsät.

Mänitä haxøøgpoj yhadsooyy:

—Nhíxyhøchä Jesús. Nnajuøøbiøch pøn je'e ja'a Pablo. Pero mijts, caj mijts nhixiä —jaduhnä Esceva yhuunghajxy yhadsoowä.

16 Mänit hajxy hoyhoy quioxho'cä. Ja'a craa jaduhn jatcøøyy, ja'a haxøøgpoj hänajty møødpä. Hoyhoy hajxy jaduhn chaächøøyy. Nähwa'ads høxwa'ads hajxy jaduhn piädaacä. Mänit hajxy jii by yhøxpäbooyy maa craa tiøjcän. 17 Mänitä mädia'agy jim wiädiyty Efeso nebiä Esceva yhuunghajxy jiajty yhabejty. Nägøxiä jäya'ayhajxy jaduhn miädoyhajty, møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä. Jaančh tehñ chähgøøyy ja'a cu'ughajxy jaduhn. Mänitä Jesús hajxy tiägøøyy wiingudsähgøøbiä nägø'ø nädecypä, ja'a hajxy nWiindsønähajtämbä.

18 Mänitä mäßøjpädøjc-hajxy nämay hoy ñägäpax cu'ughagujc nebiaty hajxy hänajty haxøøg tøø jiäya'ayhaty. 19 Ja'a jäya'ayhajxy hänajty tøø tiüñäbä magiahaam, mänitä magianocy hajxy quiøxy yajmejch. Mänit hajxy quiøxy no'cy hijxwiinduum. Jue'egä noquiäda'a hänajty tøø choobaady juxychägui'xmajcmil. 20 Coo ja'a ñocy hajxy jaduhn ño'cy, jaduhnä hijxtahnd hajxy yejcy

coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty hoy tøø miäbøcy. Tehngajnä ja'a Diosmädia'agy hajxy jim̄ jiaac yajwa'xy wiinduhmyhagajpt.

²¹ Mänitä Pablo wyiinmaadiaacy coo hänajty jim̄ nøcxy wiädita'añ Macedonia møød jim̄ Acaya. Coo hänajty jim̄ tøø quiøxy wädity, mänit hänajty jim̄ ñøcxa'añ Jerusalén. Mänit miänaañ:

—Cooch hänajty tøø nhoy Jerusalén, mänitøch jim̄ nnøcxa'añ Roma.

²² Jim̄ä Pablo jiamiøød hänajty miøødä nämetsc, ja'a Timoteo møødä Erasto. Mänit ja'a Pablo ja'a jiamiøød jim̄ quiejxø'cy Macedonia. Haa ja'a Pablo, maxiøø jim̄ jiaag hijty Asia.

²³ Mänitä jäya'ayä tsip hajxy näje'e jim̄ yajpädø'cy Efeso. Paady hajxy jaduñ yajpädø'cy je'eguiøxpä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty quia'a tsoy. ²⁴ Jim̄ä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Demetrio. Saandätøjc-hahädiuunnaxiä Demetrio hänajty yhädiuumby poobhoro haam maa ja'a saandä hänajty yhitiän, ja'a xøhappä Artemisa. Mayyä Demetrio moonsä hänajty miøødä. Jaanç tehñ quianarhajp hajxy hänajty jaduñ coo ja'a saandätøjc-hahädiuunnaxy hajxy hänajty tioogy. ²⁵ Mänitä Demetrio ja'a mioonsä miøødhamugøøyy nägøxiä møød pønjaty hänajty hawiing saandähädiuumbä. Mänitä Demetrio miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, coo hädaaduhmbä tuung hajxy ndúunäm, paady hajxy njaanç tehñ quianarhajtäm. Tøyhajt jaduñ. ²⁶ Tøø hajxy mhixy, tøø hajxy mmädoy coo ja'a Pablo jii wiädity, coo jii quiapxy coo jii miädia'agy cooc tyijy højtsä nsaandä quia'a jújquiäm. Tøø jäya'ayhajxy

may miäbøcy; ca'a yaayyä Efeso, pero cøxiä wiinduhmyhagajpt yaa Asianaaxooty. ²⁷ Coo jäya'ayhajxy maas may jiaac mäbøgät, cab hajxy majiaty nganarhajtänät. Y cabä jäya'ayä nsaandähajxy xwyyiingudsähgø'øwáanänä, ni ja'a saandätøjc maa yhitiän. Jiahdiägoyyaamby hajxy jadúhnän. Wiinduhmyhagajptä saandä Artemisa wyyiingudsähgø'øyii yaa Asianaaxooty møød jäguembaady.

²⁸ Coo ja'a jäya'ayhajxy jaduhn miädooyy, mänit hajxy jiootma'ty. Mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä.

—¡Viva Artemisa, viva! Højtsä Artemisa yaa nsaandähajtäm yaa Efeso.

²⁹ Coo ja'a cu'ughajxy jaduhn miädooyy coo ja'a Demetrio mioonsähajxy hänajty jaduhn wyi'i ya'axy wyi'i jiocy cajptooty, mänitä cu'ughajxy tiägøøyy haamhajpä. Jimä Pablohajxy hänajty wiädity cajptooty. Jue'e ja'a jiamiøødhajxy hänajty xiøhaty, Gayo møød Aristarco. Macedonia hajxy hänajty nämetsc chooñ. Mänitä Gayohajxy miajtsä møødä Aristarco. Ja'a cu'ughajxy jaduhn mämajts. Mänitä Gayohajxy piawijtsä piajägujcä maa ja'a hamugøødiaactän. Mänit hajxy jim ñäxø'øwøøyyä.

³⁰ Haa ja'a Pablo, coo jaduhn miädoyhajty coo ja'a jiamiøød jaduhn miäjtsäxä, mänit jiiby jia wi'i tiägø'øwaañ jäya'ayhagujc. Ja'a jiamiøød hänajty jia wi'i ñähgapxtu'udaamby. Pero cabä mäbøjpädøjcä Pablo hajxy jaduhn quiejxy. ³¹ Jimä Pablo ja'a miägu'ughajpähajxy näje'e miøjhaty Asia. Mänitä Pablo nocy yajnäguejxä coo jiiby quia'a tægø'øwät jäya'ayhagujc. ³² Jaanç tehñ

yaaxp jaančh tehṃ jiojpä cu'ughajxy hänäjty jim maa hajxy hänäjty tøø yhamugø'øyän. Wiingjaty hajxy hänäjty ya'axy. Cab hajxy hänäjty tu'cuhdujt ya'axy. Ni quia'a najuø'øy hajxy hänäjty tii hajxy hänäjty jaduḥṇ tøø ñāhamugø'øy. ³³ Jimä judíos hänäjty tu'ug xiøhaty Alejandro. Mänitä Alejandro jaduḥṇ piajahmä jäya'ayhagujc. Ja'a miägunaaxhajxy jaduḥṇ näje'e jatcøøyy. Mänitä Alejandro yhawáanäxä tiiguiøxpä yø'ø jäya'ayhajxy hänäjty jaduḥṇ coo wyl'i yhaamhaty. Mänitä Alejandro ja'a judíos jia nähgapxtu'udaañ jäya'ayhagujc. ³⁴ Coo ja'a cu'ugä Alejandro hajxy jaduḥṇ yhøxcajpy coo hänäjty je'e jiudíospä, mänit hajxy tiägøøguiumbä yaaxpä jojpä.

—¡Viva Artemisa, viva! Højtsä Artemisa yaa nsaandähájtäm yaa Efeso.

Mejtshora hajxy jaduḥṇ jiaac yaaxy jiaac jojcy.

³⁵ Hobiä nejpiä ja'a secretario ja'a cu'ug yaghamooñ. Mänit miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, mijts yaa tsänaabiä Efeso, jéquiänä tsaa tu'ug quiahy tsajtwiing. Artemisa hajxy nyajxøhájtäm. Je'e hajxy yaa nwiingudsähgøøyyäm yaa Efeso. Tøø ja'a tiøjc hajxy jaduḥṇ nhädiuñäm coo jaduḥṇ jiiḃy yhidät jiiḃy tiøgooty. Højtsä cuhdujt jaduḥṇ nmøød'ájtäm coo højtsä Artemisa ngüeendähájtäm. ³⁶ Tøyhajt jaduḥṇ. Hopiønä jaduḥṇ miänaañ. Hoorä, huuc tunä mayhajt hajxy. Huuc hamón hajxy. Hoy hajxy jaduḥṇ mhuuc tehṃ tiaj mhuuc tehṃ miáyät jayøjp tii hajxy mdunaamby. ³⁷ Hädaa mähdiøjc hajxy tøø mmáchäbä, cabä tii pojpa tii cädieey hajxy hädaa tøø tiuñ. Cabä Artemisa

hajxy tøø miägapxtägoy, ni cab hajxy tii tøø mieeçh maa ja'a Artemisa tiøgootiän. ³⁸ Pø tøø hädaa mähdiojc-hajxy jaduhñ jiaançh cädieey nebiä Demetriohajxy ñäxø'øwø'øyän, weenä Demetriohajxy jim nøcxy ñäxø'øwø'øy maa ja'a hagujtøjcän. Jaduhñä cuhdujt ñä'ägä miñ. Paadiä cuduunç yhuuc jimäbä. ³⁹ Pø jimä tsip wiingpä hajxy jaduhñ mjaac møødä, mänit hajxy mnägäpxät coo junta hänajty jiaac jada'añii. ⁴⁰ Cab jaduhñ yhahixø'øy coo hajxy jaduhñ nwi'i yhaamhajtäm nä'a nägoobä, coo tsip hajxy jaduhñ nä'a nägoobä nyajpädø'cäm. Coo ja'a gobiernä Rómabä jaduhñ miädoyhädät neby hajxy jada'a tøø njatcøøyyäm, wehñdä häyaa xñäxø'øwøøyyämät. Neby hajxy häyaa nnä'a hadsóowämät.

⁴¹ Mänitä secretario quiapxpädøøñä. Mänit miänaañ coo ja'a jäya'ayhajxy wyiimbijnät.

20

¹ Coo ja'a jäya'ayhajxy hänajty tøø mioon tøø tiujnä, mänitä Pablo ja'a mäbøjpädøjc miøjyaaxy. Mänitä Pablo miägapxy yhanehmy. Mänit miänaañ coo hänajty jim wyiimbidaannä, møød coo hänajty jim ñøcxaannä Macedonia. ² Coo jim miejch, mänit jim tiägøøyy wädijpä cajpt-cajpt. Majaty hänajty wiädity, jimä mäbøjpädøjc hänajty miägapxy yhane'emy. Mänitä Pablo jim chóhngumbä Macedonia. Mänit jim ñøcxy Grecia. ³ Coo jim miejch, mänit jim yhijty tägøøgpø'o. Coo hänajty jim choonáangumbä, mänit hänajty jim ñøcxa'añ Siria barcojooty. Cahnä Pablo hänajty biarcotägø'øyñä, mänit miädoyhajty coogä judíoshajxy hänajty tøø

quiojyquiapxytiuñ coogä Pablo hajxy hänajty miadsa'añ, nägóoyyädsä Pablo jiiby tiägó'owät barcojooty. Mänitä Pablo wyiinmahñdyhajty coo hänajty quia'a tu'ubøgaannä barcojooty. Jaduhñ wyiinmahñdyhajnä coo jim ñøcxó'owät Macedonia teci-yo'oyhaam. ⁴ Nämayyä Pablo miägu'ughajpähajxy jim miøødnøcxy Asia, møødä Timoteo, møødä Sópater, ja'a hänajty jim tsohm̄bä Berea, ja'a Pirro yhuung, møødä Gayo, ja'a hänajty jim tsohm̄bä Derbe, møødä Aristarco, møødä Segundo, møødä Tíquico, møødä Tróximo. Tesalónica ja'a Aristarcohajxy hänajty chooñ møødä Segundo. Asia ja'a Tíquicohajxy hänajty chooñ møødä Tróximo. ⁵ Coo ja'a Pablohajxy jim miejch Filipos møødä jiamioødhajxy, mänithøchä Pablo jim nbaattägajch, høøch Lucas. Høøch hädaa nocy jaduhñ nhädiuumby. Mänitä Pablo jiamioødhajxy jim ñøcxø'cy Troas. Jim højts hänajty xyhahixa'añ, høøch møødä Pablo. ⁶ Paady højts jim nmähmøøyy Filipos, coo ja'a judíos ja'a xiøøhajxy hänajty jiada'añii mänaa ja'a judíos ja'a tsajcaagy hajxy quiayyän, ja'a ca'a levadura møødpä. Coo ja'a xøø jaduhñ miaayy, mänit højts jim nbarcotägøøyy. Mänit højts jim ndsohñnä Filipos barcojooty. Mägoøxxøø højts mejjiooty nyohy. Mänit højts jim nmejch Troas. Mänit højtsä Pablo ja'a jiamioød jim nbaattägajch, ja'a højts hänajty jim xyhahixpä. Jim højts njaac hijty juxtuxøø nägøxiä. ⁷ Coo näxøø jaduhñ yhabaaty, mänit højts nhamugøøyy, højts mähøjpädøjc. Mänit højtsä Santa Cena nyagjajtä. Mänit højtsä Pablo xtiägøøyy yajnähixøøbiä. Jejcy jaduhñ

miädiaacy je'eguiøxpä coo hänajty cujaboom tiu'ubøgaannä. Cuptsuhmdä hänajty tøø jiaty, jimnä ja'a Pablo hänajty miädia'agyñä. ⁸ Maa højts hänajty tøø nhamugø'øyän, nähbettøjtøgooty hänajty jaduñ jim. Jiibiä jøøn hänajty may tioy. ⁹ Jimä høxcujc-häna'c hänajty tu'ug yhäña'ay ventanahaguuy nähbettøjnähgøxp ja'a miädägøøgpisobä. Eutico ja'a craa hänajty xiøhaty. Jim Eutico ja'a Pablo hänajty yhamädoowhity. Tøø ja'a Pablo hänajty jejcy miädiaacnä. Mänitä Eutico jim miaaho'cy maa hänajty yhäña'ayän ventanahaguuy. Mänit jim quiuhgahnajxy. Ho'ogy hoy wyidsø'cänä. ¹⁰ Coö ja'a Pablo jaduñ yhiyxy, mänit jiiby yhädaacy naaxyp maa ja'a Eutico hänajty tøø quia'ayän. Mänitä Pablo ja'a Eutico miäneenø'cy. Mänit højtsä Pablo xñämaayy:

—Ca'a hajxy mdsähgø'øy. Jujcyñä hädaa craa jaduñ.

¹¹⁻¹² Jujcy ja'a craa jiaančh yajnøcxä maa ja'a tiøjcän. Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy jiaančh tehñ xioondaacy. Mänitä Pablo jim ñøcxtägajch cøxp maa hänajty yajñähixø'øyän. Mänitä Pablo ja'a tsajcaagy yajwa'xy. Mänit højts ngaayy nhuucy nägøxiä. Mänitä Pablo jiaac tægøøyy yajñähixøøbiä. Jim højts jaduñ ngujobøøyy. Mänitä Pablo miädiaacpädøøñä. Mänit jim chohñnä Troas.

¹³⁻¹⁴ Tøø højtsä Pablo hänajty xñäma'ay cooc hänajty tecy-yo'oyhaam ñøcxa'añ jim maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Aso. Pero højts, barcojooty højts jim nnøcxy, høøch Lucas møødä Pablo jiamiøødhajxy. Coö højts jim nmejch Aso, mänitä Pablo jim tiägøøbiä barcojooty. Mänit højts

jim̄ ndu'ubójcumbä Aso näguipxy mөөдä Pablo. Mänit hөjts jim̄ nägөxiä nnөcxy maa ja'a cajpt hänäjty xiөhatiän Mitilene. ¹⁵ Coө hөjts jim̄ ndsöhngumbä, mänit hөjts cujaboom nnaxөөyy jim̄ mädөyyä maa ja'a naax hänäjty xiөhatiän Quío. Mänit hөjts jim̄ cujaboom nmejch maa ja'a cajpt hänäjty xiөhatiän Samos. Coө hөjts jim̄ ndsöhngumbä, cujaboom hөjts jim̄ nméjtscumbä maa ja'a cajpt hänäjty xiөhatiän Mileto. ¹⁶ Tөө ja'a Pablo hänäjty wyiinmay coө hänäjty jim̄ quia'a näxө'owängumbä Efeso. Hix, cabä Pablo hänäjty jim̄ jejcy wiädita'añ Asianaaxooty. Paady hänäjty jim̄ quia'a wädita'añ Asia coө hänäjty jim̄ ñөcxa'añ Jerusalén. Mobädajpä ja'a Pentecostésxөө hänäjty jim̄ jiada'añii. Paadiä Pablo hänäjty yhadө'өch, jaduһnä Pentcostés-xөө mädөyyä piäadät.

¹⁷ Jim̄nä hөjts hänäjty nhityñä Mileto, mänitä Pablo capxy jim̄ quiejxy Efeso coө ja'a tsajtөjwiindsөnhajxy jim̄ ñөcxät Mileto, ja'a hajxy hänäjty jim̄ tuumbä Efeso. ¹⁸ Coө hajxy jim̄ miejch Mileto, mänit hajxy ñämaayyä:

—Mänáajөch jim̄ nhitiän maa mijtsän jim̄ Asianaaxooty, jaanч tehм yhöyhөch jim̄ nduun̄ mädúhñtiөch jim̄ nhijty. Mnajuөөby hajxy jaduһnä coөch jaduһnä nga'a höhnda'agy. ¹⁹ Jaanч tehм yhöyhөchä Jesús ja'a tiuung hänäjty nduunä, ja'a hajxy nWiindsөnhájtämbä. Mee'xxiemyhөch hänäjty nduñ. Náxyhөch hänäjty njootmayhaty coөchä nmägunaaxä Jesús ja'a miädia'agy hajxy hänäjty quia'a mäbөgaanä. Mayhooc hajxy jaduһnä quiojyquiapxytiuuñ coөch hajxy hänäjty xjia wi'i yagho'oga'añ. ²⁰ Cөxyhөch mijts

hänajty nyajwiinxiic nyajwiingapxø'øy neby hajxy hoy mhídät. Homiänáajøch mijts hänajty nyajnáhixø'øy, møød jim jäya'ayhagujc, møød jim maa ja'a mdøjc-hajxiän. ²¹ Jadúhnhøch mijts hänajty nmägapxy nhane'emy coo ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy jaduhñ mnajtshixø'øwät, møød coo ja'a Diosmädia'agy hajxy mmäbögät ja'a Jesúscøxpä, ja'a hajxy nWiindsønñájtämbä. Nägøxiøch mijts hänajty jaduhñ nmøødmädia'agy, møød mijts judíøshajxy, møød mijts cajpä judíøspä. ²² Hoorä, tøøchä Dioshespíritu xñäma'ay cooch jim nnøcxät Jerusalén. Pero cábøch nnajuø'øy nébyhøch jim njada'añ nhabet'añ. ²³ Jagóoyyøch jaduhñ nnajuø'øy cooch jim nyajtsuma'añ, coochä tsaachpä peenä jim nbaada'añ. Majátyhøch jaduhñ tøø nwädity, jadúhnhøchä Dioshespíritu tøø xyhawaanä cooch jaduhñ njada'añ nhabet'añ. ²⁴ Pero cábøch tii ndajy nmay. Cabä cueentä jaduhñ cooch nnä'ä hó'ogät. Je'eyyähájtjøch nbøcjuøøby coochä nduung nyajmayaannä, ja'a Jesúshøch xmióoyyäbä, ja'a hajxy nWiindsønñájtämbä. Jadúhnhøch xtiuungmooyy coochä mädia'agy jaduhñ nyajwá'xät coo ja'a Dios hojioot jiaançh tehñ miøødä.

²⁵ 'Tøøch mijts nyajwiinxiic nyajwiingapxø'øy coo ja'a Dios yhane'ema'añ ja'a miøcmäjaahaam. Hoorä, cábøch mijts mänaa xyhijxtägatsaanä. Tøyhajt jaduhñ. ²⁶ Coo mijtsä Diosmädia'agy mga'a mäbögät nébyhøch tøø nja mädia'aguiän, ca'a yhøøchä pojpä jaduhñ nmøød. ²⁷ Hix, pedyíijøch mijts tøø nyajmøødmädia'agy nebiatiä

Dios tøø yhane'emiän. ²⁸ Mniyajcopcø'øwóøjöp hajxy. Mgüeendähádäbä mábøjpädøjc hajxy nägøxiä. Ja'a Dioshespíritu hajxy jaduhñ xpiádaac coo hajxy jaduhñ mgüeendähádät. Coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paadiä Dios hajxy jaduhñ xyhuunghájtäm, coo ja'a miädia'agy hajxy nmábøjcäm. ²⁹ Cooch mijts jaduhñ nbuhwa'adsaanä, mänitä wiinghänä'c-hajxy yaa miedsa'añ maa mijtsän. Mäwiinhøhmbä hajxy jaduhñ miedsa'añ. Xjia wi'i jøjcaxø'øwaamb mijts jaduhñ coo ja'a Diosmädia'agy hajxy mnajtshixó'øwät. Jaduhñ mäwínäts hajxy jiatcø'øwa'añ nebiä pahucä meeg hajxy chu'učhän. Tøyhajt jaduhñ. ³⁰ Høxtä mijtsä mjamiøød näje'e tiägø'øwaambä høhñdaacpä. Näje'e ja'a mábøjpädøjc-hajxy jaduhñ yajtägoyyáanäbä nebiä høhñdaacpähajxy tiägoyya'añän. ³¹ Naxy hajxy jaduhñ mdehmñ ñiyajcopcø'øwóøjät. Tägøøgjomøjthøch mijts jaduhñ nmägapxy nhanehmy xøømdsuhmñ. Jaanč tehñ chaačhpøjpøch hñanjty. Naxy hajxy jaduhñ mdehmñ jiahmiédsät.

³² 'Hoorä, mábøjpädøjc, mijtsä Dios nya-jcø'øwaanøøby ween hajxy jaduhñ xcwieendähaty. Jaduhñä Diosmädia'agy miäna'añ cooc ja'a Dios hojioot jiaanč tehñ miøødä. Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot mmábøgät, jaduhñä Dios hajxy xjiaac tehñ piuhbédät ja'a miäjaahaam. Møød hodium hajxy jaduhñ xpiädá'agät näguipxy møød pønjaty ja'a Dios yhuunghajpy. ³³ Cábøch pønä wyitä xiädø'øñ tøø nhadsojcä. ³⁴ Ja'a nhamdsoo cø'øháamhøch jaduhñ

tøø nniyhixyii. Jadúhñhøchä nmägu'ughajpä tøø nbuhbejpä. Tøyhajt jaduñ. ³⁵ Homiänáajoch mijts tøø nmägäpxy tøø nhane'emy coo hajxy mniguiudúunäxät, møød coo ja'a pa'amjäya'ay hajxy jaduñ mbuhbédät møødä häyoobäjäya'ay. Mjahmiédsäp hajxy jaduñ coo ja'a Jesús jaduñ jecy miänaañ: “Coo wiinghäna'c mbuhbédät, jaduñds jootcujc mhídät. Pø mnä'ä yajpuhbedaamb jaduñ, cab jaduñ jootcujc mhídät.”

³⁶ Coo ja'a Pablo jaduñ quiapxpädøøyy miädiaacpädøøyy, mänit hajxy nägøxiä jyijcädaacy näguipxy møødä Pablo. Mänit hajxy tiägøøyy Diospa'yaaxpä. ³⁷ Mänit hajxy tiägøøyy jøøbiä xuu'tspä coo ja'a Pablo hajxy hánajty piuhwa'adsáanänä. Mänitä Pablo hajxy miajch miäneeñ. Mänitä Pablo hajxy chu'xy. ³⁸ Jaanç tehñ jiootmayhajp hajxy hánajty je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hánajty tøø miäna'añ cooc ja'a Pablo hajxy hánajty quia'a hijxtägatsaanänä. Mänitä Pablo hajxy hoy ñajtshixøøñä maa ja'a Pablo hánajty biarcotägø'øwa'añän.

21

¹ Mänit højtsä mæbøjpädøjc nbuhwaatsnä. Mänit højts nbarcotägøøyy. Mänit højts jim ndsohñnä Mileto. Mänit højts jim tu'uda'aquiä nnøcxy maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Cos. Cujaboom højts njaac nøcxy maa ja'a naax hánajty xiøhatiän Rodas. Coo højts jim ndsóhñgumbä, mänit højts jim njaac nøcxy maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Pátara. ² Jim højtsä barco wiingpä hoy nbaady. Jim hánajty ñøcxa'añ maa ja'a naax hánajty xiøhatiän

Fenicia. Mänit højts ndu'ubøjcumbä wiingbarcojooty. ³ Mänit højtsä naax nnäheebøøyy, ja'a hänajty xøhajpä Chipre. Hahooyhaamby højts jim nwiin-najxy jäguemjuøøby. Jim højts hänajty nnøcxø'øy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Siria. Coø højts jim nmejch, mänit højts jim nbarcopädsøømy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Tiro. Paadiä barco jim miedsøøyy Tiro coø tsømy hajxy hänajty jim ñähdsøømdu'uda'añ. ⁴ Jim højtsä mæbøjpädøjc näje'e nbaaty. Mänit højts jim nhijty Tiro juxtujxøø maa ja'a mæbøjpädøjc-hajxiän. Mänitä Pablo hajxy jia nämaayy coø jim quia'a jaac nøcxät Jerusalén. Jadúhñäc hajxy hänajty tøø ñajtsapxø'øyii ja'a Dioshespíritäm. Pero cabä Pablo jaduhñ ñä'a møjpädaacy. ⁵ Coø juxtujxøø yhabejty, mänit højts jim ndu'ubøjcumbä. Mänit højtsä mæbøjpädøjc nägøxiä hoy xñajtshixø'øy cajtpa'a møødä yhung møødä tio'oxy. Mänit højts jim njijcädaacy pu'uwiing. Mänit højts nDiospa'yaaxy. ⁶ Mänit højtsä mæbøjpädøjc xpiuhwaatsnä. Mänit hajxy wyiimbijnä maa ja'a tiøjc-hajxiän. Mänit højts ndägøødiägajch barcojooty.

⁷ Mänit højts jim ndsóhngumbä Tiro. Mänit højts jim njaac nøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Tolemaida. Coø højts jim nmejch, mänit højtsä mæbøjpädøjc hoy nguhixy. Tu'tsuhm højts jim nhijty maa ja'a mæbøjpädøjc-hajxiän. ⁸ Cujaboom højts jim ndu'ubøjcumbä. Mänit højts jim nnøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Cesarea. Coø højts jim nmejch, mänit højts jim nnøcxøøyy maa ja'a Felipe tiøjcän. Mänit højtsä Felipe xñämaayy coø højts jim nmejtstá'agät maa ja'a

tiøjcän. Jue'e ja'a Felipe hänajty tiuunghajpy, ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwa'xyp. Tøø hänajty jaduñ wyiinguexyii coo ja'a mäbøjpädøjc piuhbédät. Näjuxtujc hajxy hänajty jaduñ wyiinguejxä coo hajxy jaduñ miäbuhbédät. ⁹ Mädaaxcä Felipe yhuung hänajty haagä cäxyii. Nämädaaxcä Diosmädia'agy hajxy hänajty ñajtsapxø'øy. ¹⁰ Maxiøø højts hänajty jim tøø nhity maa ja'a Felipe tiøjcän, mänitä jäya'ay tu'ug miejch. Agabo hänajty xiøhaty. Jim hänajty chooñ Judea. Ñajtsapxøøbiä Diosmädia'agy hänajty je'ebä. ¹¹ Coo ja'a Agabo jim miejch maa højts hänajty nmejtsta'aguiän, mänitä Pablo ja'a wiøøn wiähájtäxä. Mänitä Agabo hamdsoo ñiguiø'øxojs ñidiecyxiojtsä ja'a Pablo ja'a wiøønhaam. Mänitä Agabo ja'a Pablo ñämaayy:

—Jadúhñhøchä Dioshespíritu tøø xñäma'ay cooch miich nnaajtsapxøøyyät. Jadúhñäc miichä judíos xquiø'øxots xtiecyxiødsam̄bä jim Jerusalén nébyhøch cham tøø nhamayyän. Mänitac miich xyajcø'ødägø'øwa'añ ja'a soldadohajxy Rómabä.

¹² Coo højts jaduñ nmädooyy, møødä mäbøjpädøjc-hajxy, mänit højtsä Pablo nja nämaayy coo jim quia'a nõcxät Jerusalén. ¹³ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Tii hajxy coo mjø'øy coo mxuuch. Tiih hajxy coo xyagjootmayhaty. Cabä cueentä jaduñ coochä häna'c jaduñ jim xquiø'øxots xtiecyxiødsät Jerusalén. Cabä cueentä jaduñ cooch häna'c jim xyaghó'ogät ja'a Jesúsøxpä, ja'a hajxy nWiindsønñájtämbä —nømä Pablo miänaañ.

14 Coo hõjts jaduñ nhijxy coo ja'a Pablo hãnajty quia'a mãbõga'añ, mãnit hõjts nmãnaañnä:

—Ween jaduñ jiadyii nebiã Dios tøø miãna'añän.

Mãnit hõjts nhamoonnä.

15 Mãnit hõjts nhadsøømbøjcy, høøch møødä Pablo. Mãnit hõjts jim nnøcxy Jerusalén. 16 Nãje'e hõjtsä mãbøjpdøjc jim xpianøcxy, ja'a hajxy hãnajty jim tsohmã Cesarea. Coo hõjts jim nmejch Jerusalén, mãnit hõjts hoy xñajtswowø'y maa ja'a Mnasón ja'a tiøjcän. Jimã Mnasón hãnajty jecy tøø chohnda'agy Chipre. Tøø hãnajty jieğø'y coo ja'a Mnasón ja'a Diosmädia'agy hãnajty tøø miãbøcy. Jim hõjts nmejtstaacy maa ja'a Mnasón ja'a tiøjcän.

17 Coo hõjts jim nmejch maa ja'a mãbøjpdøjc-hajxiän, mãnit hõjts xquioñdymooy xoonäacäp. 18 Cujaboom hõjtsä Pablo jim xmiødhajty maa ja'a tsajtøjcän. Jimã Santiago hãnajty møødä tsajtøjwiindsønhajxy näğøxiä.

19 Mãnitã Santiagohajxy miøødnijajpoo'xä ja'a Pablo. Mãnitã Pablo tiägøyy mädiaacpä nebiatiã Diosmädia'agy hãnajty tøø yajwa'xiän maa ja'a cajpa judíos hajxiän, cooc jaduñ quiapxy miãdiaacy ja'a Dios miãjaahaam. 20 Coo ja'a Santiagohajxy jaduñ miãdooyy, mãnitã Dios hajxy wyiingudsähgøyy. Mãnitã Pablo hajxy ñãmaayy:

—Mägu'ughajpä Pablo, mnajuøøby miich jaduñ coo ja'a judíos ja'a Jesús ja'a miãdia'agy hajxy nämay tøø miãbøjcä. Jaduñ hajxy näğøxiä miãna'añ coo ja'a cuhdujt hajxy tsipcøxp ngudiúunãmät, ja'a Moisés jecy yhanéhãbã.

21 Tøø hajxy jaduñ miãdoyhaty cooc tyijy miichä

judíos wiingcuhdujt tøø myajnäbiä coo højts ja'a nguhdujt nga'a cudiúunänät, højts judíos, møød coo højts nhuung nga'a circuncidarhájtnät. ²² Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädoyhádät coo miich yaa tøø mgoody Jerusalén, mänitá tøyhajt hajxy choga'añ pø tøyhajt jaduhñ coo miichä judíos jaduhñ tøø mjaanç yajnä23 Tøø højts ja'a wiinmahñdy tu'ug nbaady nej miich myajniyhoyø'owøjät. Jii højtsä nmägu'ughajpä nämädaaxcä. Tøø xøø hajxy yhagapxtucy coo meeg hajxy hänäjty yoxa'añ nebiä Moisés jecy yhanehmiän coo hajxy jaduhñ nguhdujthájtämät. ²⁴ Mmødhádäp miich yø'ø häna'c yø'ø nämädaaxpä. Jaduhñ miich mnämäjuyø'owät coo meeg hajxy hänäjty yoxa'añ. Jaanä jaduhñ miichä meeg tu'ug myójxpät. Coo miich jaduhñ mnämäjuyø'owät, jaduhñ hajxy hoy yajcuhmé'xät. Coo miich jaduhñ mguhdujthádät, jaduhñ miichä cu'ug xyhíxät coo miichä cuhdujt jaduhñ mgudiuumbä, ja'a Moisés jecy yhanéhmäbä. Jaduhñä cu'ugä tøyhajt hajxy miøødhada'añ coo miich wiingcuhdujt tøyhajt mga'a yajnä25 Pero ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, ja'a hajxy mäbøjpä, tøø højtsä nocy nyajnäjaayø'oy. Jaduhñ højts tøø nmägapy tøø nhane'emy coo hajxy quia'a tsú'udsät mädyibä häna'c tøø yoxy quepychechwiinduum, møød coo hajxy quia'a tsú'tspät ja'a tøø quia'a

nø'xié'e'xiäbä, møød coo wiingto'oxiøjc hajxy quia'a møødmá'awät —nømä Pablo ñämaayyä.

²⁶ Mänitä Pablo ja'a häna'c miødhajty ja'a nämädaaxpä. Mänit hajxy cujaboom hoy quiudiuñ nebiä judíos quiuhdujthajxy hänajty myiñän. Mänit hajxy tiøjtägøøyy tsajtøgooty. Mänit hajxy ñägäpaxy cooc juxtujxøø hänajty quia'a habetyñä neby hajxy hänajty tøø yhagapxtuquiän coo meeg hajxy hänajty yoxa'añ.

²⁷⁻³⁰ Ja weenjaty hänajty quia'a habety ja'a juxtujxøøbä. Mänitä jäya'ayhajxy näje'e tiägøøyy tsajtøgooty. Jim hajxy hänajty chooñ Asia. Coo ja'a Pablo hajxy jiiby yhijxy tsajtøgooty, mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä cooc ja'a Pablo hänajty jiiby wiädity:

—Judíostøjc, højts puhbéjtäc. Xiids yø'ø craa Pablo wiädity. Yø'ødsä wiingcuhdujt homiajaty nøcxy yajwiinhixø'øy. Jaduhñ yø'ø craa ja'a cu'ug jiojcapxø'øy coo højtsä nguhdujt hajxy xquia'a cudiúunämät, nebiä Moisés jecy jia hanéhmiän. Jaduhñ yø'ø craa yajwiinhixøøbiä cooc tyijy hädaa tsajtøjc jaduhñ quia'a tsoobaady. Maas hanaxiä haxøøg tøø jiatcø'øy coo jäya'ay yaa tøø miøødtägø'øy tsajtøgooty, ja'a hajxy ca'a judíospä. Hix, cabä cuhdujt jaduhñ ñä'ägä miñ coo hajxy yaa tiägø'øwät tsajtøgooty, pønjaty ca'a judíos.

Paady hajxy jaduhñ miänaañ, je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hänajty tøø yhixyii cajptooty coo ja'a Tróximo hänajty miøødä. Jaduhñä Asiabäjäya'ayhajxy hänajty miäna'añ cooc tyijy ja'a Pablo ja'a Tróximo hänajty tøø miøødtägøøyy tsajtøgooty. Efeso ja'a Tróximo hänajty chooñ. Ca'a jiudíosä hänajty je'e. Hoorä, coo ja'a

cu'ughajxy jaduhñ miädooyy cooc ja'a Pablo hänäjty jii by wiädity tsajtøgooty, mänit hajxy tiägøøyy haamhjäpä. Mänitä Pablo hajxy miajch. Mänit hajxy piawijch piäjädujty jim tsajtøghaguuy. Mänitiä tsajtøjc hajxy yhagøøyy.

³¹ Jimä cu'ugä Pablo hajxy hänäjty ñä'ägä yagho'ogaannä, mänitä soldado-wiindsønä mädia'agy ñämejtsä coogä cu'ughajxy hänäjty jim wyi'i yhaamhaty Jerusalén. Roma ja'a soldadohajxy hänäjty chooñ. ³² Tuunä ja'a soldado-wiindsøn jaduhñ ñä'ä mädooyy, mänitä soldadohajxy yhamugøøyy. Mänit hajxy päyø'øguiä yhädaacy maa ja'a cu'ughajxy hänäjty yhaamhatiän. Cooc ja'a cu'ugä soldado hajxy jaduhñ jiojcuheebøøyy cooc ja'a soldadohajxy hänäjty miänacy maa ja'a Pablo hänäjty wiobho'ogyiijän, mänitä Pablo yhøxmajtsä. ³³ Cooc ja'a soldado-wiindsøn jii by quiädaacy, mänitä Pablo chuumä. Hamejtscadena quiø'øxojs tiecyxiojtsä. Mänitä soldado-wiindsønä cu'ug miäyajtøøyy pønä Pablo, møød tii hänäjty cooc tøø wiobho'ogyii. ³⁴ Mänitä jäya'ayhajxy may yhadsooyy haagä wiingjaty. Cab hajxy hänäjty tiu'ugmädia'aguiä. Cooc ja'a cu'ughajxy hänäjty jaduhñ wyi'i ya'axy, cabä soldado-wiindsønä tøyhajt hänäjty hoy piaada'añ. Mänit miänaañ cooc ja'a Pablo jim yajnøcxøjät maa ja'a cuartelän. ³⁵ Cooc ja'a soldado ja'a Pablo hajxy jim miøødcoo'ty maa ja'a escalera jaduhñ chohnda'aguiän, mänitä Pablo hajxy quiøyø'cy. Paady hajxy jaduhñ quiøyø'cy cooc ja'a cu'ugä Pablo hajxy hänäjty jia wi'i yagho'oga'añ. ³⁶ Høxhaamä cu'ugä soldado

hajxy hänajty pianøcxy yáaxäp coo ja'a Pablo yagho'ogóøjät.

³⁷ Jimä soldado ja'a Pablo hajxy hänajty miøødtägø'øwa'añ cuarteltøgooty, mänitä Pablo ja'a soldado-wiindsøn ñämaayy:

—Huuc min, nhuuc møødmädiá'agyhøch miich paquiä.

Hagriego haamä Pablo jaduñ miänaañ. Mänitä soldado-wiindsøn yhadsooyy:

—Mjájpytiämä hagriego jaduñä. ³⁸ Cájttäm miich jim mdsooñ Egipto-naaxootiä. Tøø jiegeø'oy coo häna'c tsip jim tøø yajpädø'ogy Egipto. Nämädaaxmilä jiamiøød hänajty, haagä cahwiindøyhäna'c. Mänit hajxy piäyø'cy. Mänit hajxy jim ñøcxøøyy pactuum maa pøn quia'a tsäna'ayän.

³⁹ Mänitä Pablo miänáangumbä:

—Cábøch jim ndsooñ Egipto. Judíojäyá'ayhøch høøch. Jimhøch ndsooñ maa ja'a cajpt jaduñ xiøhatiän Tarso jim Cilicianaxooty. Møjjuøøbyhøch ngajpt. Huuc tunä mayhajt, nhuuc cøxy møødmädiá'agyhøch yø'ø cu'ug.

⁴⁰ Mänitä soldado-wiindsønä Pablo cuhdujt miooyy coo quiápxät. Mänitä Pablo piejty escaleracøxp. Mänitä quiø'ø chajxajy. Mänitä cu'ughajxy cøjx yhamoñ. Mänit tiägøøyy xiicpä mädiaacpä hebreohayuuc-haamby:

22

¹ —Mägu'ughajpädøjc, huuc hamädoowhit hajxy hoy; mijts nmøødmädiá'agaamby.

² Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyy coo ja'a Pablo hänajty quiapxy miädiá'agy

hebreohayuuc-haamby, tehngajnä hajxy hänajty hoy yhamädoowhity. Mänitä Pablo jiaac mädiaacy:

3 —Judíojäyá'ayhøch høøch. Jímhøch nnaaxque'exä Tarso, jim Cilicanaaxooty. Múutsnøch yaa ngoo'ty Jerusalén. Ja'a teedyhap Gamaliélhøch yaa xyajcapxtaac. Jaanç tehñ yhóyhøch xyajnähixøøyy ja'a jecyquihdujt. Jaanç tehñ yhóyhøchä Dioscuhdujt hijty nbaduñ hamuumdu'joot nej mijts jäda'ahaty mbaduñän. 4 Nyajtsaaçpøjpiøchä jäya'ay hijty, ja'a Diosmädia'agy hajxy mäbøjpä ja'a Jesúscøxpä, to'oxiøjcä, ya'adiøjcä. Høxtä nyaghó'piøch hijty tähoocjaty. Pawíchhøch hijty pujxtøgooty nyajnøcxy cø'øxoch tecyxioch. 5 Ja'a teedywiindsøn yaa tuumbä Jerusalén, coo hajxy jaduhñ mmäyajtówät pø tøyhájthøch jaduhñ tøø njatcø'oy, xmió'owäbä tøyhajt hajxy jaduhñ. Jaanä jaduhñä majtøjcä tøyhajt hajxy yéjpät coo hajxy jaduhñ mmäyajtówät. Yø'øchä nocy hajxy tøø xyajmäguexy coo højts nmägunaax jim nmó'owät maa ja'a cajpt jaduhñ xiøhatiän Damasco. Jímhøchä jäya'ay hänajty nøcxy nhøxta'awa'añ Damasco pønhatiä Diosmädia'agy mäbøjpä ja'a Jesúscøxpä. Je'eçh hänajty nøcxy nmadsa'añ. Yaaçh hänajty nyajmänaca'añ Jerusalén. Yaaçh hänajty miñ ndsaaçhtiuna'añ.

6 'Jim tu'haamnøcxpä, ja weenjátyhøch hänajty jim nga'a coody Damasco, mänitä jøøn quihajcädaacy jaanç tehñ miøc, mäduhñtiøch hänajty nyo'oy. Cujyxiøøho'ogy hänajty jaduhñ. 7 Túunøchä jøøn jaduhñ nnä'a hijxy, mänítiøch jaduhñ ngädaayy. Mänítøch nmädooyy cooçh häna'c

hänajty xxiøøguya'axy: "Saulo, Saulo, tiiçh jaduñ coo xwyi'i miädsibø'oy." ⁸ Mänítøch nmäyajtøøyy: "Wiindsøn, pøn miich." Mänítøch xyhadsooy: "Jesúshøch høøch. Nazaréthøch hijty ndsooñ. Høøch miich jaduñ xmiädsibøøby." ⁹ Pønjátyhøch hänajty nmøødnøcxyp, yhiyx ja'a jøøn hajxy. Pero cab hajxy miädooyy coochä Jesús jaduñ xmiägapxy. ¹⁰ Mänítøchä Jesús nmäyajtøøgumbä: "Wiindsøn, tiiçh jaduñ ndúnäp." Mänítøch xyhadsóogumbä: "Tänaayyø'øg. Jaac nøcx jim Damasco. Coo miich jim mgóodät, mänit miich häna'c jim xyhawaanaanä tijaty miichä Dios jaduñ xyajtunaamb." ¹¹ Hoorä, coochä jøøn nhijxy, wiinxóo'tshøch jaduñ. Cábøch hänajty hoy nhijxnä. Ja'a njamiøødhøch hajxy jim xjiaac witscoo't Damasco.

¹² Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay. Ananías hänajty xiøhaty. Jaançh tehñ yhooyä Ananías ja'a cuhdujt hänajty piaduñ nebiä Moisés jecy yhanehmiän. Jimä judíoshajxy hänajty näje'e chänaabiä Damasco. Jiaançh tehñ quiumaabiä judíos ja'a Ananías hajxy hänajty jaduñ. ¹³ Hoorä, cooch jim ngoo'ty Damasco, mänítøchä Ananías hoy xquiuhixy. Mänítøch xñämaayy: "Puhya'ay Saulo, hijxø'øg jadähooc cham jaduñajtä." Tuunä ja'a Ananías jaduñ ñä'ä mänaañ, mänitøch jaduñ njaançh hijxø'cy. ¹⁴ Mänítøchä Ananías xñämäaguumbä: "Ja'a nhaphájtämhajxy ja'a ndeedyhájtämhajxy ja'a jecypiä haampiä, ja'a Dios hajxy hijty wyiingudsähgøøby jegyhajty. Jaaya'ay miich jaduñ tøø xyajnähdijy coo jaduñ mdúnät neby je'e jioot choquiän, møød coo ja'a Jesús mhamdsoo híxät coo mhamdsoo mädówät nebiaty

je'e miädia'agy. ¹⁵ Nøcxaamb miich mmädia'aga'añ wiinduhmyhagajpt ja'a Jesúscøxpä, nebiaty tøø mhixy nebiaty tøø mmädoy. ¹⁶ Hoorä, tsógänämäts, nøcx näbejnä. Jaduhñä Jesús mmänuu'xtá'agät coo weenä mbojpä mgädieey xyajnähwaats xyajcuhwáatsät", nõmhøchä Ananías xñämaayy.

¹⁷⁻¹⁸ 'Mänitøch yaa nwiimbijtägajch Jerusalén. Mänitøch nnøcxy tsajtøgooty Diospa'yaaxpä. Mänitøchä Jesús nwiinhijxy, ja'a hajxy nWiindsøn'hájtämbä. Mänitøchä Jesús xñämaayy: "Tsógänämäts, mdsóonäp yaa. Caj miichä cu'ugä mmädia'agy yaa xmiäbøgaanä cooch miich yaa xjia wi'i miädia'aga'añ." ¹⁹ Mänitøch nhadsooyy: "Wiindsøn, ñajuøøbiä cu'ughajxy cooch hijty nwädity wiinduhmyhagajpt maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän, coochä jäya'ay hijty nyajnøcxy pujxtøgooty pønjatiä mmädia'agy xmiäbøjcäp. Náxyhøch hijty nyajwobyii. ²⁰ Y coo ja'a Esteban yagho'cä, jimhøch hänajty nbadsóonäbä. Møødhøch hänajty nbamänaambä coo yagho'ogóøjät. Ja'a häna'cä Esteban hajxy yaghó'cäbä, høøchä wyit ngüeendähajtä. Paadiä Esteban jaduhñ yagho'cä je'eguiøxpä coo miichä mmädia'agy hänajty xyajwa'xä." ²¹ Mänitøchä Jesús xñämäaguiumbä: "Cabä cueentä jaduhñ. Nøcxnä. Jäguémhøch miich nguexa'añ maa ja'a jäya'ayhajxy chäna'ayän, ja'a hajxy ca'a judióspä."

²² Mäduhñjatiä Pablo hänajty miädia'agy, hamädoowhíjtäxäbä miädia'agy hänajty jaduhñ. Pero coo jaduhñ miänaañ cooc hänajty jäguem quiexa'añii maa ja'a jäya'ayhajxy chäna'ayän, ja'a hajxy ca'a judióspä, cabä cu'ugä Pablo ja'a

miädia'agy hajxy hänajty yhamädoowhidáanänä. Mänitä cu'ughajxy tiägøøyy yaaxpā jojpā:

—Ween yø'ø craa yho'ogy. Yagho'og yø'ø craa hajxy.

²³ Tehngajnā hajxy hänajty jaduhn wyi'i ya'axy wyi'i jiocy. Yamā wyit hajxy hänajty wyi'i chajyemy. Yamā naaxoc hajxy hänajty wyi'i chajwøjy. Paady hajxy hänajty jaduhn wyi'i jiatcø'øy coo ja'a Pablo hajxy hänajty jiaanch tehñ miädsiphaty.

²⁴ Mänitä soldado-wiindsøn miänaañ coo ja'a Pablo jiiby yajtøjtägø'øwøøjät cuarteltøgooty. Mänit jiaac mänaañ coo ja'a Pablo wiobho'ogøøjät, ween jaduhn quiøxy nägapxy tiiguiøxpā cu'ugā Pablo hajxy hänajty coo tøø wyi'i ñäya'axy.

²⁵ Mänitä soldado ja'a Pablo hajxy quiø'øxoich. Wiobho'ogaambiä Pablo hajxy hänajty. Mänitä Pablo ja'a capitán miägapxy, ja'a hänajty jim tanaabiä wiinduum:

—Caj mijts cuhdujt mmøødä coöch mijts xwióbät nä'ä nägoobä. Cab hajxy mnajuø'øy pø tøøch ngädieey. Høøch, jadúhñhøchä cuhdujt nmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän —nømä Pablo ja'a capitán ñämaayy.

²⁶ Coo ja'a capitán jaduhn miädooyy, mänitä wyi-indsøn ñämaayy:

—Ca'a hajxy jaduhn mwopy. Jadúhñäc yø'ø craa cuhdujt miøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän.

²⁷ Mänitä soldado-wiindsønä Pablo hoy miäyajtøy:

—Nej, tøyhajt jaduhn coo miičhä cuhdujt jaduhn mmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän.

Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduñ.

²⁸ Mänitä soldado-wiindsón miänaañ:

—Jadúñhøchä cuhdujt nmøødäbä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän. Pero jaanč tehñ chówhøch jaduñ tøø xyhabädsøømä coočä cuhdujt jaduñ tøø njuy.

Mänitä Pablo miänaañ:

—Cooč jim nnaaxque'exä Tarso, páadyhøchä cuhdujt jaduñ nmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän.

²⁹ Ja'a soldadohajxy hänäjty mäwobaambä, coo hajxy jaduñ miädooyy coogä Pablo cuhdujt hänäjty jaduñ miøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy hänäjty miøødän, mänitä Pablo hajxy piuhwaach. Y ja'a soldado-wiindsón, coo je'e jaduñ miädooyy, tsähgøoyy je'eduhñ je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hänäjty tøø quiø'øxočhii tøø tiecyxiočhii.

³⁰ Cujaboomä soldado-wiindsón jaduñ miänaañ coo ja'a Pablo quiø'øguejójät. Mänit miänaañ coo ja'a teedywiindsønñhajxy yhamugø'øwät møødä majtøjc-hajxy. Mänitä Pablo jim yajnøcxä maa ja'a teedywiindsønñhajxy hänäjty tøø yhamugø'øyän. Mänitä Pablo jim yajtänaaguiädaacä cu'ugwiinduum. Miädowaambiä soldado-wiindsón hänäjty jaduñ tiiguiøxpä judíos ja'a Pablo hajxy hänäjty coo tøø ñäxø'øwø'øy.

23

¹ Mänitä teedywiindsønñhajxy wyiinhee'ppejtä ja'a Pábläm. Mänitä Pablo miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, Dióshøch jaduñ xyhijxp cooč homiänaajä nhojiäya'ayhaty.

² Coo ja'a Pablo jaduñ miänaañ, mänitä häna'c-hajxy ñämaayyä coo ja'a Pablo hajxy yhapo'xó'ögät, ja'a häna'c-hajxy hänajty jim tänaabiä Pablo wyiinduum. Ja'a Ananías jaduñ mänaan coo hajxy jaduñ jiatcø'owät. Møjhajpä Ananías hänajty jim maa ja'a teedywiindsøñhajxiän. ³ Mänitä Pablo ja'a Ananías ñämaayy:

—Dios miich jaduñ xyajcumädownamb. Caj miich hoy mduñ. Jaduñ miich mduungmøødä cooch miich xyajtøyhajtyégät hoy yajxón nebiä cuhdujt myiñän. Pero coo miich jaduñ tøø mmäna'añ cooch häna'c xquióxät, myajcähxø'py miich jaduñ coo miichä cuhdujt hoy mga'a yajtuñ.

⁴ Ja'a häna'c-hajxy hänajty jim tänaabiä, mänitä Pablo hajxy ñämaayy:

—Tøø miich jaduñ ngapxtägoy coo yø'ø møjteedywiindsøn jaduñ tøø mwiingapxpety. Haa ca'a, Dios yø'øduñ tøø yhuuc pädaacpä.

⁵ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Mägu'ughajpädøjc, huuc mee'x hajxy, cáboch hijty nnajuø'øy coo yø'ø jaduñ tiuñ møjteedywiindsøn. Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coo hajxy nga'a nänómät haxøøg, pønjetiä tuung møød maa ja'a tsaan maa ja'a cu'ugän.

⁶ Mänitä Pablo jaduñ yhijxy coo häna'c-hajxy hänajty mejtstu'u tøø yhamugø'øy, møødä saduceoshajxy, møødä fariseoshajxy. Mänitä Pablo møc quiapxy:

—Mägu'ughajpädøjc, høøch, jue'eçh høøch, fariséoshøch høøch. Haagä fariseos højts

jaduh_n. Cooč jaduh_n nmäbøcy coo ja'a ho'oguiäya'ayhajxy jaduh_n jiuypiojtägatsa'añ, páadyhöčhä häna'c jaduh_n tøø xñäxø'øwø'øy.

⁷ Coo ja'a Pablo jaduh_n miänaañ, mänitä fariseoshajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä møødä saduceoshajxy. Cabä miädia'agyhajxy hänajty ñibiaadyii.

⁸ Hix, jaduh_nä fariseoshajxy hänajty miäbøcy cooc ja'a ho'oguiäya'ayhajxy jiuypiojtägatsa'añ. Jaduh_n hajxy hänajty miäbøjpä cooc ja'a Dios ja'a mioonsä jim miøødä tsajpootyp, møød cooc ja'a nhaañämähájtämhajxy quia'a hó'cäm. Pero cabä saduceoshajxy hänajty miäbøcy nebiä fariseoshajxy hänajty miäbøquiän.

⁹ Tehngajnä hajxy hänajty miaas nämayø'øy haamhappä. Tehngajnä hajxy hänajty yhambøcy. Mänitä fariseoshajxy näje'e tiänaayyø'cy, ja'a hajxy hänajty yajnähixøøbiä maa ja'a tsajtøjcän. Mänit hajxy miänaañ:

—Yø'ø craa, cap tii pojpä cädieey miøødä. Jimbädä Diosmoonsä tøø miägapxyii, o háañämä.

¹⁰ Maas hanaxiä hajxy hänajty yhambøcy. Tsähgøøbiä soldado-wiindsøn hänajty coo ja'a Pablo hänajty yagho'oga'añii. Mänitä soldado-wiindsønä soldado miøjyaaxy coo ja'a soldado ja'a Pablo hajxy jiiby wyitstsóonät, møød coo hajxy jim yajnøcxät maa ja'a cuartelän.

¹¹ Mänitcoodsä Jesús jiiby ñäguehxtøø'xy maa ja'a Pablo wyiinduumän. Mänitä Jesús ja'a Pablo ñämaayy: “Ca'a mdsähgø'øy. Nébyhöch miich yaa tøø xmiädia'aguiän Jerusalén, jaaná jaduh_nhöch miich jim nøcxy xmiädia'agáangumbä Roma.”

12 Cujaboomä judíoshajxy näje'e hoy quiojyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy yaghó'ogät. Mänit hajxy ñiñämaayyá:

—Mäduhñtiä Pablo jiaac jugyhaty, cab hajxy nnä'ägä caayy nnä'ägä húucämät.

13 Näjuxychägui'xnaxy hajxy hánajty je'eduhñ, ja'a hajxy hánajty jaduñ tøø quiojyquiapxyhátibä. 14 Mänit hajxy hoy ñägapxy maa ja'a majtøjc-hajxiän:

—Tøø højts jaduñ ngojyquiapxyhaty coo højtsä Pablo nyaghó'ogät. Høxtä mänit højts ngaya'añ nhu'uga'aññä. 15 Hoorä, mijts, nøcxä soldado-wiindsøn hajxy jaduñ näma'aw coo weenä Pablo yaa yajmechii mijts mwiinduum. Jaduñ hajxy mwiinhøñät coo tyijy ja'a Pablo hajxy mjaac tehñ miäyajtøwa'añ. Cahnä Pablo hánajty yaa quioody maa mijts mwiinduumän, jim højts nyaghó'ogät tu'haam —nømä teedywiindsøn hajxy ñämaayyá.

16 Mänitä Pablo chojmajc jaduñ miädoyhajty coogä Pablo hánajty yagho'oga'añii. Mänitä Pablo hoy yhawáañäxä maa hánajty chumian. 17 Mänitä Pablo ja'a capitán tu'ug miøjyaaxy. Mänit ñämaayy:

—Huuc tunä mayhajt, huuc woonøcx hädaa craa jim maa ja'a mwiindsønän. Jim jaduñ miøødmädia'aga'añ.

18 Mänitä Pablo chojmajc wioonøcxäxä maa ja'a soldado-wiindsønän. Mänitä capitán ja'a soldado-wiindsøn ñämaayy:

—Ja'a Pábløch jaduñ tøø xñäma'ay cooçh hädaa craa yaa nwoomínät maa miichän. Míichäc jaduñ xmiøødmädia'agaamb.

19 Mänitä Pablo chojmajc wiingtuum wyitsnócxäxä. Mänitä soldado-wiindsón miänaañ: —Tiich jaduñ xyhawaañáañäp —nømä Pablo chojmajc miäyajtøwäxä.

20 Mänitä Pablo chojmajc yhadsooyy:

—Tøø ja'a judíoshajxy näje'e quiojyquiapxytiuñ cooc miich xñäma'awa'añ coo miichä Pablo jaboom ween mguexy maa ja'a teedywiindsønä wyiinduumhajxiän. Jadúhñäc miich xwyiinhøøna'añ cooc tyijy ja'a Pablo hajxy cøxiä wiinä jiaac tehm miäyajtøwa'añ. 21 Caj miich jaduñ mmäbögät. Näjuxychägui'xnaxiä jäya'ayhajxy jaduñ tøø quiojyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy yaghó'ogät tu'haamnøcxpä. Cábäc hajxy jaduñ ñä'ägä caya'añ ñä'ägä hu'uga'añ. Høxtä coogä Pablo hajxy yaghó'ogät, mänitäc hajxy quiaaya'añ yhu'uga'añnä. Míichäc hajxy xyhuuc jaac hahijxp cooc miich jaduñ mmäná'anät pø mgudiunaamby jaduñ —nømä soldado-wiindsón ñämaayyä.

22 Mänitä Pablo chojmajc ñämáayyäxä coo quia'a nägápaxät wiingtuum waambaty hänäjty jaduñ tøø miädia'agy. Mänitä soldado-wiindsón jaduñ miänaañ coo ja'a Pablo chojmajc wyiimbijnät.

23-24 Mänitä soldado-wiindsønä capitán metsc miøjyaaxy. Mänit hajxy wyiinguejxä coo ja'a Pablo hajxy coods jim yajnócxät Cesarea. Nämayyä soldadohajxy hänäjty pianøcxa'añ. Nämajtsmägo'x hajxy hänäjty ñøcxa'añ tecy-yo'oyhaam; møød nädägøøghii'xcumajc hajxy hänäjty ñøcxa'añ cuaañähgøxp; møød nämajtsmägo'x hajxy hänäjty ñøcxaambä cuhmðcap. Jaduhñä capitánhajxy ñämáayyäbä coo ja'a Pablo cuaañähgøxp ñøcxät,

møød coo hoy cwieendähadøøjät, jaduhñ ney quia'a jat quia'a habétät. Jaduhñä soldado-wiindsøñ yhanehmbä coo ja'a Pablo ja'a gobernador Félix yajcø'ødägø'øwøøjät. ²⁵ Mänitä soldado-wiindsøñä nocy yhädiuñ. Ja'a gobernador Félix hänajty yajnäguexaamby. Jaduhñ soldado-wiindsøñ quiujahy:

²⁶ “Høøch hädaa nocy nhädiuumby, høøch Claudio Lisias. Wiindsøñ Félix, miich jaduhñ cham nyajpoo'xyp. ²⁷ Hädaa jäyá'ayhøch miich nyajnäguejxyp. Pablo jaduhñ xiøhaty. Häxøøyy maaxtøjquiä Pablo yaa miajtsä Jerusalén. Ja'a judíoshajxy jaduhñ mämajts. Yagho'ogáanäbä Pablo hänajty. Pero cooçh jaduhñ nmädoyhajty coo ja'a Pablo cuhdujt jaduhñ miøødä nebiä Rómabä jäy'ayhajxy miøødän, mänitøchä soldado ja'a Pablo hoy nmøødyajnahwa'açh. ²⁸ Je'eçh hänajty nmädoowaamby tiiguiøxpä Pablo hänajty coo tøø miaçhii, páadyhøch jii by nmøødhädaacy maa ja'a judíos ja'a junta hajxy hänajty yagjadyiijän. ²⁹ Mänitøch nmädooyy coogä Pablo tii pojpä tii cädieey quia'a møødä. Je'eduhñ yajcumadsøøyyä coo ja'a judíos ja'a quiuhdujthajxy wyiingjatiä. Páadyhøch jaduhñ nga'a mänaañ coo ja'a Pablo yagho'ogøøjät, ni coo chumøøjät. ³⁰ Cooçh jaduhñ nmädoyhajty coo ja'a judíoshajxy hänajty näje'e tøø quiøjyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy hänajty yagho'oga'añ, mänitøch jaduhñ nwiinmaayy cooçh miich jaduhñ nyajnäguéxät. Ja'a häna'cä Pablo hajxy ja wi'i yagho'ogaambä, tøøch nnäma'ay coo ja'a Pablo jim nøcxy ñäxø'øwø'øyii miich mwiinduum.”

³¹ Mänitä soldadohajxy jiaançh cudiuuñ nebiä

wyiindsón hajxy hánajty tøø ñäma'ayiiñän. Mänitä Pablo hajxy jim coods yajnøcxy maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Antípatris. ³² Cujaboomä soldadohajxy wyiimbijty, ja'a hajxy hánajty tøø ñøcxy teci-yo'oyhaam. Ja'a hajxy hánajty cuaañähgøxpä, je'edsä Pablo hajxy jaac møødnøcxnä. ³³ Mänit hajxy jim quioo'ty Cesarea. Mänitä Pablo ja'a Félix hoy yajcø'ødägø'øyii møødä nocy, ja'a soldado-wiindsón hánajty tøø quiéxiäbä. ³⁴ Mänitä Félix ja'a nocy quiapxy. Mänitä Félix ja'a Pablo miäyajtøøyy maa je'e chooñ. Mänitä Pablo yhadsooyy coo hánajty jim chooñ Cilicianaxooty. ³⁵ Coo ja'a Félix jaduñ miädooyy, mänitä Pablo ñämaayy:

—Weenä jäya'ayhajxy yhuuc mech, ja'a miich hajxy jaduñ xñäxø'øwø'øwaambä, mänitøchä tøyhajt nmädowa'añ ja'a miichcøxpä.

Mänitä Félix ja'a soldado ñämaayy coo ja'a Pablo piäda'agøøjät møjtøgooty, ja'a hánajty xøhajpä Palacio de Herodes. Jaanä jaduñä Félix miänaambä coo ja'a Pablo hoy cwieendähadøøjät.

24

¹ Cumägooxxøø ja'a Ananíashajxy jim quioo'ty Cesarea. Møjteedywiindsønä Ananías hánajty tiuumby jim Jerusalén. Näguipxiä majtøjc-hajxy näje'e piagoo'pä møødä licenciadä tu'ug, ja'a hánajty xøhajpä Tértulo. Mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a gobernador Félix hánajty tiuñän. Mänitä Félix hajxy ñämaayy coo ja'a Pablo hajxy hánajty ñäxø'øwø'øwa'añ. ²⁻³ Mänitä Félix miänaañ coo ja'a Pablo yajmedsøøjät maa ja'a Félix wyiinduumän.

Coo Pablo jaduñ yajmejtsä, mänitä Tértulo ja'a Pablo tiägøøyy näxø'øwøøbiä:

—Wiindsón Félix, hoy hõjts njaanč tehñ ñijiäwø'øyii maa miichcøxpän, coo miich hoy mjaanč tehñ tiuñ. Tøø hõjts miichä nnaaxä ngajpt xjiaanč tehñ yaghoyøøyyä. Cabä tsip cabä pleetä jaduñ maa yajpaady. Coo miich jaduñ hoy mjaanč tehñ tiuñ, paady hõjts Dioscujú'uyäbä njaanč tehñ yecy maa miichcøxpän. ⁴ Cábøch miich jejcy nhadsiba'añ. Huuc tunä mayhajt, hõjtsä nmädia'agy hamädoowhíjtäc. Paquiä hõjts jaduñ nmädia'aga'añ. ⁵ Yø'ø craa Pablohajpä, nmøødhajpy hõjtsä tøyhajt jaduñ coo yø'ø hõjts xjiaanč tehñ miädsibø'øy majaty hõjts nhity, hõjts judíoshajpä. Jaduhñ hõjts xjia wi'i jiojcapxø'øy coo hõjtsä nguhdujt nnajtshixø'øwät. Jaduhñä tsip homiaajä yajpädø'øgy. Ja'a jäya'ayä Jesús Nazaretpä miädia'agy hajxy panócxäbä, je'e ja'a Pablo hajxy wiindsónhajp. ⁶ Mänitä Pablo jäya'ay nämädaaxc miøødtøjtägøøyy maa hõjtsä nmøjtsajtøgootiän. Ja'a hajxy nämädaaxpä, ca'a hajxy je'e jiudíosä. Cab hõjtsä nguhdujt jaduñ myiñ coo wiingjäya'ay jiiby tiägø'øwät. Mänit hõjtsä Pablo nyajmajtsä. Nyajcumädowaamby hõjts hánajty, tii hánajty jiiby tiuumby tsajtøgooty. Jaduhñ hõjtsä nguhdujt myiñ coo jaduñ quiumädówät. ⁷ Mänitä soldado-wiindsón piyajcahw piyajpøgøøyy, ja'a xøhajpä Lisias. Mänit hõjtsä Pablo mädsibø'øbä xpiøjcä. ⁸ Mänit hõjtsä Lisias xñämaayy coo hõjts yaa nmínät maa miichä mwiinduumän, coo hõjtsä Pablo yaa

nnäxø'øwø'øwät. Hoorä, hamdsoo miichä Pablo mmäyajtøwät pø tøyhajt jaduñ neby højts cham nnäxø'øwø'øyän —nømä Tértulo ja'a Félix ñämaayy.

⁹ Jaduñä judíoshajxy piamánaambä. ¹⁰ Mänitä gobernador Félix ja'a Pablo miäwø'xy coo ja'a Pablo miädiá'agät. Mänitä Pablo miänaañ:

—Wiindsón Félix, jaanč tehñ jiootcújc-høch cham nnijiäwø'øyii cooçh yaa nniguiugapxa'añii miichä mwiinduum. Hix, nnajuøøbiøch jaduñ coo miich møjtuuñg jejcy yaa tøø mmøødhaty maa højtsä nnaax maa højtsä ngajptän. ¹¹ Chaanä miajmetsxøøhaty cooçh jim ngoo'ty Jerusalén. Jímhøçhä Dios hänäjty nwiingudsähgø'øwa'añ tsajtøgooty. Tøyhajt jaduñ. Hoy piønä jaduñ miäna'añ. ¹² Pero cábøçhä tsip jim nhøxtaayy. Cábøçhä tsip ni maa nhøxtaayy, majátyhøch tøø nwädity, ni jii by møjtsajtøgooty, ni jii by muutstsajtøgooty, ni jim cajptooty. Cáboch pøn jim nmøødyajcapxiøøyy. ¹³ Hoorä, yø'ø häna'c-hajxy xim xwyiingapxpéjpeçhä, høhndaacp hajxy yø'ø. Cab hajxy tøyyä ñä'ä mädia'agy. ¹⁴ Pero jaduñ mäböcyä, nwiingudsähgøøbiøçhä Dios. Nebiä jecyjiäya'ayä Dios hajxy wyiingudsähgøøyyän, jadúñhøch nwiingudsähgøøbiä. Cooçhä Dios jaduñ nwiingudsähgø'øy, páadyhøçhä yHuung Jesús ja'a miädia'agy jaduñ nbanøcxä. Yø'ø häna'c-hajxy ximbä, cabä Jesús ja'a miädia'agy hajxy wyiinjuøøyyä. Cábac tyijy jaduñ tiøyyä. Pero nmäböjpiøçhä jecymiädia'agy, ja'a Moisés hajxy jecy quiujáhyyäbä møødä profetadøjc-hajxy. ¹⁵ Yø'ø häna'c-hajxy, jaduñ hajxy miäböcy cooc ja'a ho'oguiäya'ayhajxy

nägøxiä jiuypiojtägatsa'añ, hoyhäna'cä, haxøøghäna'cä. Jaanä jadúhnhøch nmäbøjpä. Coö ja'a Dios jaduhñ miänaañ coöc hajxy nägøxiä xyagjuypiojtägatsaanäm, tøy jaduhñ. ¹⁶ Coöc jaduhñ nmäbøcy, páadyhøchä njoot homiänaajä nbäda'agy coöchä Diosmädia'agy hoy tehngajnä nbadúnät. Jadúhnhøchä Dios xquiumáyät. Jaanä jadúhnhøchä cu'ug xquiumáabiät.

¹⁷ 'Mänáajøch hoy nwäditiän jäguembaady mejtsjomøjt tægøøgiomøjt, mänitøch jim nmejtstägajch Jerusalén. Xädø'øñhøch jaduhñ nmämejts. Ja'a nmägunáaxhøch hänäjty nmo'owaamby. Møødhøchä meeg hänäjty nyoxa'añ ja'a Dioscøxpä. ¹⁸ Jadúhnhøch hänäjty jii by nguhdujthaty mõjtsajtøgooty, mänithøchä judíoshajxy näje'e xyhijxy, ja'a hajxy jim tsohmäbä Asia. Tøøch hänäjty ngudiuñ neby højtsä nguhdujt myiñän. Cábøchä häna'c hänäjty nämay nmøødä. Cab højts hänäjty nhaamhaty. ¹⁹ Ja'a jäya'ay højts jaduhñ xyhixäbä mõjtsajtøgooty, je'eds jaduhñ hahixøøby xñäxø'øwø'øwäbøch yaa miichä mwiinduum, pø tøøch hajxy jaduhñ xyhixy coöc ngädiehy. ²⁰ Yø'ø häna'c-hajxy xim tänaabiä, ween yø'øhajxy jaduhñ ñägäpxy pø tøøch hänäjty ngädieey mänaachä häna'c jim xyajmechän maa ja'a teedywiindsønä wyiinduumhajxiän jim Jerusalén. ²¹ Wéhndøch mänit ngapxtägooyy coöc nmänaañ coöc nmäbøcy coö ja'a ho'oguiäya'ayhajxy jiuypiojga'añ. Møc-høch jaduhñ nmänaañ.

Mänitä Pablo quiapxpädøøñä.

²² Coö ja'a Félix jaduhñ miädooyy, mänit jaduhñ wyiinmahñdyhajty coö ja'a tsip hänäjty quia'a tsoj

yajtødiägø'øwa'añ ja'a Pablocøxpä. Hix, ñajuøøbiä Félix hänajty jaduhñ coo ja'a jäya'ayhajxy hänajty hoy quiuhdujthaty, ja'a Jesús ja'a miädia'agy hajxy hänajty panøcxäbä. Mänitä Félix ja'a judíos ñämaayy:

—Mhahíxäbä Lisias hajxy. Coo je'e yaa quiädá'agät, mänítøchá mdsiphajxy nyajtødiägøøyyät —nømä Félix miänaañ.

²³ Mänitä Félix ja'a capitán ñämaayy coo ja'a Pablo jiaac yaghidøøjät tsumy, møød coo quia'a tsaachtuunøøjät ni weeñtiä. Jaduhnä Félix miänaambä coo ja'a Pablo quiuhixøøjät ja'a miägu'ughajpädøjc, møød coo hoy tyijä ween yajnäméchii.

²⁴ Cumejtsxøø cudägøøgxøø ja'a Félix ja'a tio'oxiøjc miøødmejch maa haguñcän. Drusila hänajty xiøhaty. Judía hänajty je'e. Mänitä Félix miänaañ coo ja'a Pablo yajmedsøøjät maa ja'a Félix wyinduumhajxiän. Miädowaambiä Félixhajxy hänajty tiiguiøxpä Pablo ja'a Jesús ja'a miädia'agy hänajty coo pianøcxä. ²⁵ Mänitä Pablo tiägøøyy mädiaacpä coo hajxy hoy njäya'ayhajtämät, møød coo hajxy hoy nguuhdujthajtämät, møød coo ja'a Dios hajxy cøxiä xyajnägapxäänäm nebiaty hajxy hänajty tøø njäya'ayhajtäm. Coo ja'a Félix jaduhñ miädooyy, mänit chähgøøbiøjcy. Mänitä Félix ja'a Pablo ñämaayy:

—Ween tiuhñä. Tøø ja'a mmädia'agy nmädóowäm. Nøcxnä. Coo jadähooc ñäbaadø'øwät, mänit miiçh jadähooc nyajmøjya'axøøjät —nømä Félix ja'a Pablo ñämaayy.

26 Jaduhnä Félix hānajty miāna'añ cooc tyijy xādø'øñ mio'owa'añii Páblām, cooc tyijy ja'a Pablo jaduñ yajpādsømøjät pujxtøgooty. Paadiä Félix ja'a Pablo hānajty ja naañhooc yajmøjya'axyii coo hānajty miøødmādia'aga'añii. 27 Mejtsjomøjtä Pablo hānajty jim tøø chumyčhāna'ay Cesarea, mānitä gobernadorhajxy ñiguiuwijtsä. Coo ja'a Félix piādsøømy, mānit wiinghāna'c tiägøøguiumbä. Porcio Festo hānajty xiøhaty. Cabä Félix ja'a judíos hānajty yagjootma'ada'añ, paadiä Félix miānaañ coo ja'a Pablo jaduñ jiaac hídät tsumy.

25

1 Mānitä Festo tiägøøyy tuumbä gobernador jim Cesarea. Cudägøøgxøø jim ñøcxy Jerusalén. 2 Coo jim quioo'ty, mānitä teedywiindsøñhajxy jim miejch maa ja'a Festo wyiinduumān, møødä møjhājpä judíoshajxy. Mānitä Pablo hajxy tiägøøyy nāxø'øwøøbiä. 3 Mānitä Festo hajxy miānuu'xtaacy coo mayhajt cu tiuuñ, coo cu yhanehmy coo ja'a Pablo jim cu quiejxä Jerusalén. Hix, tøø ja'a judíoshajxy hānajty quiojyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy yaghó'ogät tu'haamnøcxpä. 4 Pero cabä Festo jaduñ ñāhadsooyy. Mānit miānaañ coo ja'a Pablo hānajty jiiby chumyčhāna'ay Cesarea. Jaduhnä Festo miānaambä coo hānajty paquiä jim yhida'añ Jerusalén, møød coo hānajty jiiby yhäda'agāngumbä Cesarea.

5 —Pøñ cuhdujt møød maa mijtsän, wéenhøch hajxy jiiby xpiahāda'agy Cesarea. Y pø tøødsä Pablo jaduñ jiaanč cādieey, jiiby jaduñ ñāxø'øwø'øwøjät —nømä Festo ja'a judíos ñāmaayy.

⁶ Tuctujxøø ja'a Festo jim̄ jiaac hijty Jerusalén. Mänit̄ jiiiby yhädaactägajch Cesarea. Coö jiiiby quiädaacy, mänit̄ jim̄ tiägøøyy tuumbä haguyc. Mänit̄ miänaañ̄ coö ja'a Pablo jim̄ yajmedsøøjät. ⁷ Coö ja'a Pablo jim̄ miejch haguyc, mänit̄ä judíos ja'a Pablo hajxy piquiä piädaacy, ja'a hajxy hänajty tøø chohndá'aguiäbä Jerusalén. Mänit̄ä Pablo hajxy cøxypänejpy ñähwaambejty. ⁸ Mänit̄ä Pablo ñijiøgapxä:

—Cábøchä cädieey jaduhñ̄ maa nmøødä, ni jim̄ maa ja'a judíos quiuhdujthajxiän, ni jim̄ maa ja'a chajtøjc-hajxiän, ni jim̄ Roma maa ja'a gobiernä yhane'emiän.

⁹ Mänit̄ä Festo ja'a Pablo ñämaayy:

—Nej, mmänaamb̄ miich̄ jaduhñä coö højts jim̄ nnøcxämät Jerusalén, coö miich̄ jim̄ mdøyhajtyégät maächä nwiinduumän.

Paadiä Pablo jaduhñ̄ ñämaayyä, je'eguiøxpä coö ja'a Festo ja'a judíos hänajty quia'a yagjootma'ada'añ. ¹⁰ Mänit̄ä Pablo yhadsooyy:

—Cab̄ jaduhñ̄ yhawiinmatsä coöch̄ jim̄ ndøyhajtyégät Jerusalén. Hix̄, cábøch̄ tii cädieey nmøødä maa yø'ø judíoshajxiän. Mnajuøøby miich̄ jaduhñ̄. Jaduhñ̄ mabøcypiä yhawiinmatsä coöch̄ yaa ndøyhajtyégät maa ja'a gobiernä yhane'emiän, ja'a jim̄ tuumbä Roma. ¹¹ Coöch̄ häxøpy tøø ngädieey, hahixøøby hijty jaduhñ̄ coöch̄ nhó'ogät. Pero cábøch̄ tøø ngädieey, hoy yø'ø judíoshajxy jaduhñ̄ tøø xjia nähwaambety. Cab̄ jaduhñ̄ yahixø'øy coöch̄ pøn̄ xyégät maa yø'ø judíoshajxiän. Jaduhñhøch̄ nja mäna'añ̄ coöch̄ jim̄ ndøyhajtyégät maa ja'a gobiernä wyiinduumän jim̄ Roma —nømä Pablo miänaañ̄.

¹² Mänitä Festo ja'a jiamiøød miäyajtøøyy neby jaduhñ wyiinmahñdyhádät ja'a Pablocøxpä. Mänitä Festo ja'a Pablo ñämaayy:

—Miich jaduhñ tøø mmäna'añ coo miich jimñ nøcxy mdøyhajtyega'añ jimñ Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Pues jimñhøch miich njaançh quexa'añ Roma tøyhajtyejpä.

¹³ Cumejtspo'o cudägøøgp'o, mänitä Agripahajxy jimñ miejch Cesarea møødä tio'oxiøjc Berenice. Gobiernä ja'a Agripa hänajty tiuumby wiingtuum. Mänitä Agripa ja'a Festo hajxy yajpoo'xy. ¹⁴ Maxiøø ja'a Agripahajxy hänajty jimñ yhida'añ maa ja'a Festo tiøjcän. Mänitä Festo ja'a Agripa ñämaayy:

—Jimä jäya'ay tu'ug chumyçhänä'ay. Pablo jaduhñ xiøhaty. Coo ja'a Félix yaa piädsøømy tuumbä, jimä Pablo jaduhñ jiaac mähmøøyy tsuñy. ¹⁵ Mänájøch jimñ nhoyyän Jerusalén, mänitøchä judíos hajxy xñähooyy, ja'a hajxy hänajty mõjhajpä, møødä teedywiindsøn hajxy. Mänitä judíos ja'a Pablo hajxy ñäxø'øwøøyy maäch nwiinduumän. Mänitä judíos hajxy miänaañ coo ja'a Pablo cu yagho'cä. ¹⁶ Mänitøch nhadsooyy: “Jaduhñ hajxy jimñ quiuhdujthaty Roma, cab jaduhñ pøn yagho'ogyii, pø cahnä hänajty ñijjogapxyii maa ja'a jäya'ayä wyiinduumhajxiän, ja'a hajxy hänajty mänäxø'øwøøbiä”, nõmhøchä judíos nnämaayy. ¹⁷ Hoorä, cooçh yaa ngädaactägajch Cesarea, mänitøchä judíos xpiamänajcy. Cujabóomhøch ndägøøyy tuumbä. Mänitøchä Pablo nyajmøjyaaxä. ¹⁸ Coo ja'a judíos hajxy jimñ miejch maäch

nwiinduumän, mänitä Pablo hajxy tiägøøyy näxø'øwøøbiä. Haxøøgaty ndijy ja'a Pablo hänajty ñäxø'øwø'øwa'añii. Pero cabä Pablo jaduñ haxøøgaty ñä'a nänøømä. ¹⁹ Jue'e ja'a judíoshajxy hänajty yajcapxiøøby, nebiatiä quiuhdujt hajxy yaghity, møød coogä Pablo hoy quia'a cudiuñ. Møød hajxy hänajty yajtsibøøbiä pø tøø ja'a Jesús jiaanç jujypiøjtägach, ja'a hänajty tøø yhó'oguiäbä. Jaduñä Pablo yhajodhaty coogä Jesús tøyhajt tøø jiuypioøcy. ²⁰ Høøch, cáboch hänajty nnajuø'øy nébiochä capxy mädia'agy jaduñ nyajtødiägø'øwät. Mänitøchä Pablo nmäyajtøøyy pø nøcxaamb hänajty jim Jerusalén coo jim cu tiøyhajtyeicy. ²¹ Mänitä Pablo yhadsooyy cooc hänajty jim quia'a nøcxa'añ Jerusalén. Mänit miänaañ cooc hänajty jim nøcxy yajtøyhajtyega'añii Roma maa ja'a gobiernä tiuñän. Coo jaduñ yhadsooyy, páadyhøch jaduñ nmänaañ coo yaa jiaac hídät tsumy. Coo jaduñ ñäbaadø'øwät, mänitøch jim nguexa'añ Roma, ween jim nøcxy tiøyhajtyeicy maa ja'a gobiernä wyiinduumän —nømä Festo quiapxy miädiaacy.

²² Mänitä Agripa ja'a Festo ñämaayy:

—Nmädowáambiøch høøchpä waambä craa jaduñ miädia'aga'añ.

Mänitä Festo yhadsooyy:

—Jaboom mmädówät —nømä Agripa ñämaayyä.

²³ Cujaboomä Agripahajxy jim miehch haguyc møødä Berenice. Wiinxu'uxy wiinwopy hajxy jim miehch. Mänit hajxy jii by tiøjtägøøyy maa ja'a Festo hänajty tiuñän, näguipxy møødä soldado-wiindsøñhajxy, møødä møjtøjc-hajxy. Mänitä

Festo ja'a Pablo yajmøjyaaxä. ²⁴ Coo ja'a Pablo jii by tiägøøyy, mänitä Festo miänaañ:

—Wiindsón Agripa, møød pønjaty yaa tøø miech maa højts nwiinduumän, mįjtsäts jaduhñ nmägapxyp. Yø'ø craa xii tänaabiä, yø'øds jaduhñ xøhajt Pablo. Yø'ødsä judíoshajxy tøø wyi'i ñäxø'øwø'øy yaa Cesarea møød jim Jerusalén. Jaduhñ hajxy tøø wyi'i ya'axy tøø wyi'i jiocy coo yø'ø Pablo ween yho'ogy. ²⁵ Pero høøch, cábøch jaduhñ nmäna'añ coo tøø quiädieey. Páadyhøch jaduhñ nmäna'añ coo quia'a hó'ogät. Pero hamdsoo yø'øduhñ tøø miäna'añ coo jim ñócxät Roma, coo jim nõcxy yajtøyhajtyega'añii maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Páadyhøch jaduhñ jim nguexa'añ. ²⁶⁻²⁷ Cábøch nnajuø'øy waambátyhøchä gobiernä Rómabä nnocyñäjaayø'øwät ja'a Pablocøxpä. Cab jaduhñ yhawiinmatsä coochä Pablo jim nguexät Roma tsumy, pø cábøch tøyhajt nmøødä pø tøø jiaanč cädieey. Hoorä, páadyhøchä Pablo yaa tøø nyajmech coo mijts jaduhñ ween myajtøyhajtyecy. Miich, Wiindsón Agripa, miich mjaanč tehñ jiajpy mjaanč tehñ ñajuøøby. Coo mijts hānajty tøø myajtøyhajtyecy nebiaty jaduhñ tøø jiaanč cädieey, mänitøch mäßøcy nnajuø'øwät nébiøch njáayät —nømä Festo miänaañ.

26

¹ Mänitä Agripa ja'a Pablo ñāmaayy:

—Hahixøøby jaduhñ coo miich hamdsoo mni-jjögapxøøjät.

Mänitä Pablo ja'a quiø'ø chajxajy. Mänit tiägøøyy mädiaacpä:

2 —Wiindsón Agripa, chámhøch nnijjogapxa'añii nebiátyhøchä judíoshajxy tøø xñähwaambety. Jootcújc-høch jaduññ nnijiäwø'øyii cooçh yaa nmädia'aga'añ miich mwiinduum. ³ Páadyhøch jootcujc nnijiäwø'øyii je'eguiøxpä coo miich mjaançh tehñ jiaty mjaançh tehñ ñajuø'øy nebiatiä judíoshajxy quiuhdujthaty, møød tijaty hajxy naxy yajtsibøøby. Høøch huuc méé'xác. Høøchä nmädia'agy huuc hamädoowhijtác.

4 'Ñajuøøbiä judíoshajxy jaduññ nägøxiä cooçhä quiuhdujthajxy hoy ngudiuunä homiänaajä, møød jim maachä nhamdsoo cajptän, møød jim Jerusalén. Múutsnøch hänäjty jaduññ cooçhä quiuhdujthajxy jaduññ nbadu'ubøjcä. ⁵ Jaanä jaduññä judíoshajxy ñajuøøbiä cooçhä fariseos quiuhdujthajxy hoy nyajtúunäbä. Múutsnøch hänäjty jaduññbä cooçh ndägøøyy habøjpä. Miøødä judíos ja'a tøyhajt hajxy jaduññ. Hahixøøby jaduññ coo hajxy jaduññ ñägäpxät. Ja'a fariseoshajxy, ca'xiä cuhdujt hajxy yajnøcxy nebiä judíoshajxy yajñähixø'øyän. ⁶⁻⁷ Jéquiänä Dios jaduññ miänaañ coogä ho'ogyjiäya'ay yagjujypiøga'añ. Højts judíos, jaduññ højtsä nhapä ndeedyhajxy jecy xyajwiinwaanøøyyä ja'a Diósäm. Nägøxiä højts jaduññ njøbhixy coo ja'a Dios jaduññ yajtøjiada'añ neby jecy miänaañän, højts ja'a majmetsc-hagajtpä. Paady højtsä Dios xøømdsuhñ nwiingudsähgø'øy. Hoorä, Wiindsón Agripa, cooçh jaduññ nmäbøcy coo ja'a Dios ja'a ho'ogyjiäya'ay yagjujypiøga'añ, páadyhøch yø'ø judíoshajxy cham xñäxø'øwø'øy miich mwiinduum —nømä Pablo ja'a Agripa ñämaayy.

8 Mänitä Pablo ja'a judíos ñämaayy:

—Tii hajxy jaduhñ coo mğa'a mäßøga'añ coo ja'a Dios ja'a ho'ogyjiäya'ay yagjujypiøga'añ.

9 Mänitä Pablo jiaac mänaañ:

—Bueno, jadúhñhøch hijty nmäna'añ coo hijty yhahixø'øy coochä jäya'ayhajxy ndsaaçhtiúnät, ja'a Jesús Nazaretpä ja'a miädia'agy hajxy hänäjty panøcxäbä. ¹⁰ Jadúhñhøch jim njaançh jatcøøyy Jerusalén. Ja'a teedywiindsønñhøchä cuhdujt hajxy jim xmiooyy coochä jäya'ayhajxy nyajtsumøød, ja'a Jesucristo miädia'agy hajxy hänäjty panøcxäbä. Nämáyhøch hajxy jaduhñ njaançh yajtsuumä. Y coo hajxy yagho'cä, jadúhñhøch hänäjty nbamänaambä coo hajxy yagho'ogøøjät. ¹¹ Ja naañhøoc-høch hajxy tøø nyajtsaaçhtiunii coo hajxy ñijjogapxøøjät ja'a Jesúscøxpä. Wiinduhmyçhajtøjc-høch hijty ndsaaçhtiunñ. Hanáxiøch hajxy hijty nmäjootma'ady, páadyhøch hajxy hijty jäguembaady ndsaaçhtiunñ.

¹² 'Mäníthøchä teedywiindsøñhajxy jim xwyiinguejxy Damasco coochä mäßøjpädøjc jim nyajtsaaçhtiunøøjät. ¹³ Tu'haamnøcxpä, mänit højtsä jøøn xquiuhjajcädaacy jaançh tehñ miøc. Cujyxiøøho'ogy hänäjty je'e. Cabä xøø hänäjty miäbaady nebiä jøøn hänäjty jiajjiän. Høxtä xquiuhjajwädiht højts jaduhñ. ¹⁴ Coø højtsä jøøn jaduhñ nhijxy, mänit højts nägøxiä ngädaayy. Mänitøch nidiuhñ nmädooyy coochä häna'c xmiägapxy hahebreohaam. Mänitøch xñämaayy: “Saulo, Saulo, tiich miich jaduhñ coo xwyi'i miädsibø'øy. Cooch miich jaduhñ xwyi'i miädsibø'øy, hamdsoo miich jaduhñ

mníchaačhtiuñii.” ¹⁵ Mänítøch nmänaañ: “Wiindsón, pøn miích.” Mänítøch xyhadsooyy: “Jesúshøch høøch. Høøch miích jaduhñ xmiädsibøøby. ¹⁶ Tänaayyø'øg. Páadyhøch jaduhñ tøø nnäguehxtøø'xy ja'a miíhcøxpä, miíchhøch nwiinguexaamby coo ja'a mädia'agy jaduhñ myajwá'xät nebiátyhøch tøø xyhixy, møød nebiátyhøch miích njaac yajnáhixø'øwa'añ. ¹⁷ Nnäwa'anáambiøch miích majaty miích mwädita'añ, jim maa ja'a judíoshajxiän, jimøød maa ja'a wiingjäya'ayhajxiän, ja'a hajxy ca'a judíospä. Jímhøch miích jaduhñ nguexa'añ maa ja'a wiingjäya'ayhajxiän. ¹⁸ Páadyhøch miích jim nguexa'añ, jaduhñ miíchä Diosmädia'agy myajwiingapxø'øwät, jaduhñä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät. Cabä møjcu'ugong ja'a miädia'agy jaduhñ miäböjcäxät. Ja'a Diosmädia'agy hajxy jaduhñ miäbögäp. Y coöchä nmädia'agy hajxy jaduhñ xmiäböjcäbät, jadúhñhøch nyajnáhwá'adsät ja'a piojpä quiädieeyhajxy, jaduhñ hajxy miähmø'øwät hawa'adstuum”, nómhøchä Jesús xñämaayy.

¹⁹ 'Wiindsón Agripa, coöchä Jesús jaduhñ jim xmiägapxy tsajpootyp, páadyhøchä miädia'agy jaduhñ ngudiunä. ²⁰ Mänítøchä Diosmädia'agy ndägøøyy yajwa'xpä coo jäya'ayä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät, coo ja'a Diosmädia'agy hajxy piadu'ubögät. Coo hajxy jaduhñ yhojiäya'ayhädät, jaduhñ hajxy yajcähxø'øgät coo yhaxøøgcuhdujt hajxy tøø jiaančh najtshixø'øy. Jímhøchä Diosmädia'agy nyajwa'xtsohñ Damasco. Mänítøch jim njaac yajwa'xy Jerusalén,

møød jim Judeanaaxooty wiinduhmyhagajpt. Mänítøchä jäya'ayhajxy njaac yajnä, ja'a hajxy ca'a judíospä. ²¹ Coochä jäya'ayhajxy jaduhñ nyajnä, ja'a hajxy ca'a judíospä, páadyhøchä judíoshajxy näje'e jim xjia majch mõjtsajtøgooty, jim Jerusalén. Cooch hajxy jaduhñ xmiajch, mänítøch hajxy xjia yagho'ogaañ. ²²⁻²³ Pero Dióshøch xpiuhbejp. Tehngájñøchä Diosmädia'agy nyajwa'xy høxtä jäda'anäbaady, ja'a Jesúscøxpä. Nägøxiøchä jäya'ayhajxy jaduhñ nyajnä, mõjtøjc, häyoobädøjc. Jadúhñhøch nnä'ägä mädia'agyhaty neby jim cujaay myiñän nocyjiooty, ja'a profetadøjc-hajxy jecy yhädiúunäbä, ja'a Moisés jecy yhädiúunäbä. Jaduhñ hajxy jecy quiujahy coogä Dios ja'a wyiinguexypä hänäjty quiexa'añ, ja'a xøhjäpä Cristo. Jaduhñ hajxy jecy quiujahbiä coogä Cristo hänäjty yho'oga'añ. Jaayá'ayäc hänäjty jayøjp juyypiøgaamb. Jadúhñägä jäya'ayhajxy hänäjty yajnä, mõødä judíoshajxy, mõødä wiingjäya'ayhajxy. Hoorä, coo ja'a Jesús yaa yhooyy hädaa yaabä naaxwiin, Dios jaduhñ wiinguejx. Jaduhñ tiøjiajty nebiä profetadøjc-hajxy jecy quiujahyyän, nebiä Moisés jecy quiujahyyän —nømä Pablo ñijiøgapxä.

²⁴ Mänitä Festo yaaxy:

—Pablo, tøø miich jaduhñ mguhhiñ. Coo hanaxiä tøø mgapxta'agy, je'e tøø xyajcuhhiñ.

²⁵ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Wiindsøn Festo, cábøch nguhhiñ. Ja'a tøyhajt, je'eçh nmädiaacpy. Homiäbøjnøch jaduhñ nmädia'agy.

26 Mänitä Pablo ja'a Agripa ñämaayy:

—Wiindsón Agripa, cõxiõch cham nmädia'agy maa miich mwiinduumän. Nmøødhõchä tøyhajt jaduhñ coo miich jaduhñ mgõxy najuøøbiä nebiátyhõch cham nmädia'agy. Hijxwiinduum jaduhñ tøø jiadyii tøø tiuñii, ca'a yhayu'uch ca'a yhamee'chä. 27 Wiindsón Agripa, nnajuøøbiõch jaduhñ coo miichä mädia'agy mmäböcy, ja'a profetadøjc-hajxy jecy yhädiuunäbä.

28 Mänitä Agripa yhadsooyy:

—Ja weenjátyhõch miich xquia'a yajniñähdujcä cooch jaduhñ nmäbögåt ja'a Jesúsçxpä.

29 Mänitä Pablo miänaañ:

—Hoy jia weenjaty hoy jia møjaty hajxy mga'a mäböcyñä, chojpiä Dios ja'a jioot jaduhñ coo ja'a miädia'agy hajxy nägõxiä mmäböjçät ja'a Jesúsçxpä nébiõch nmäböquiän, mäduhñtiä hajxy yaa mhamädoowhity, møød miich Wiindsón Agripa. Pero cábõch jaduhñ nmäna'añ coo hajxy tsumy mhídät nébiõch hõõchän.

30 Mänitä Agripahajxy tiänaayyø'cy, møødä Festo, møødä Berenice, møødä jäya'ayhajxy nägõxiä. 31 Mänitä hajxy tiøjpadsoomy. Mänitä Agripahajxy hawiing ñiñämaayyä møødä Festohajxy:

—Caj yø'ø craa tii cädieey miøødä. Cab jaduhñ yhäxø'øcy coo tsumy jiaac hídät ni coo yagho'ogøøjät.

32 Mänitä Agripa ja'a Festo ñämaayy:

—Coo yø'ø craa häxøpy tøø quia'a mäna'añ coo jim nõcxy yajtøyhajtyega'añii Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän, tøø häxøpy yhøxmächii.

27

1 Mänitä Festo wyiinmahñdyhajty coo ja'a Pablohajxy jim̄ quiexøøjät Italia barcojooty mөөд jiamiөөdhajxy, ja'a hajxy hānajty tsumybiä. Mänitä Julio ja'a tsumyhāna'c yajcø'ödägøøyyä. Capitán ja'a Julio hānajty tiuumby maa ja'a Augusto biatallóngän. Høøch Lucas, høøchä Pablo hānajty nbanøcxaamby. 2 Mänit højts hoy nbarcotägø'øy. Jimä barco hānajty tøø chohnda'agy maa ja'a cajpt hānajty xiøhatiän Adramitio. Tänaayyaambiä barco hānajty ñøcxa'añ majatiä cajpt hānajty miejypia'ajän jim̄ Asianaaxooty. Jimä jäya'ay hānajty tu'ug piadsoonä. Aristarco hānajty xiøhaty. Jim̄ hānajty quiunaaxä Tesalónica, jim̄ Macedonia-naaxooty. Mänit højts ndu'ubøjnä barcojooty. 3 Cujaboom højts nmejch maa ja'a cajpt hānajty xiøhatiän Sidón. Jaançh tehñ yhojiootä Julio hānajty miөөд ja'a Pablocøxpä. Paadiä Julio ja'a Pablo cuhdujt miooyy coo ja'a Pablo ja'a miägu'ughajpä nõcxy quiuhixy cajptooty, weenä Pablo jaduñ piuhbedyii. 4 Mänit højts jim̄ jadähooc ndu'ubøjcumbä Sidón barcojooty. Møc højts hānajty xjijcubojo'øy. Paady højts Chiprenaaxooty hahooyhaamby nwiinnajxy maa hānajty møc quia'a jaty pojjiän. 5 Mänit højts jim̄ nnaxøøyy Cilicia-naaxooty mөөд Panfilia-naaxooty. Mänit højts jim̄ nmejch maa ja'a cajpt hānajty xiøhatiän Mira, jim̄ Licea-naaxooty. 6 Jimä Julio wiingbarco hoy piaady, ja'a hānajty nõcxaambä Italia. Alejandría ja'a barco hānajty tøø chohnda'agy. Mänit højts barcojooty hoy ndägøødiägach. Mänit højts ndägøøyy tu'uyohbiä

jadähooc. ⁷ Je'enä hõjts hänäjty mœc xjiõjcubojõ'õy, paady hõjts hänäjty hodiägaamby ndu'uyo'oy. Mädaaxxõõ mägoõxxõõ hõjts hänäjty tõõ njaac nõcxy coo hõjts jim̄ nmejch mäwiingõn̄ maa ja'a cajpt hänäjty xiõhatiän Gnido. Hobiänejpiä hõjts jim̄ nmejch. Cab hõjts hänäjty hoy ndu'uyo'oyaannä. Je'enä hõjts hänäjty mœc xjiõjcubojõ'õy. Mänit hõjts wiingtuum nnõcxõõyy maa ja'a naax hänäjty xiõhatiän Creta. Coõ hõjts jim̄ nnaxõõyy mäwiingõn̄ maa hänäjty xiõhatiän Cabo Salmón, mänit hõjts Creta hanajtyhaamby nnõcxõõyy maa hänäjty mœc quia'a jaty pojjiän. ⁸ Hamäjaa hõjts jim̄ nmejypia'ayohy. Mänit hõjts jim̄ nmejch maa ja'a cajpt hänäjty xiõhatiän Buenos Puertos, jim̄ mäwiingõn̄ maa ja'a cajpt hänäjty xiõhatiän Lasea.

⁹ Maxiõõ hõjts jim̄ nhijty. Tõõ hõjts hänäjty hanaxiä nhõxhaamõ'õy. Mäjahñ ja'a tu'uyo'oyiibä hänäjty tõõ jiajnä je'eguiõxpä coo tõõchpoj hänäjty tõõ piädsõõmnä. Mänitä Pablo miänaañ:

¹⁰ —Wiindsõndõjc, mäjahñdiägõõbiõchä tu'uyo'oyiibä jaduñ nhijxnä coo tõõchpoj tõõ piädsõõmnä. Wehñdä barco jaduñ miä'adät mõõdä tsõmydiajy cõxiä. Wehñdä hõjts jaduñ nhõ'cämät.

¹¹ Pero cabä Julio ja'a Pablo ja'a miädia'agy ñä'a yajtuunä. Jue'e ja'a miädia'agyhajxy yajtuunäxä, ja'a barcoyajyohbiä mõõdä cubarco. Jaduñ hajxy hänäjty tõõ miäna'añ cooc tyijy hänäjty quia'a mäjahñä. ¹² Cab hänäjty yhähixõ'õy coo hõjts tõõchpoj jim̄ nyajnáxät Buenos Puertos. Mänit hajxy nämay miänaañ coo hõjts jadähooc ndu'ubõjcumbät barcojooty. Jim̄ hajxy hänäjty ñaxa'añ maa ja'a cajpt hänäjty xiõhatiän Fenice.

Creta-naaxooty hänajty je'e mejypia'a. Cab hänajty jim̄ jiaty mājahn̄ä je'eguiøxpä coo jim̄ møc quia'a pojy. Paadiä tøøchpoj hajxy hänajty jim̄ yaj-naxa'añ.

¹³ Mänitä jøømboj yuung piädsøømy. Mänit hajxy miänaañ cooc hajxy hoy jiaac tu'uyo'oya'añ barcojooty. Mänit højts njaančh tu'ubøjcumbä. Jim̄ højts njaac mejypia'ayohy Creta. ¹⁴ Weeñtiä højts hänajty tøø njaac tu'uyo'oy, mänitä tsuxpoj møc piädsøømy. ¹⁵ Møc højts hänajty xjiøjcubojø'øy. Coo ja'a barcoyajyohbiä jaduhñ yhijsy coo hänajty quia'a mājäda'aga'añ, mänit hajxy ñiñämaayyä coo ja'a barco ween piabojy. ¹⁶ Mänit højts jim̄ nmejch maa ja'a naax mejyquiujc chuucpän, ja'a hänajty xøhjäpä Cauda. Mänit højts jim̄ nnaxøøyy hanajtyhaamby maa hänajty møc quia'a pojjiän. Jim̄ højtsä barcohuung hänajty nbawich. Hobiänejsiä højtsä barcohuung jiiby nyuugjädujty mõjbarcojooty. ¹⁷ Coo hajxy yajwiimbejty, mänitä barco hajxy yagjuhmäguijwädijsy laansähaam, jaduhñä barco quia'a má'adät. Coo ja'a mejy hänajty jim̄ quia'a jaty hagomä, paadiä barcoyajyohbiähajxy hänajty chähgø'øy coo ja'a barco jiiby jié'xät tsäbiu'ujooty nøøba'c. Mänitä wit pojyohbiä hajxy yajmänajcy, ja'a barco hänajty quiuhdøyhajpiä. Mänit hajxy miänaañ coo ja'a barco ween jaduhyyä piabojy. ¹⁸ Cujaboom, je'enä hänajty møc piojy. Møcä barco hänajty miøjpojpedyii. Ja'a tsømydiajy ja'a barco hänajty yajnøcxypä, mänit hajxy ñøøjuip ñøøpøgøøyy mejjiooty. ¹⁹ Cujaboom højtsä tuumbejt njaac nøøjuip njaac nøøpøgøøyy, møødä wit pojyohbiä, ja'a barco hänajty quiuhdøyhajpiä, møødä

wittøbiejt. ²⁰ Maxiøø højts jaduñ nmänajxy nyajnajxy. Tehngajnä hänajty møc piojy. Jaanč tehñ wyiimbøcy hänajty. Cabä xøø cabä madsa'a hänajty quiähxø'øgy ni weeñtiä. Cab højts hänajty nnajuø'øy maa højtsä poj hänajty xchømnøcxy. Jaanč tehñ chähgøøby højts hänajty coo højts nhó'ogät.

²¹ Tøø højts hänajty maxiøø nhity jaguiay. Mänitä Pablo tiänaayyø'cy jäya'ayhagujc. Mänit miänaañ:

—Wiindsøñdøjc, coočhä nmädia'agy hajxy häxøpy tøø xyajtuunä, cab hajxy häxøpy jim tøø mdsooñ Creta, y cabä tsø'ty cabä häyohn hajxy häxøpy tøø nbáatäm. ²² Pero, ca'a hajxy mdsähgø'øy. Caj pøn yho'oga'añ, hoyyä barco cu jia ma'ad. ²³ Hix, haamyquióodshøchä Diosmoonsä tu'ug nwiinhijxy. Jim chooñ Dioswiinduum. Nwiingudsähgøøbiøchä Dios. Je'eč jaduñ xwyiinguejx. ²⁴ Mänithøchä Diosmoonsä xñämaayy: “Pablo, ca'a mdsähgø'øy. Tsipcøxp yahixø'øy coo miič jim mmédsät Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Miičcøxpä ja'a Dios tøø miäna'añ cooc pøn quia'a ho'oga'añ mäduhñtiä hajxy jiiby mnøcxy barcojooty”, nømhøchä Diosmoonsä xñämaayy. ²⁵ Paady, ca'a hajxy mdsähgø'øy. Nmäbøjcäbøchä Dios ja'a miädia'agy jaduñ cooc hajxy xyajnahwa'adsáañäm, nebiátyhøchä Diosmoonsä tøø xyajmøødmädia'agy. ²⁶ Jim mejyquijc, jimä naaxhuung tu'ug. Jim højts nøcxy nmøjpopedáañäm. Tøyhajt jaduñ —nømä Pablo miänaañ.

²⁷ Majmactsxøø højts hänajty tøø nbabojy

barcojooty jim maa ja'a mejy hänajty xiøhatiän Adriática. Cuptsuhm hänajty jaduñ, mänitä barcoyajyohbiähajxy ñajuøøyy coo højts hänajty naaxpa'a tøø nmäwiingoñ. ²⁸ Mänitä nøø hajxy qyipyx mäduhñtiä quiøøcä. Jue'e hänajty quiøøcä, hii'xmajmoxmetro. Coø hajxy weeñtiä jiaac nøcxy, mänit hajxy qyípxcumbä. Jue'e hänajty quiøøcä, hii'xjuxtujmetro. ²⁹ Tsähgøøby hajxy hänajty coo ja'a barco tsaa nøøba'c miøjpohmbédät, paadiä pujxthajo'c hajxy mädaaxc ñøøjuipøøyy barcohøxhaam. Cuxodsø'øyä pujxthajo'c hänajty. Paady hajxy jaduñ ñøøjuipøøyy coo ja'a barco jaduñ jiiiby wiohnmähmø'øwøøjät. Jaanç tehñ jiootmayhajp hajxy hänajty. Jaduñ hajxy hänajty miäna'añ coo paquiä cu jioøøyy. ³⁰ Mänitä barcoyajyohbiä ja'a barcohuung hajxy quiuhdøøñajxy nøøjooty. Jaduñ hajxy hänajty yajnänøma'añ cooc tyijy ja'a pujxthajo'c hänajty ñøøjuipø'øwa'añ barcojøbhaam. Ja wi'i piäyø'øgaambä barcoyajyohbiähajxy hänajty jaduñ ja'a barcohuungooty. ³¹ Pero cabä Pablo yajwiinhøhñ. Mänitä Juliohajxy ñämaayyä møødä soldadohajxy:

—Coo yø'ø yajyohbiädøjc-hajxy häyaa piäyø'øgät, mhó'ogäp hajxy jaduñ —nømä Pablo miänaañ.

³² Mänitä soldado ja'a barcohuung hajxy miäbuxøøyy. Mänitä barcohuung chømnøcxä nähgapjooty. ³³⁻³⁴ Jobø'øwaamb hänajty jaduñ, mänitä Pablo jäya'ay ñämaayy:

—Joom, huuc wiingaañáxäts hajxy hii. Maj-mactsxøø hajxy tøø mhity jaguiay jamia'ay. Cab jaduñ yhooyä coo hajxy jaguiay mjaac hídät, coo

hajxy jaduhñ mnä'ä päma'ayó'øwät. Hix, cab hajxy nej mjada'añ.

³⁵ Coo ja'a Pablo jaduhñ quiapxpädøøyy, mänitä tsajcaagy quionø'cy. Mänitä Dios ñämaayy “Dioscujú'uyäp” jiamiøødwiinduum. Mänitä tsajcaagy yhaguidøøyy. Mänit tiägøøyy caabiä.

³⁶ Coo ja'a Pablo jaduhñ yhiixä coo hänajty quiaiy, mänitä jiamiøødhajxy jiootcugøøyy. Mänit hajxy piadägøøbiä caabiä. ³⁷ Jue'e højts hänajty nhity barcojooty nämejtsmägo'xcudägøøghii'x cu majmocxtu'ug.

³⁸ Coo hajxy jaduhñ quiaabiädøøyy, mänitä trigo hajxy miejjwyipøøyy, jaduhñä barco ween pie'tiø'øy.

³⁹ Coo jiobøøyy, cabä barcoyajyohbiädøjc-hajxy hänajty yhajuø'øyii. Mänitä laguun hajxy yhiixy mejypia'a. Pa'adsäbiu'u hänajty je'e. Mänit hajxy miänaañ coo ja'a barco hajxy jim yajnøcxät pu'uwiing, coo hajxy jim yajmøjyädsujtspédät.

⁴⁰ Mänitä pujxthajo'c hajxy miäbuxøøyy. Jiiby jaduhñ miähmøøyy mejjiooty. Mänitä barcocaa'pt hajxy yajyuungøøyy, jaduhñä barco hoy yó'oyät. Mänitä wit hajxy yujxojch barcojøbhaam, ja'a barco hänajty quiuhdøyhajpiä. Mänitä barco tiägøøyy yohbiä. Jim ñøcxøøyy pu'uwiing.

⁴¹ Mänitä barco jie'xy nøøba'c tsäbiu'ujooty maa nøø hänajty quia'a comän. Ja'a barcojøbhaam jaduhñ je'x. Mänitä barcohøxhaam tiägøøyyä møjcujpéjtäbä. Mänit tiägøøyy ma'pä tsaybiig.

⁴² Coo ja'a soldadohajxy jaduhñ yhiixy coo ja'a barco hänajty mia'ada'añ, mänitä tsumyhäna'c-hajxy jia yagho'ogaañä, jaduhñ hajxy cu quia'a päyø'cy yáhwäp. ⁴³ Pero cabä

Julio jaduñ miänaañ coo ja'a tsumyhäna'c-hajxy yagho'ogóøjät. Paady jaduñ miänaañ je'eguiøxpä coo ja'a Julio ja'a Pablo hänajty yajnähwä'adsa'añ. Mänitä Julio miänaañ coo hajxy ñøøga'awó'øwät, pønjaty yaaw hänajty jajp, jaduñ hajxy ñøcxät tø'ødstuum yáhwap. ⁴⁴ Pønjaty hänajty ca'a yaawjajp, wéenac hajxy ñøcxy pu'uñähgøxp, møødä barcohadøjcøxp. Jaduñ højts nägøxiä ndsoocy tø'ødstuum.

28

¹ Coo højts jaduñ nägøxiä ndø'ødspädsøømy, mänit højts nmädooyy coo ja'a naax hänajty xiøhaty Malta. ² Mänit højtsä jäya'ay xñäxuu'ch, ja'a hajxy hänajty jim nä'ägä tsänaabiä. Tuub hänajty; tøøhc hänajty jaduñ. Mänitä jøøn hajxy yajmøjjøøyy. Mänit højts xñämaayy coo højts njøømba'axámät. ³ Mänitä Pablo ja'axy tø'ødspä miämejch tu'tso'oy. Jiibiä Pablo ja'axy hänajty piäda'agy jøønhaajiooty. Mänitä hawa'andsahñdy tu'ug piädsøømy jøønhaajiooty. Mänitä Pablo quiø'ømäwødsøøyyä. ⁴ Coo ja'a jäya'ayhajxy jaduñ yhijxy coo ja'a Pablo tsahñdy hänajty miøødä quiø'øgøxp, mänit hajxy ñiñämaayyä:

—Tøø yø'ø craada'a miäjäya'ay-yagho'ogy. Coo jaduñ tøø quiädieey, paady jaduñ tsipcøxp yho'oga'añ, hoy jaduñ tøø jia tso'ogy mejjiooty.

⁵ Mänitä Pablo ja'a quiø'ø xiädiyty. Mänitä tsahñdy hoy quia'ay jøønhaajiooty. Cabä Pablo nej jiajty. ⁶ Nømä jäya'ayhajxy hänajty miäna'añ coog ja'a Pablo quiø'ø cu qyixta'ch, o cooc cu yho'cy. Pero coo hajxy yhijxy coo ja'a Pablo nej quia'a

jajty, mänit hajxy miänaa_nnä cooc tyijy ja'a Pablo Dyiosä.

⁷ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay mäwiingón maa højts hänajty njøømba'axamiän. Publio hänajty xiøhaty. Gobernador ja'a Publio hänajty jim̄ tiuumby Malta. Coø højts jim̄ nmejch maa ja'a tiøjcän, mänit højts jim̄ xyajmejtstaacy tægøøgxøø.

⁸ Jimä Publio tieedy hänajty pia'amgo'na'ay. Tóoyyap hänajty jadu_hn møødá nø'tiø'ønøø hänajty miøødá. Mänitä Pablo jiiby tiøjtägøøyy maa ja'a Publio tieedy hänajty pia'amgo'na'ayän. Mänitä Pablo ja'a Dios pia'yaaxy. Mänitä Pablo ja'a pa'amjäya'ay ñähdoõñ. Mänit pia'amyajnajxä. ⁹ Coø ja'a pa'amjäya'ayhajxy jadu_hn jim̄ miädoyhajty Malta, mänit hajxy hoy yajmøcpøjcäbä nägøxiä. ¹⁰⁻¹¹ Mänit højts madiu'u xñä'ä mooyy cøxiä wiinä. Jimä barco hänajty tu'ug tiøøchpoj_naxy. Jue'e ja'a barco hänajty xiøhaty: “Ja'a Hametsc-huung.” Alejandria ja'a barco hänajty tøø choh_nda'agy. Coø højts hänajty jim̄ tøø nhity Malta tægøøgpø'o, mänit højts nbejty barcojooty, ja'a hänajty xøhappä: “Ja'a Ametsc-huung.” Mänit højtsä jäya'ay xjiaac mooyy tijaty højts hänajty nmänøcxaamby barcojooty. Ja'a jäya'ayhajxy hänajty tøø miøcpøquiäbä, je'e hajxy jadu_hn xmiooyy. Mänit højts jim̄ ndu'ubøjnä Malta.

¹² Mänit højts nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Siracusa. Jim̄ højts njaac hijty tægøøgxøø. ¹³ Coø højts jim̄ ndu'ubøjcumbä, mänit højts njaac mejypia'ayohy. Mänit højts jim̄ nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Regio. Cujaboomä jøømboj piädsøømy. Mänit

højts jadähooc ndu'ubójcumbä. Cumaaxc højts jim nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Puteoli. Jim højtsä barco nnähmänajtuutnä. ¹⁴ Mänit højtsä jäya'ay näje'e nbaaty. Ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäbøjpy. Mänit højts xñämaayy coo højts jim nmejtstä'agät maa ja'a tiøjc-hajxiän. Juxtujxøø højts jim nhijty. Mänit højts jim ndu'ubøjcy teci-yo'oyhaam. Jaduhñ højts hänajty jim njaac nøcxa'añ Roma. ¹⁵ Mänitä mäbøjpadøjc-hajxy Rómabä miädoyhajty coo højts hänajty jim nnøcxy Roma. Mänit højts näje'e hoy xjiøjcubaadø'oy jim maa hänajty xiøhatiän Foro de Apio. Näje'e højts hoy xjiøjcubadøøbiä maa hänajty xiøhatiän Tres Tabernas. Coo ja'a Pablo jaduhñ yhiixy, mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänit jiootcugøøyy. ¹⁶ Coo højts jim ngoo'nä Roma, mänitä Pablo cuhdujt miooyyä coo ja'a yhamdsoo tøjc yhöxtá'awät maa jaduhñ yhidät. Mänitä soldado tu'ug yajcø'øwaanøøyyä coo ja'a Pablo cwieendähadøøjät, coo ja'a Pablo jaduhñ ñä'a päyø'ögät. Mänitä tsumyhäna'c-hajxy jiaac yajcø'ødägøøyyäbä ja'a soldado-wiindsón, ja'a copc-hajpä.

¹⁷ Cudägøøgxøø ja'a Pablo ja'a judíos yajmøjyaaxä, ja'a hajxy hänajty møjhajpä maa ja'a chajtøjc-hajxiän. Coo hajxy hänajty tøø yhamugø'oy, mänit hajxy ñämaayyä:

—Mägu'ughajpädøjc, mänájøch jim nhitiän Jerusalén, jimhöch häna'c näje'e xmiajch, höyhøch hänajty tøø nga'a jagä cädieey, höyhøchä cuhdujt hänajty pedyii tøø nja cudiuñ nebiä nhaphajtämä ndeedyhajtämhajxy jecy yajtsohñdaaquiän. Ja'a

nmägunaaxhájtamhajxy jaduhñ xmiajts. Mänitøch hajxy xquiø'øyejcy maa ja'a soldadohajxiän, ja'a hajxy yaa tsohm̄bä Roma. ¹⁸ Coochä soldadohajxy hānajty tøø xyajtøyhajtyecy, mānit hajxy jaduhñ ñajuøøyy cooçh hānajty tøø nga'a cādieey. Mānit hajxy jia mānaañ cooçh hajxy jaduhñ xyhøxmādsät. ¹⁹ Pero cabä judiohajxy jaduhñ miānaambä cooçh nyaghøxmādsät. Mānitøch nwiinmahñdyhajty coo jaduhñ yhahixø'øy cooçh yaa ndøyhajtyégät Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Pero cáboch hānajty nmāna'añ cooçhā nmägunaaxhajxy nnäxø'øwó'øwät. ²⁰ Hoorä, cooçh jaduhñ tøø njaty tøø nhabety, páadyhøch mijts jaduhñ nmøødmādia'aga'añ. Páadyhøch cham̄ ndsumyhanā'ay coo hōjts judíos nmābōjcam̄ coo ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy jiuypioğa'añ —nømä Pablo miānaañ.

²¹ Mānitä judíos ja'a Pablo hajxy ñāmaayy:

—Cab hōjts tii capxy tii mādia'agy tøø nmādoyhaty maa miichcøxpän. Caj miich pøn waamb tøø xñänømy, ja'a hajxy jim̄ tsohm̄bä Judea. ²² Jaduhñ hōjts tøø nmādoyhaty coo jäya'ayhajxy wiinduhmyhagajpt miādsiphadyii, ja'a hajxy jaduhñ mābōjpa coo ja'a Jesús Dyiosquexiä. Paady hōjts nhamādoowhida'añ nej miich mwiinmayyän —nømä judiohajxy miānaañ.

²³ Mānitä judíos ja'a Pablo hajxy miøødcojyquiapxytiuuñ mānaa hajxy jadāhooc ñócxät maa ja'a Pablo hānajty yhitiän. Coo yhabaaty, mānitä jäya'ayä Pablo hajxy nāmay jiaançh nāmejch. Tu'xøø ja'a Pablo jäya'ayä

Diosmädia'agy yajwiingapxøøyy ja'a Jesúsçøxpä, coo ja'a Dios ja'a Jesús hänajty tøø quiexy, nebiä Moisés jecy quiujahyyän, nebiä profetadøjc-hajxy jecy quiujahyyän. Jia wi'i yajniñähdugáañäbä Pablo ja'a jäya'ay hänajty coo hänajty tøyhajt miädia'agy ja'a Jesúsçøxpä. ²⁴ Näje'e hajxy miäbøjcy nebiatiä Pablo hänajty tøø miädia'aguiän. Näje'e hajxy quia'a mäbøjcy. ²⁵ Mänitä mädia'agy hajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä nebiä Pablo hänajty tøø miädia'aguiän. Coo ja'a miädia'agy hajxy quia'a yajnibiaatä, mänit hajxy tiägøøyy wiimbijpä. Mänitä Pablo miänaañ:

—Jéquiänä Dioshespíritu ja'a profeta Isaías miägäpxy. Mänit højtsä nhaphájtämä ndeedyhájtámhajxy miägäpxtägajtsä:

²⁶ Nøcx yø'ø jäya'ay näma'aw:

Hoy hajxy mja mädown'añ, cab hajxy mwiin-juø'øwa'añ.

Hoy hajxy mja hixa'añ, cab hajxy mmäbøga'añ.

²⁷ Tøø hajxy mguhxexy. Jaduhñ hajxy mnibiäda'agyii nebiä wiindspän nebiä cuhnatpän.

Coo hajxy häxøpy tøø mga'a cuhxexy, cu mwiin-juøøyy hajxy.

Jaduhñä mhaxøøgwiinmahñdy hajxy cu mnajt-shixøøyy.

Jaduhñ hajxy cu nyajnähwaaach, nømä Dioshespíritu jecy miänaañ. Tøyhajt jaduhñ miänaañ.

²⁸ Mänitä Pablo jaduhñ jiaac mänaañ:

—Huuc mädown hajxy, ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, yajwiingapxø'øwáañäbä Diosmädia'agy

hajxy je'e coo hajxy yajnáhwa'adsáanäbä. Je'e hajxy mäbøcypiä mäbøgaamb.

²⁹ Coo ja'a Pablo jaduhñ quiapxpädøøyy, mänitä judíoshajxy quiøxy wiimbijnä.

³⁰ Mejtsjomøjtä Pablo jim jiaag hijty maa ja'a tøjc hänajty yhajoodiuquiän. Pønjaty hänajty jim mejtsp tøghayohbiä, mioobiä Pablo hãñaabiejt hänajty.

³¹ Haguyc jootcujcä Pablo ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwiingapxø'øy ja'a Jesúsøxpä coo ja'a Dios ja'a Jesús hänajty yaa tøø quiexy hädaa yaabä naaxwiin. Cabä Pablo hänajty yhagapxtugyii ni pøn.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8